

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

A holt agitátor.

Budapest, május 15.

Igazmondó esküdtek dolga lesz megmondani, apjuk becsülete védelmére döntötték-e le a Zsilinszky-fiúk képviselő trónjáról a csabai „parasztkirályt,” vagy sem. Mi nem fogjuk védelmezni a fiukat és nem akarjuk kárhozatni áldozatukat. Még azt sem mérlegeljük, hogy melyik oldalon van az igazi áldozat. Ebben a pillanatban megállunk a száraz tény előtt, hogy Achim András képviselőt, az ugynevezett parasztpárt vezérét agyonlőtték s hogy Békéscsaba városát, mint egy puskaporos tornyot, őrizni kell, nehogy felrobbanjon.

Első sorban tisztázni akarjuk, hogy Achim András nem a politikai harcok elvadulásának áldozata. A politikai harcoknak Achim esetéhez semmi közük. Achim András akadálytalanul apostolkodhatott volna az ő paraszti érdekekben a parlamentben, ahol őt erre a szerepre mindenesetre illetékesebbnek fogadták volna el, mint például Mezőfit, aki a parasztapostol szerepébe csak becsöppent és akit különben szintén elég türelmesen hallgattak meg a parlamentben. De Achim András a parlamentben sohasem apostolkodott, valami ösztöne sugta meg neki, hogy illetékes fórum előtt ne leplezze le jelentéktelen-

ségét s ezért hallgatott, ezért némasággal őrizte nimbuszát, mintha népszónoknak, demagógnak félelmes volna. Az országos politikai harcoknak tehát nem esett áldozatul Achim. De még a helyi politika sem sodorta volna a katasztrófába. Nem volt ő meggyőződéseiben olyan makacs, hogy katasztrófák levegőjében kellett volna élnie. A magyar politika elég sok pártra szakadt, de ez a sok párt zavarba jöhetne, ha azt kellene megállapítani, hogy melyik pártnak halottja. Achim ugyanis idők forgásával tartozott valamennyihez, leggyakrabban egyszerre háromhoz is. Mert a parasztokat megszerzte magának, de csak azért, hogy ügyeskedjék velük. Parasztiainak tömegére mutatva, felajánlotta ő szolgálatait egyszer a függetlenségi, máskor a szabadelvű, harmadszor a demokrata, negyedszer a szocialista, ötödször az antiszemita pártnak, a Fejérváry-korszakban pedig két gyékényen is árult s kínálta parasztpártját Kristóffynak, hogy ő tud csak igazán szolgálni a választói jog ügyének, pedig ugyanakkor a nemzeti ügy szolgálatában se röstelte értékesíteni a parasztok hozzá való ragaszkodását. Nem vértett ő tehát politikai meggyőződéséért, mert annál sokkal élelmesebb volt.

De azt lehetne mondani, hogy ta-

lán szocialista agitációja sodorta katasztrófába. De ez se felel meg a valószínűségnek. Szocialista agitátor van ebben az országban elég, ügyesebb is, véresebb is, vakmerőbb is, mint Achim András volt. A magyar fogházak vendégei között csinos arányszámmal is vannak képviselve a szocialisták, akiket — talán nem is túl nagy bölcseséggel — mártirokká avatott az igazságszolgáltatás. De se Bokányi, se Weltner, se a többi nem jutott még olyan helyzetbe, hogy életével kellett volna fizetnie meggyőződéséért vagy agitatori szerepléséért. Még a legvadabb nemzetiségi agitátorok élete se forgott kockán. Odáig a politikai harcok mégse vadultak meg Magyarországon. Az se áll tehát, hogy Achim Andrásnak talán azért kellett volna meghalnia, mert féktelen agitátor és vakmerő ellenfél volt. Budapesten az utolsó politikai kulisszatologató is tudta, hogy Achim más nemzetközi nyelven is ért, mint a Browning-nyelven. És még Békéscsaba legbelsőbb dolgai sem találtak benne valami hajthatatlan meggyőződésű harcost. Tranzigált, mintha diplomata lett volna s például azzal az emberrel, akivel végzetes volt kikötnie, nemrégén még egy hajóban evezett. Se országos, se helyi, se nagy, se kis politika nem játszott bele az ő tragédiájába, mely végső elemzésben nagy hullámai

Egy nagy tenorista.

Irta: Váradi Antal.

(Utánnyomás tilos.)

Ifjú korom egyik legszebb művészi emléke, a Nemzeti Színház egyik előadása, melyben a külföldről hazatért nagy tenorista, Stéger Ferencz lépett föl, mint Rienzi. Mert Wagner „Rienzi“-jét a régi Nemzeti Színházban adták egynéhányszor s az óriási kiállítás, a fényes kosztümök, de kiváltképen a Stéger föllépése nagy diadalt biztosított Wagner e kezdő operájának, melyben az olasz formák uralkodnak még, s az oroszán körmei csak a hangszerelésben s a nagyszerű együttesek beállításában nyilatkoznak.

Stéger európaszerte ismert művész volt. Megjárta és meghódította Bécsét, Rómát, Londont, Nápolyt, Madridot. Mikor hozzánk visszatért, már fogyatéknak volt rengeteg hangjának, de ez a maradék még mindig elég óriási volt ahhoz, hogy egész fővárosunk bűnülésére siessen. Ugyanigy voltunk Cína Annával is, aki művészete javát a külföldön szórta el s mire hozzánk került, megvolt még a fejedelmi szép alakja, a földet ő aranyszőke haja, de a hangja már rom, s mint Vadnay mondotta: „Köve-énekelt.”

Stéger még hozott magával eleget az érzezből, melyet torkába varázsolt a szerencse. Madridban föllázadt a közönség, mikor társaság hírt hallották és bojkottálta az operát, Nápolyban a vállakon hordozták körül a „Portici” után lelkes tisztelői.

A múlt hó végén szunnyadt el esőnde-

sen, nyolczvannolcz esztendő korában, amely kor ritkán adatik a forró deszkákon énekelő művészeknek. Sok hatvanéves tenoristát ismertem, — hiszen Ellinger hatvan-esztendő korában még énekelt, s Eleázár egyik legjobb szerepe volt, — de nyolczvannévesről vajmi ritkán szól az ének. Már mint az ő énekek.

1823-ban született. Szent-Endre volt szülőfaluja, ahol apja patikárus volt. Szent-Endre ezelőtt száz esztendővel nagy szerb központ, amelynek hatalmas lakossága a Jókai Rab Rábiájában is erősen szerepel, s mint kincsek birtokosa s hatalmas letéteményese erős szerepet játszik a pesti krónikában.

Gazdag községnek nem lehet szegény a patikáriusa. Eleintén az öreg Stéger sem volt az, mert ha gazdag rácz ember megbetegedett: nem számíthatott annyit orvosáért, amit az meg nem adott volna. Már pedig a régi világban nem volt „gyógyszerkönyv.” Különböző már, amint a németek mondják „háztól” is gazdag volt a család s patikárius nem lehetett akkor sem akárci.

A fiut, természetesen, csak patikáriusnak nevezték. El is végezte azt a praktikus kurzust, amely e foglalkozás megtanulásához szükséges, s a laboratóriumban munka közben énekel. Nagyon szépen énekelhetett, mert a szerb kántor — maga is nagy énekes, — nagyon örömet hallgatta s a dél-előtti „carminatívák” idején minden száj elnémult, ha a laboratóriumból a Feri gyerek éneke hallatszott.

Apja Belovárra küldte praktizálni, ahol egy rokonának volt gyógyszerháza. Persze, hogy ott is zengett a sok görög és fióla a Ferencz csengő hangjától s mihamar meg-

hallották mások is s nemsokára egy műkedvelői előadásom — 1846-ban — fölszólították, ha nem volna-e kedve föllépni? Persze, hogy volt kedve.

Első föllépése a nyilvánosság előtt erre az esztendőre esik, amelyben Lucia operából Edgardo szerepét énekelte. Mikor fölhangozott a második dal, „Te, ki szellemszárnyaidal egy jobb világ felé repülsz...” (az utolsó felvonás bucsudala) a közönség frenetikus tapsban tört ki. Gyönyörű hang volt, bár iskolázatlan és képezetlen. De az iskola sem maradt el s nemsokára Zágrábba ment, — tudván szerbiül és horvátul s ott kezdett énekelni tanulni. Zágráb kiesi lett neki s Bécsbe kívánczolt, ahová apja el is küldte. Már ekkor el volt végezve, hogy énekes lesz a fútból. Előbb azonban kijelentette, hogy több pirulát nem görget, s próbára Bécsbe ment.

Bécsből aztán Pestre jött vissza. Gróf Ráday volt akkor a Nemzeti Színház intendansa, aki előtt próbát énekel a fiu. Ráday el volt ragadtatva, nemkülönben a karmesterek s Erkel egyenesen bámulta. Nem ígérték neki azonban többet negyven forint havi fizetésénél — azt is Kossuth-bankóban, mert akkor annak az ideje járta — s a Ferencz fiu felesapott s énekel negyven forintért havonta kisebb szerepeket, mert a nagyokat a színház akkori emeritus tenoristája, a német származású Wolf Károly kapta, aki „Farkas“-ra magyarosította a nevet. De sokat ütök szegényt az akkori kritikusok! Divat volt szidni az operát és különösen a tenoristákat. Ellenben egy-egy külföldi csillagnak olyan dícséradákat zengettek, hogy ma nem tudja az ember az volt-e bolond, aki meg-

daczára egy kis családi perpatvarra zsu-
gorodik össze. Achimék és Zsilinszkyék
jóbarátságban voltak, aztán valami egy-
házi kérdésben összekülönböztek s mi-
kor a lobbanékony fiatal Achim egy él-
tes papot nyilvánosan inzultált, akkor
a két család halálos ellenségként került
egymással szembe. De ezt a halálos el-
lenségességet se kell tulszigorúan ven-
ni. Nagyobb halálos ellenségével is ki-
tudott békülni Achim. És a Browning-
ból kilőtt erőszakos pont nélkül ez a
mondat is szelídebben végződhetett
volna. De Achim, a fiatal, aki megvert
egy öreg papot, lapjában naponta ar-
czulverte a hatvenesztendős Zsilinszky
professzort is. Ezt pedig, ha a nyugal-
mazott professzor túrta is, nem tudta
bírní két fia. Ezek voltak azok, akik
jtyjuk távollétében fölkeresték Achim
Andrást. Hogy ki okozta e látogatás
explózióját: azt döntse majd el az igaz-
mondó esküdtek verdiktje. De bizonyos,
hogy ez a családi perpatvar robbantotta
Achim alakját az életből és nem a
politika.

A ravatal mindig szomorú hely. A
világ szereti azt sajnálni, aki a ravata-
lon fekszik s azt vádolni, aki oda jut-
tatta. Az a csabai nép pedig, mely
Achim Andrásnak hibáit nem ismerte,
engesztelő virágok helyett gyujtogató
könyvekkel öntözi ezt a ravatalt. Igen,
ezek a könyvek gyujtogatnak. Lehetsé-
ges, hogy az a ravatal kigyullad a csa-
bai nép dühös könyeitől. Lehetséges,
hogy Achim halála fogja csak megte-
remteni azt a parasztpártot, mely eddig
igazában nem volt s csak azért kellett
léteznie, hogy Achim játszószék rajta,
mint egy viharzongorán. Ha Achimból
legenda válhat s ha a csabai népfantá-
zia megszépíti egy új Dózsa Györggyé:
akkor igenis lehet még országos politi-

kai jelentősége Achim András szomorú
halálának. Pedig nem volt Dózsa
György. Nem volt parasztvezér sem.
Igazi agitátor sem volt. Csak egy na-
gyon délczeg, nagyon erőszakos és na-
gyon könnyelmű paraszt volt. Erősza-
kosan futott föfelé és erőszakosan zu-
hant alá. Halálát szinte jobban kell
örizni, mint életét kellett. Mert halva
veszedelmesebben agitálhat.

Polónyi alkonya.

Budapest, május 15.

Nos hát megérkeztünk ide is: tegnap
egy népgyűlésen több ezer ember ordította azt
a követelést, hogy:

— Pogromot! Pogromot!

A népgyűlést hivatalosan a katolikus
Népszövetség rendezte s az üvöltő kórusban
Polónyi Géza tartotta kezében a dirigensi
pálczát. Ezt a szegény, elvakult embert im-
már sajnálni kell: azóta, hogy a miniszteri
székből lerántotta az a ballaszt, amit a bünt-
ető törvénykönyv szakaszainak a határme-
gyéjéig elkalandozva szedett magára mono-
manikus hévvel szenteli magát annak a föl-
adatnak, hogy boszut álljon azokon, akiknek
a bukását tulajdonítja: a szabadkőműveseken
és a zsidókon. Lengyel Zoltán, aki Polónyit
annak idején megvádolta: keresztény és nem
zsidó, Andrassy Gyula, aki legelőnek mondta
ki a miniszteriumban, hogy Polónyi addig,
amíg a Lengyel Zoltán vádjai alól nem tisztá-
zza magát, nem maradhat a kabinet tagja,
szintén keresztény és nem zsidó. Viszont az
esküdtek közt, akik kegyelmi ténnyt gyako-
rolva futni hagyták Polónyi Gézát, nem egy
zsidó adta le a kegyelmi vétumát. Igaz, hogy
ezt a kegyelmi vétumot pedig a Kuria meg-
semmisítette, ám azt talán Polónyi sem áll-
ítja, hogy a Kurian zsidók ítélték fölötté. A
Polónyi monomániája tehát, amelylyel utána
vetette magát a szabadkőművesek és a zsidók
szekerének, annál veszedelmesebb, mert már
a kiindulási pontja is egy fixa idea: Polónyi
Gézát nem a zsidók és a szabadkőművesek
stigmatizálták, hanem a tulajdon bünei.

Polónyit megérteni nehéz volna: a mo-
nomaniások észkifezamlásait úgy sem lehet,
de nem is szükséges megérteni. Legfeljebb
furesálni lehet, hogy ő, aki valamikor a leg-
rosszabb hírű helyekről szerezte a barátjait,
most a pápizmus Szent György lovagja akar
lenni; ő, aki valamikor a gráci tolvajokat
protezsálta és támogatta, most a klérust veszi
pártfogása alá; ő, aki valamikor a hét főbün-
nel vétkezett, ma az erkölcs papja lett s egy
új kereszteshadjárat Tankrédje akar lenni.
Polónyiról lévén szó, akinek kezén minden hi-
vatás, ügyvédi tisztség, városatyaság, képvi-
selőség, erkölcsi tartalomban s dekorumban
egyformán devalválódott, természetes, hogy
a hü keresztényténységét is azzal kezdi, hogy
gyűlöletre lázít s új polgárháborút hirdet.
Mégis ámulni kell azon a teljes összeroppaná-
son, amelyet a Polónyi legújabb szereplése
jelent. Polónyi Géza eddig is sokszor tévedt
rossz utra, de éles elméje és ravasz kiszámi-
tása mindig megóvta attól, hogy a hidakat
fölegesse maga mögött. Közte és az élet kö-
zött átjáró hidul mindig megmaradt az a lát-
szat, hogy a függetlenségi politika ügyét szol-
gálja. Most azonban, amikor nyíltan a legsö-
tőbb reakció mellé szegődött, teljesen a
függetlenségi politika hagyományai ellen for-
dul. Ez már a legteltesebb megsemmisülés,
onnan, ahová most jutott el, még a Polónyi
agyafurtsága számára sincsen visszatérés. Az
függetlenségi vezér, aki miután övtizedeken
át Kossuth Lajos és Irányi Dániel cizméinek
a hirdetésével maradt felszínen, az aktív poli-
tikai életből úgy akar kivonulni, hogy csak az
antiszemizmust viszi a tarsolyában, örökre
becsapta maga mögött az élet kapuját. A
tegnapi népgyűlés, mely örömmünepnek lát-
szott, tulajdonképpen nagyon szomorú aktus
volt: ezen a népgyűlésen temették Polónyi
Gézát. A feltámadás minden reménye nélkül.
A tegnapi nap volt a Polónyi napjának teljes
és tökéletes alkonya.

Azok, akik látták, hogy az utolsó időben
ez a nap milyen ezéltévesztett, vad őrlőgő
vágatással vágat össze-vissza, előre sejtet-
ték, hogy az alkonyodás nem késztetik sokáig.
S ezzel a megállapítással beérhetnők,
hogyha csak Polónyi Gézáról volna szó, aki-
ről többé nem érdemes beszélni. Polónyi Géza
körüli azonban ezek álltak üvöltő kórust, ezek

irta, vagy az, aki elhitte ezeket az éktelen
hazugságokat?

Első nagy diadala Erkel „Hunyady
László“-jában volt. Ez akkor országos neve-
zetességre tett szert. A Hunyady László haty-
tudala országserzte, mint a síró hazafiság
csöndes elegiája volt ismeretes, s mikor a
Hunyady első hangjegy-kiadása megjelent,
— Fáynak ajánlva — hány százszor hallot-
tam a mi régi Schnabel-zongoránkon művé-
sz kezek által elviharoztatni egy a hattyn-
dalt, mint a „Meghalt a celszövő“ hatalmas
kórusát.

Stéger, mint Hunyady László, hangja
virágjában, ifjusága teljében nagyszerű ha-
tást ért el. Nem volt és nem lesz olyan Hu-
nyadynk többet.

Következtek a sötét idők. Haynau lett az
ur Magyarországon s az operák is cenzura
alá kerültek. Hunyady Lászlót, amelyben a
király tanácsosát konzolják fel, de hogy is
volt szabad játszani!... Még kedvet kap-
hattak volna a magyarok, hogy valamelyi-
ket lekonzolják. Amint megeselekedték La-
tour-ral... No, meg a másikkal... akinek
kést döftek a szívébe.

Kiválogatták tehát a legártatlanabb
dalműveket, amelyeken csak épülni lehet,
romlani nem. Ilyenek voltak a Linda, a Se-
villai borbély, az Ilka, a Benyovszky, a
Norma, Az alyajáró, a Lucia, a Morzsinai
Erzsébet, és — ki írja le csodálkozásunkat,
mikor egy szép napon megjelenik a szinla-
pon, — Hunyady László?...
Azt mondják, hogy Haynau egy lipót-
városi szalonnak volt rendes látogatója. Ab-
ban egy zongoraművész játszotta neki a
Hunyady nyitányát s az ott jelen volt Stéger

el is énekelte a „Mi szép vagy édesem, öröm-
ben, búban, — Bájló vonásidon az Isten
képe van...“ kezdetű áriát. Haynau annyira
megbámulta, hogy mikor a báz szép asszonya
sajnálkozva mondotta neki, hogy meg van-
nak fosztva e szép opera hallásától, mivel
a cenzor nem engedi előadatni, állítólag
még azon este, még onnét az estélyről izent
az igazgatóságnak, hogy nyomban tüzzék ki
a szép asszony kedvéért Hunyady Lászlót.

Hja, asszonyi kezek finom csipkemun-
kájavolt ez is.

Pestről elhívták a fiatal Stégert — per-
ze, tenirostának volt igen fiatal, — Prá-
gába. Megfordult aztán egész Európában s
Londonban, Bécsben olyan nagy diadalokat
aratott, hogy 1854-ben a bécsi opera első te-
noristájának szerződtették. Érdekes volt
odesszai szerződése. Az odesszai direktor azt
kérdezte, mennyi a gázsija? — „Hatszáz fo-
rint“, mondja Stéger. — „Nos, én adok
nyolezszázat.“ — Csakhogy Stéger egy esz-
tendőre gondolta, a direktor meg egy hó-
napra értette.

Mayerbeer, Halévy és Rossini nagy ope-
ráinak sohasem volt és nem lesz nagyobb in-
terpretátoruk, mint ő volt.

Az angol királynő udvarában sokszor
megfordult s a Prófétát, Raoul-t, Eleazárt és
a Verdi-operák nagy tenor szerepeit énekelte
bámulatos hangon, bámulatos énekudással.
Hangja a csengő ezüsthöz nem hasonlatlan s
terjedelme óriási, ereje megdöbbentő, lágy-
sága szívreszóló. Egyetlen volt a maga ne-
mében.

Olaszországból sántán jött meg. Belelöt-
tek a carabinieri a lábába, amiért a népek
a „Portici néma“ lázító dalát énekelte az
utczán.

Mayerbeernek az volt a hite, hogy Ro-
ger-n, a párisi opera nagy tenoristáján ki-
vül az ő operáinak csak egy énekese van
Európában: ez Stéger.

Ekkor indult meg világutjára Wagner
Richard. És vele Stéger is belekóstolt a wagneri
alakok poézisébe s az elsők között éne-
kelte Tannhauser-t, s 1863-ban Wagner Ri-
chárdnak Pesten időzése alkalmával a nagy
hangversenyeken, melyeket nálunk rendez-
zett, Siegfriedet énekelte.

Ekkor történt, hogy Wagner megkér-
dezte Stégert:

— Mondja, Stéger... hány magas cé-
t énekel ma este?

Stéger minden gondolkodás nélkül felelt:
— Kilenczet, mester...

Ez a hangversenyeszte Stéger életének
egyik legnagyobb ünnepe, mert hazánkfiai,
látván a Wagner Richard hódolását, verse-
nyeztek abban, hogy őt hívják-e ki többször,
vagy a Tannhauser szerzőjét?

Azontul is nagyon jó dolga volt nálunk.
Minden nyáron eljött hozzánk és Magyaror-
szágon töltötte a két szabad hónapot.
1863-ban pedig újra eljött vendégszerepelni
s „Bánk bán“ ezüszerepében lépett föl, ame-
lyet Erkel, mintha a hangjára szabott volna.
Annak minden ereje, fénye, lágyasága és ha-
talma érvényesülhet a Bánk áriáiban.
Stéger ki tudta aknázni az adott pompás al-
kalmat. Soha frenetikusabb taps nem ren-
gette meg a Nemzeti Színház falait, mint
ezen az estén.

Azután visszatért hozzánk egészen. A
hetvenes évek elején hosszú vendégszerep-
lésre jött hozzánk, de már romjaival annak
a hangnak, amely Európa nagy szinpadain

az ezek mindent feledve elfogadták öt sárkányölő Szent Györgynek és Tankréd lovagnak. Ezek az ezek bangosan ordították, hogy Polónyi az ő vezérük és Polónyival együtt követelték a progromot.

S itt már ámulva és csodálkozva kell megállni. Igaz, hogy ezek az ezek a templomjáró nénikékből, kivezényelt kongregacionistákból toborzódott össze mégis a tömeges sötételméjűségnek, gyűlölködésnek és reakciós fanatizmusnak ekkora foka és ekkora kiterjedése olyan megdöbbentő jelenség, mely kétségbeejtő perspektíváját nyitja a mai társadalomnak. Ebben a népgyűlésben a Baranszky Gyula szelzeme uralkodott, aki szerint templomok keltenek a népnek és nem kórházak. Ebben a népgyűlésben a Huszár Károly erkölése uralkodott, aki a zulukafferek közt is kötelező vendéglátást megseríve aposztrofálta és kvatifikálhatatlan sértéseknek tette ki a jelen volt liberális újságírókat. Az ő magvetésük kelt ki tegnap s ezzel a gyűlölködést és embervadászatot hirdető katolikus népszövetség végképpen elszakadt a szeretetet és felebaráti megértést hirdető kereszténységtől. „Uj kereszties háboru“-t kiáltozott ez a tömeg, melyet azok toboroztak össze, akik országos szélhámosságot üznek a keresztény jelszavakkal. Az új kereszties háborútól nincsen okuk megijedni azoknak, akik ellen irányul és ebben a háboruban Krisztus és az igazi kereszténység bizony nem azok részén lesz, akik a keresztet mint buzogányt dühödt bolondokként forgatják.

Budapest, május 15.

A képviselőház ülése. A képviselőház holnap, kedden, tartandó ülésében folytatja a kereskedelemügyi tárcza költségvetésének tárgyalását, s amennyiben ezzel végezne, a vallás- és közoktatásügyi tárczát veszi tárgyalás alá.

A választójogi gyűlések. A gyűlések eddig megállapított sorrendje szerint a pécsi, 21-én tartandó gyűlés után, 28-án a kassai gyűlés volt tervbe véve és utána, június 11-én a hódmezővásárhelyi gyűlés. A gyűlések programján utólag az a változás történt, hogy május 28-án a hódmezővásárhelyi gyűlést tartják meg.

bámulatba ejtette a közönséget. Ekkor történt az emlékeztető „Rienzi“ föllépés, amikor a „Santo Spirito Cavaliere“ nagy áriájával, melyet lóháton ülve énekelt, (ez volt az akkori rendezés) — egyikét érte el a legnagyobb hatásoknak. Pedig már fogyatékán volt hangja erejének. Éppen ezért volt nagyon megerőltető a forszírozott magas hangok rendkívüli erővel való vétele, mely aztán végképp megártott neki. Még a „Prófétá“-ban lépett fel vagy tízszer, ezek mindegyikén ott voltam, még pedig — a színpadon.

Növendékek voltunk, akik tartoztak még az operai előadásokon is részt venni. Nekem az ügyelés jutott s a három felől meginduló óriási meneteket rendjét kellett ellenőriznem. Emlékezem, hogy Stéger mellé, mint akolitáriust egy rövidlábú növendékünket esztottuk be. Ez a szerencsétlen aztán feltette a ezvikkerjét, s mikor a proféta a felülről reá eső fénytenger egész özönében a bibliára teszi a kezét, mellette egyszerre csak megkövülve látja a gyertyatartót, a szemén csipetével...

Majd megverték szegény növendéket, s hogy nagyon gyorsan röpült ki a színpalak közül, annak magam is tanuja voltam.

Ezen az előadáson — a Proféta akkori premiéréjén, már mint új diszletkkel és kiállításal való premiéréjén — verte pofon Campilli mester a balletmester a fővilágosítót, amiért a ballet-zene alatt nem ragyogtatta kellő fényvel a csoportokat, Campilli ezért hatszáz forintot és elbocsátatásra ítélte a színházi törvényszék.

Nagynehezen visszakönyörögték, hanem a hatszáz forintot meg kellett fizetnie. Illetve, — levonták egy havi gázsiját. Ez egyike volt, saját vallomása szerint, a legdrágább

Hazai beszéde.

— Megszavazták a honvéd-tárczát. —

A képviselőház ülése.

Budapest, május 15.

Ma, összesen két napos vita után, megszavazták a honvédelmi költségvetést. Ezt a gyorsaságot kétségtelenül annak a szeretetnek, népszerűségnek és bizalomnak lehet tulajdonítani, amelyet *Hazai* Samu honvédelmi miniszter szinte pártkülönbség nélkül élvez. *Hazai* ma egyébként föl is szólalt s tartalmas, szép beszédével ismét gyarapította parlamenti sikereinek számát. Előtte *Haller* István, a klerikális méregkeverők egyik leg-hareziásabb békerontója papolt a világbékéről, majd *Brankovics* Demeter, a hosszú szakálu arehimandrita a horvátok tulzó katonai követeléseit fejtette ki, majd pedig *Okolicsányi* László pártönkivüli függetlenségi mondott igen figyelemreméltó és jóakaratu kritikát a magyar hadseregről. Az ülés végén, miután a honvéd-tárczát általánosságban és részleteiben elfogadták, a kereskedelemügyi minisztérium budget-jére került a sor, amelyet *Heltai* Ferenc röviden ismertetett s bevezetőül Hieronymi Károly váratlan elhalálzásáról emlékezett meg kegyeletteljesen.

Részletes tudósításunk itt következik:

Jelentések.

Kabos Ferenc alelnök az ülést egyegyed-11 órakor megnyitja.

A múlt ülés jegyzőkönyvét hozzászólás nélkül nitelesítik.

Elnök őszinte kegyelettel emlékezik meg a Háznak közel két évtizeden át volt tagjának, Förster Ottóknak haláláról.

A Ház Förster Ottó halála felett érzett fájdalmas részvételének jegyzőkönyvileg ad kifejezést.

Elnök bemutatja Justh Ferenc levelet, melyben a szucsányi kerületben viselt köpviselői megbízatásáról lemond.

A Ház felhatalmazza az elnököt, hogy a szucsányi kerületben új választás megejtése miatt intézkedjék.

Elnök bemutatja Fráter Lóránd levelet, melyben a könyvtári bizottsági állásáról lemond.

Bemutatja továbbá Issekutz Győző levelet, melyben 6 heti szabadságot kér.

A Ház a kért szabadságot megadja.

Lukács László pénzügyminiszter a Drávavölgyi helyiérdekű vasut Kisköszeg állomásának

pofonoknak, melyet balletmesteri minőségében osztogatott.

Stéger a Proféta második előadásán adta azt a nevezetes gixert, amely a vég kezdetét jelentette. Azontul félt erős hangot venni és nagy mérséklettel énekelt. Mivel pedig a mi közönségünk már akkor a nagy ordításhoz volt szokva, amelyet Ellinger, Perrotti és társai honosítottak meg s Wilt mámi tetőzött be — a halkabb éneket, az énektudást és finom pianókat a közönség zöme nem vette művészetszámba. Neki ordítani kellett. Csupa Zubolyokat kívánt a színpadon.

Stéger aztán végképp visszavonult, s mint maga tréfásan mondotta:

— Eddig két dologból éltem. Sörből és diesőségből. Most kénytelen leszek az egyikkel megelégedni.

Igazi nagy művész volt, virága a tenoristáknak, akinél szebben énekelő tenort keveset hallottunk.

Múlt esztendőben ülte meg házasságának hatvanadik évfordulóját. Gyönyörű szép családi élete volt, boldog és megelégedett. Művésznél már-már ritkaság ezen a világon.

Stéger, mint ember is kiváló. Gentleman társaságban európai műveltségű charmeur, tréfás, különösen régente vig kedvű, örök anekdotázó, aki sokszor két percet a színpadra lépése előtt kacagtató adomát mondott el a színpalak között s a point-t sokszor már a színpadról sugta vissza a hallgatóságának.

Nyolczvanéves korában halt meg. Ezer harmóniát keltett életében... kísérje azonban is az örök harmónia...

kiépítéséről; az afrikai rabszolgakereskedés ügyében hozott brüsszeli nemzetközi egyezmény 5. cikkelyének módosításáról törvényjavaslatot; az ipar-felügyelők működéséről és a Bánffy-hunyad-kezelői helyiérdekű vasutépítésről jelentést nyújt be.

A Ház a törvényjavaslatokat és jelentéseket megfelelő bizottságokhoz utasítja.

Pekár Gyula, a könyvtári bizottság előadója bemutatja a bizottságnak a könyvtár 1910. évi gyarapodásáról szóló jelentését.

Elnök: Következik a honvédelmi költségvetés tárgyalásának folytatása.

A honvéd tárcza.

Haller István hibáztatja a nagymérvű fegyverkezést, amelynek költségei a nemzetre nézve károsak és nyomasztóak. Öröndetes a két éves katonai szolgálatnak terve, de a mellányosság elvébe ütközik, hogy a két éves szolgálat előnyeit a legénység csak egy része élvezze. A hadgyakorlatoknak a guzda közönségre háramló kárait teszi szóvá és kifogásolja azt a kárpótlást, amit a hadvezetés ilyen esetekben adni szokott. A honvédség fejlesztésére szívesen szavaz meg nagyobb költségeket, ha ezek a költségek a honvédség nemzeti irányú fejlesztésére szolgálnak. A költségvetést pártállásából kifolyólag nem fogadja el. (Helyeslés balfelől.)

Brankovics Demeter a horvát képviselők nevében horvátul kezd beszédét, majd magyarul előterjeszti a horvát képviselők követeléseit magában foglaló deklarációt s annak kijelentése után, hogy a horvát képviselők a Magyarországgal való jó viszony fenntartását óhajtják, követeli, hogy a horvát nyelv a honvédségnél minden vonatkozásban érvényesüljön. A honvédség elnevezését kifogásolja. A magyar királyi honvédség elnevezés a kiegyezési törvénynek nem felel meg s szükséges volna egy regnikoláris bizottsággal helyes elnevezést adni ennek a közös intézménynek. A zágrábi honvédkerület elnevezését a statusquo ante szerint kellene helyreállítani. Sémelmes a horvátokra nézve, hogy Horvátország területén nincsen honvédségi iskola. A horvátok nem szívesen látogatják a nem horvát iskolát, ami a horvát honvédtisztek apadását vonja maga után. Az előterjesztett követelések honorálásától teszi függővé azt, hogy a horvát képviselők megszavazzák-e a költségvetést, vagy nem.

Okolicsányi László reflektál Brankovics felszólalására s a horvátok követeléseit a törvény szellemével ellenkezőnek tartja. A véderőreform kérdésével foglalkozik s azt fejtegeti, hogy a hadseregben nem elégséges a nemzeti szellem, amit bizonyít Franciaország példája, ahol a legrégibb a nemzeti hadsereg, de legerősebb az antimilitarista mozgalom. Vitatja a hadsereg fordított kiadások improduktivitását. Szükségesnek tartja, hogy a népet felvilágosítsák a hadsereg intézményének fontosságáról. Altszervelet-intézetek létesítését ajánlja. Nem akar gátat vetni a honvédség fejlesztésének s ezért a költségvetést elfogadja.

Elnök: Szólásra senki sincs feljegyezve, a vitát bezárja. Az ülést 10 percre felfüggeszti.

Szünet után

Elnök: Az ülést újból megnyitja.

Hazai beszél.

Hazai Samu honvédelmi miniszter szólal fel; nem kíván programbeszédet mondani, mert nagyon sok faktor működik közre azon a téren, amelyen ő működni hivatva van. A katonai szolgálat nagy teher a népre nézve; ő a maga részéről azon van, hogy ez a teher minél inkább megkönnyíthető: nagy könnyebbség lesz a szolgálati időnek két évre való leszállítása. Kívánatosnak tartja azt is, hogy a fegyvergyakorlatra bevonuló családok emberek az állam részéről szükség esetén nálunk is éppen úgy segítségben részüljenek, mint Ausztriában. Erre a szükséges fedezetet meg lehet találni a hadmentességi díjnak progresszív alapra való helyezésével. Ahhoz a tervhez, hogy a kitűnő ezéllövők az egyévi szolgálat kedvezményében részesüljenek, nem járulhat hozzá, mert a katonaságnál nem csupán a ezéllövés a fontos, hanem a fegyverem is, amit egy év alatt aligha lehetne elérni. Az egyévi önkéntesektől a jövőben is a középiskola elvégzését követelik, de mindazoknak, akik a középiskola hatodik osztályát elvégezték, megengedik, hogy fölvételi vizsga után a jogot megszerezzék. Azt az értelmiségi vizsgát, amelynek útján bárki megszerezhetette az egyévi önkéntesség kedvezményét, el fogják törölni, mert ezen a téren igen sok vizsgálás történt. Részletesen foglalkozik az altszti kérdéssel, amelyet szerinte úgy lehetne legkönnyebben megoldani, ha hivatásos altsztiakat nevelő intézeteket állítanánk. A kiszolgált altsztiakat is újra kell rendezni, talán úgy, hogy a vasutnál és a postánál alkalmazzák az altsztiakat és ne a közigazgatásnál. Megemlékezik még a tisztikar anyagi helyzetéről is, amely igen szomorú. Három-ezerhatszáz honvéd és csendőrtisztet szolgált föl, hogy vallja be az adósságait, amire ezernégyezer tiszt mintegy hét millió korona adósságot jelentett be. A tisztí fizetésnek mintegy huszonöt százalékát

az adósságok kamataira fizetik. Ezen a bajon valamiképpen segíteni kellene, talán úgy, hogy a tisztek és állami tisztviselők hitelképességét csökkenteni kellene s mindenesetre föl kellene emelni azt a minimumot, mely a fizetésből le nem foglalható. (Helyeslés.) Részletesen reflektál ezután a miniszter a vita egyes szónokainak. Sajnálja, hogy Kelemen Béla a közös hadsereget idegen seregnek nevezte. Harmincznyolcz évi katonai szolgálata alatt sohasem tapasztalta, hogy a közös hadseregben idegen szellem vagy éppen magyar gúllólet volna. Brankovics mai beszédére nem válaszolhat, mert nem az ő feladata, hogy közjogi kérdések fejtegetésébe becsátozhatassék. Azt a kívánságot, hogy Horvátországban külön honvédségi akadémia legyen, lehetetlen teljesíteni, mert tizenöt hallgató részére nem lehet akadémiát föntartani. Végezetül Kelemen Bélának a fegyverkezés korlátozására vonatkozó indítványával foglalkozik a miniszter. A maga részéről nagy híve a békemozgalomnak, de azt hiszi, hogy ezen a téren a kezdeményezést a nagy államoknak kellene megragadniok. A honvédelmi költségvetést különben elfogadásra ajánlja. (Élénk helyeslés és éljenzés a jobboldalon.)

Héderváry és a horvátok.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök válaszul Brankovics horvát képviselőnek. A horvátoknak azon követelése, hogy a honvédség elnevezése megváltoztassék, csak regnikoláris bizottság útján volna lehetséges, de mivel a magyar királyi honvédség elnevezés teljesen törvényszerű, a kormány felfogása szerint az semmiféle korrekcióra nem szorul. (Élénk helyeslés.)

A Ház ezután a honvédelmi tárca költségvetését elfogadja s a beadott határozati javaslatokat elveti.

Ezután a Ház a honvédelmi tárca költségvetését részleteiben is megszavazza és a vele kapcsolatos jelentéseket tudomásul veszi.

A kereskedelmi tárca.

Elnök: Következik a kereskedelemügyi költségvetés tárgyalása.

Heltai Ferenc előadó fájdalommal emlékezik meg Hieronymi Károly elhunyt kereskedelemügyi miniszteréről, s ismerteti a kereskedelemügyi költségvetést. Az interregnumra való tekintettel kérte a Házat, hogy ne bocsátkozzék hosszú vitába. Kéri a kereskedelmi minisztert, hogy a megkezdett beruházási politikát folytassa tovább. A posta, távirás és távbeszélő személyzetének teljes fizetésrendezését az elhunyt kereskedelemügyi miniszter programjába vette. Reméli, hogy a pénzügyi bizottság által is támogatott ezen elhatározást a ki-nevezendő kereskedelmi miniszter is magáévá teszi. Kéri a költségvetést elfogadását.

Hegy Árpád engedélyt kér a Háztól, hogy beszédét holnap mondhasssa el. (Helyeslés.)

Elnök az ülést háromnegyedkét órákor be-zárja.

Budapest, május 15.

Szterényi Brassóban. Szép ünneplésben volt része vasárnap Szterényi Józsefnek, Brassó város képviselőjének, akit abból az alkalomból, hogy a Magyar Ház felépült és ezzel a brassói magyarságnak régi vágya teljesült, a brassói Magyar Polgári Kör díszgyűlésre hívott meg. Szombat este, a gyorsvonattal érkezett Szterényi Brassóba, akit az állomáson százakra menő tömeg, élén Sárosy Lajos üdvözölt kellesz szavakkal.

Vasárnap délelőtt 11 órákor volt a díszgyűlés a Vigadó nagytermében. A brassói vegyes dalárda éneke után Sárosy Lajos, a brassói Magyar Polgári Kör, Zászló Elek a brassói magyar tanítók nevében üdvözölte Szterényit, majd dr. Szele Béla hatásos beszédében fejtegette Szterényinek a brassói magyarság körül kifejtett érdemes működését és a brassói magyarság halálját tolmácsolta azért a buzgó munkálkodásáért, amelyvel a Magyar Ház feállítását elősegítette. Szterényi József meghatottan mondott köszönetet az ünneplésért. Majd áttérve a politikára, így szólott:

— Radikalizmus fenyeget az egész vonalon. Szavaknak hódolnak itt is, ott is. De ha a való élet realis alapjára helyezkedünk, akkor a jelszavak nem téveszthetnek meg minket és ha nem jelszavak után futunk, hanem az élet realis követelményeit tartjuk szem előtt, akkor biztosítva van ennek a nemzetnek a jövője, ha a mi józan befátásunk párosul a becsületes, komoly munkával, amelyet mindannyian akarunk végezni és Isten segédelmével végezni is fogunk.

A beszédet lelkesen megtapsolták és a végén lelkes ovációkkal halmozták el Szterényit. Azután a dalárda énekelte, majd átvonultak a Polgári Körbe ahol felállították Szterényinek mellszobrát, amelyet Teis Ede szobrászművész készített. Itt a

különböző testületek és felekezetek üdvözölték küldöttségileg és meleg szavakban adtak kifejezést há-lájuknak, hogy a brassói magyarság érdekeit mindig szívén viselte. Délután hat órákor az egységes magyar párt tartott értekezletet, amelyen Szterényi szintén hosszabb beszédet mondott. Este az Európa-szálló éttermében bankett volt, amelyen úgy a magyarság, mint a szászág igen nagy számmal vett részt.

A munkapárt értekezlete. Az országgyűlési nemzeti munkapárt holnap, kedden este fél 8 órákor értekezletet tart, amelyen a vallás- és közoktatásügyi tárca kerül tárgyalás alá.

A fiumei községi választások. A szétkergetett fiumei reprezentanza helyébe ma újat választottak s a Fiuméből érkezett távirataink *Zanellák bukásáról és a Wickenburg—Vió-féle liga autonoma győzelméről* számolnak be.

A községi választások reggel nyolczkor kezdődtek s két szavazatszedő küldöttség előtt folytak le. Gróf Wickenburg István kormányzó is le-szavazott a liga autonoma listájára. A választási elnök délután 2 órákor a szavazást befejezettnek nyilvánította. Megállapították, hogy a városi kerületben 1448, az alközségi kerületben 800-an szavaztak le. A névjegyzékbe fölvevett 2366 választó közül 618-an a szavazástól tartózkodtak. A Zanella-pártra hatszáznyolczvanan, a liga autonoma jelöltjeire pedig hétszázhatvanan adták szavazatukat. A végleges eredmény a listákon tett törlésekre és javításokra való tekintettel csak éjjeltájban lesz megállapítható, de az bizonyos, hogy a liga autonoma jelöltjei majdnem kivétel nélkül bejutnak a képviselőtestületbe; legfőkébb a Zanella-párt egy magyar jelöltje fog még győzni; maga Zanella azonban elbukott. Az alsó-községekben, ahol hat képviselőre szavaztak, teljesen keresztülment a liga autonoma listája; Zanella, akit itt is jelöltek, itt is elbukott. A választási küzdelem rendkívül heves volt, ami a leszavazottak nagy számából is kitünik. A városban nagy az izgatottság, a rendőrség elzárta a városküzahöz vezető utcákat és a katonaság készenlében van, hogy szükség esetén közbe lépjen. Ha a Liga-autonoma győz, ez a város igazgatásában új korszak kezdetét jelenti és Zanellákat egészen leszorítja a vezetésről.

A községi választások eredményét, tekintettel arra, hogy a szavazatok összeolvasása roppant nehezen halad előre, csak hajnali három óra felé hirdethetik ki, de már most megállapítható, hogy a Lega Autonoma óriási többséggel fog bekerülni a reprezentanzába, annyira, hogy az autonompárt alig 5—6 taggal fog kikerülni a választásból. Hozzávetőleges számítás szerint eddig a Lega Autonoma miniszter jelöltjét választották meg városi képviselőnek. Az alközségi-kerületekben a Lega Autonoma jelöltjeit választották meg.

A főrendiházról. A főrendiház igazoló-bizottsága esütörtökön, május hó 18-án, délelőtt 11 órákor a főrendiház igazoló-bizottsági termében ülést tart. Az ülés tárgya a főrendiház részéről az igazoló-bizottsághoz utasított azon kérdés eldöntése, hogy az ágostai hitvallású evangélikus egyház világi képviselőjében megüresedett főrendiházi tagsági hely Véssey Sándor dunántúli ágostai evangélikus egyházkerületi felügyelővel vagy Wolff Károly erdélyi ágostai evangélikus országos egyházi gondnokkal tölten-d-e be. Az ülés a határozat meghozataláig a főrendiháznak az igazoló-bizottsághoz nem tartozó tagjai számára nyilvános.

A horvát képviselők értekezlete. A horvát képviselők klubja vasárnap délelőtt értekezletet tartott, melyen a gyengélkedő gróf Pejacevich Tivadar helyett, Seindermann püspök elnökelt. A tanácskozáson részt vett Tomasic Miklós bán és Chavrak Levin osztályfőnök is. A vita során megvitatták mindazon kérdéseket, melyek Horvátországot illetőleg az egyes tárezák költségvetéseinek tárgyalásánál szóba kerülnek. E tekintetben Spevecz Ferenc és Pinterovics Antal a pénzügyi tárca körében felmerülő kérdésekre vonatkozólag fejtette ki a horvát képviselők álláspontját. Ami gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszternek az erdészeti akadémia felügyelőségére és az államvizsga letételére vonatkozó nyilatkozatát illeti, amely a horvát képviselőket nem elégtette ki, Tomasic bán kijelentette, hogy ez a kérdés a magyar kormánnyal egyetértőleg kedvező megoldásban fog részesülni. Az értekezlet végül elhatározta, hogy a képviselők az egyes tárezák költségvetésének tárgyalásánál egy-egy szónok által nézeteiknek kifejezést fognak adni és hogy az appropriációs vitában ki fogják fejteni a kormánnyal szemben elfoglalt állás-

pontjukat. A horvát képviselők klubjának értekezlete véget érve, az észéki csoport tartott gyűlést, amelyben egyhangulag megállapították, hogy a bán és az észéki csoport között az egyes kérdéseket illetőleg semmiféle véleménykülönbség nem fog fenn s erről kommunikét is adtak ki.

Mint Zágrábról jelentik, délután Tuskan Gergely képviselő elnökletével a koalícióhoz tartozó önálló horvát párt gyűlést tartott, amelyen a párt képviselő tagjai, valamint az ország egyes kerületeiből küldött delegátusok vettek részt. A tanácskozás tárgyát főleg a belső pártkérdések képezték, valamint a legközelebbi országgyűlési választásokra való előkészület. Az egyes delegátusok jelentései után, melyeket kerületük politikai viszonyairól terjesztettek elő, elhatározták, hogy minden kerületben a kormány jelöltjei ellen szavaznak, egyébként pedig a horvát-szerb koalíció választási bizottságára bizzák az elhatározást a további előkészületek és a többi ellenzéki pártokkal való esetleges együttműködés ügyében. Politikai körökben azt hiszik, hogy csak a Starcevic-párt és a szociáldemokraták lesznek hajlandók a választásoknál a koalícióval együtt működni.

Népgyűlés Félégyházán. A félégyházi függetlenségi párt vasárnap délelőtt tizenegy órákor nagysikerű gyűlést tartott, amelyen gróf Batthyány Tivadar, Holló Lajos, a város képviselője és Várossy Gyula, volt országgyűlési képviselő is megjelent. Gróf Batthyány beszédében a politikai helyzet minden aktuális kérdésére kiterjeszkedett s rámutatott az országnak arra a sok orvoslándó sebére, amelyek hiába várnak a kormány segítő kezére. Az áldatlan helyzetből való kibontakozásra az általános, egyenlő és titkos választói jog alapuló reformban látja az egyedüli eszközt, amelynek mint égető szükségnek kivívása a hagyományaihoz hű függetlenségi és 48-as pártra vár. Holló Lajos szólott ezután és szintén az általános, titkos választói jog megvalósításának szükségére mutatott rá, hogy az ország bajait orvosolhassuk. Még beszélt Várossy és dr. Horváth Zoltán ügyvéd. A másfél óránt tartó gyűlés ezzel lelkes hangulatban véget ért.

Egy hitközség a választójogért. A hatvani izraelita hitközség tegnap tartott gyűlésen állást foglalt az általános, titkos választói jog mellett a erről Justh Gyulát, a függetlenségi és 48-as párt elnökét következő táviratban értesítette:

„A hatvani izraelita hitközség vasárnap tartott képviselőtestületi gyűlésén a virilizmust el-törülte és a népjogok kiterjesztését mondta ki az általános titkos választói jog alapján. Rottenstern, hitközségi elnök.”

Bosnyákok a miniszterelnél. A bosznia-hercegovinai tartományi tanácsnak a legzükségesebb vasuti vonalak kiépítésére vonatkozó felterjesztését ma nyújtotta át gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnöknek az a küldöttség, amely tegnap este érkezett meg Bécsből, ahol a közös miniszterelnék és az osztrák kereskedelemügyi miniszter-nél járt. A küldöttség tagjai voltak: dr. Basagics Safvet tartománygyűlési elnök, Soia Vojislav első alelnök, dr. Mandics Nikola második alelnök, dr. Sumric Spázo és dr. Simics Jovo mernők, a bosznia-hercegovinai tartománygyűlés tagjai. A küldöttség kérését dr. Basagics Safvet tartománygyűlési elnök tolmácsolta. Elmondotta, hogy a tartományok közzgazdasági föllendítése érdekében a közlekedési viszonyok rendezése és tökéletesítése, első sorban pedig a szükséges vasuti vonalak kiépítése főfontosságú érdek. A tartományok mostani vasuti hálózata teljesen elégtelen s a kifelé való kapcsolatokat szinte teljesen nélkülözi. Ezek az állapotok a tartományok közzgazdasági helyzetére csapást jelentenek. Első sorban azoknak a vonalnak kiépítését kéri, amelyek a tartományokat Magyarországhoz és Ausztriához közelebb viszik. Gróf Khuen-Héderváry Károly igen jóakaratu választ adott s azután hosszasan elbeszélgetett a küldöttség tagjaival. Megígérte, hogy a legnagyobb méltányossággal fogja az ügyet kezelni s az illetékes faktorokkal való egyetértésben oda fog hatni, hogy minden méltányos kérés teljesülésig jusson. A küldöttség ezután Lukács Lászlót, úgy is mint a kereskedelemügyi miniszterium vezetésével meg-hízott pénzügyminisztert kereste föl s neki is elő-terjesztette kívánságait. A küldöttség tagjai holnap még Budapestben maradnak s azután visszautaznak Boszniába.

KÜLFÖLD.

A német császár Angliában.

— Vilmos császár, a békefejedelem. —

Budapest, május 15.

A koronás fők sablonos vízitei közül jelentőségében kiemelkedik az a látogatás, melyre Vilmos császár most érkezett Londonba. Az Európát komplikációkkal fenyegető ellentétek között tudvalevőleg nem utolsó az a feszültség, mely az utolsó időben Anglia és Németország között mutatkozott. Eppen azért a béke érdekében csak örülni lehet annak, hogy Vilmos császár barátságos ezándékainak dokumentálására fölkereste Angliát s hogy ott barátságos fogadtatásra talált. Ez a látogatás talán Angliában is el fogja oszlatni azokat a rémképeket, amelyek egy esetleges német invázió veszedelmével tartották állandó izgalomban a közvéleményt.

A német császári pár angliai látogatásáról a következő híreink érkeztek:

A német császári pár és Viktoria Luíza hercegnő ma a Hohenzollern jaton, amelyet a Königsberg czirkáló és a Sleipner nevű gőzös kísért, Port Viktóriába érkeztek. Abban a pillanatban, amint a Hohenzollern a britt vizekre ért, egy csapat angol torpedónaszád fogadta és bekísérte a kikötőbe. A kikötőben a hadihajók fölhúzták a főárbócra a német lobogót és ágyulovésekkal üdvözölték a Hohenzollernt. A német császári pár az éjszakát a hajón töltötte és ma reggel ment Londonba.

A királyi különvonat, melyet a német császári párnak rendelkezésére bocsátottak, Port Victoria állomását délelőtt 11 órakor hagyta el és a Victoria-állomásra röviddel egy óra előtt érkezett. A császári vendégeket a pályaudvaron a király, a királyné és a királyi család többi tagjai üdvözölték. A német nagykövet, a nagykövetségi személyzet és a német kolónia több kiváló tagja szintén megjelent a pályaudvaron. Miután a felségek szívélyesen üdvözölték egymást, az utczákat sűrűn ellepő néptömeg viharos ovációi közben a Buckingham-palotába mentek, ahol a német császári pár lakosztályai vannak.

A Daily Telegraph Vilmos császárt, mint békefejedelemet magasztalja. Az angol lap ezt írja: Amikor Vilmos császár válságos időben hadgyakorlaton az osztrák és magyar uralkodók vendége volt, a német és az osztrák és magyar tábornokok valószínűleg haditanácsot tartottak, amelynek folyamán minden lehetőséget tárgyaltak, amely bonyolult nemzetközi helyzetből származhatott volna. E tanácskozás folyamán egy hang elejétől végig állhatatosan a béke mellett szólalt föl. Ez a hang a német császáré volt, aki azt mondta, hogy semmi szín alatt sem akarja országát vagy Európát könnyelműen háborúnak kitenni; ha megtámadják, védekezni fog, de támadni sohasem fog.

Az ifju-török pártegység. Az ifju-török párt elnökválasztó gyűlésén, habár *Thalaat* bej kijelentette, hogy az elnökséget nem fogja vállalni, a 110 jelenlévő közül mégis 98 rászavazott. Miután *Thalaat* azonban ragaszkodott az elhatározáshoz, *Szeid* bej szmyrmai képviselőt, az eddig alelnököt választották meg 78 szavazattal elnökké. *Szeid* a radikális csoportjához tartozik, de mint szakember a mohamedán jogban, kedveltségnek örvend a hodzsáknál. Az ifju-török központ távirata nagy hatást tett, különösen a zárópasszus, mely a képviselőket egyetértésre szólítja fel.

Komité-körökben határozottan állítják, hogy a pártegység ismét helyreállt. Még csak néhány személyes kérdés elintézése van hátra. A jelen pillanat minden tényező erélyes munkálkodását követeli.

Abesszinia új királya. Abbis Abbébából jelentik tizennegyedik kelettel: *Lid Jeassu*, abessziniai trónörökösét ünnepélyesen királylyá kiáltották ki. A koronázási ünnepségeket későbbre halasztották. A városban béke és nyugalom uralkodik.

Uj véderőtörvény Spanyolországban. Madridban a kamara megkezdte az általános védkötelezettségről szóló törvényjavaslat tárgyalását, amely véget vet a szolgálat alól való megváltás lehetőségének. A konzervatívok ellenzik a javaslatot.

Az angol-amerikai szerződés. Az angol-amerikai választott bírósági szerződés első tervezete elkészült. A legnagyobb nehézségeket bizonyos pontoknak a tervből való kiküszöbölése képezi, amit azonban azt hiszik sikerülni fog a két kormány között jegyzékváltás útján elintézni.

A mexikói felkelés. A mexikói diadalmos forradalmárok közt valóságos anarchisztikus állapotok uralkodnak. Madero emberei főképp azért elégedetlenek, mert azt követelik, hogy Navarro tábornokot, Juarez volt parancsnokát, végezzék ki. Navarro ugyanis nagyon kegyetlen ember volt és ezért követelik most a fejét. Egy távirat szerint Madero fölkelővezérnek Orozco tábornok által vezetett csapata fellázadt és Maderot fogolynak jelentette ki mindaddig, amíg az ideiglenes kormány vissza nem lép. Két óra hosszat a legnagyobb anarchia uralkodott emiatt a táborban, míg végre a kormány lemondott.

Más táviratok azonban sokkal kevésbé komolyan mutatják ezt az incidenset. Azok a hírek, amelyek a harc színhelyéről érkeznek, valósággal operette-szinben tüntetik fel az egész forradalmat. Az új fővárosban, Juarezben Madero és Orozco szembe került egymással és mindegyik a másikat jelentette ki foglyának, de azért tényleg egyik sem ejtette foglyul ellenfelét. Orozco Maderot tékozlással vádolja, míg katonái éheztek, a valóság azonban az, hogy Madero Garibaldi érdemének jelentette ki Juarez bevételét, míg Orozco ezt a babért önmagának tulajdonítja. A veszekedés annyira fajult, hogy Orozco revolvért szegzett Madero mellé. Mindketten kiléptek a városháza erkélyére, ahol Madero így kiáltott fel:

— Én hoztam nektek a szabadságot! Nekem csak addig ér valamit az életem, amíg a haza javára szentelhetem. Ha úgy gondoljátok, hogy többé nem lehetek hasznotokra, löjjetek agyon!

A nép erre Maderot lelkesen éljenzte.

Mexikó város helyőrségét, a fölkelők várható támadása következtében megerősítették. A tüzéség a nemzeti palota előtt készleltben áll és a katonaság megszállta az utczákat. Diaz elnök hirtelen föl akarja oszlatni a kongresszust és Reyes tábornokot meg akarja tenni katonai diktátornak.

Chihuahua északmexikói várost, amelynek 1500 főnyi védőcsapata van, a fölkelők körülvezték és a külvárosokat már meg is támadták. A mexikói határról érkezett jelentések szerint a szövetséges csapatok Kanaleja helységet elhagyták. A helyőrség a szokásos tisztelgés mellett hagyta el a várost, amelyet hosszas tárgyalások után adtak át a felkelőknek.

Török-bolgár határvillongás. Amidőn tegnap egy bolgár százados egy katonára és egy polgári ember kíséretében a török-bolgár határon Urumbegli mellett (Kiszil-Agaj kerület) a határinspekciót végezte, török katonák rálöttek. A százados életét veszítette. Holttestét a bolgárok kézrekerítették.

Görök-török kibékülés. Athénből táviratozták, hogy a porta körjegyzéke következtében, amelyben a görögellenes bojkott abbahagyására szólítja fel a lakosságot, legközelebb helyreáll a barátságos diplomáciai viszony Görögország és Törökország között és a követek egy hónapon belül visszatérnek állomáshelyeikre.

Köztársasági tüntetés. A köztársasági párt tegnap nagy tüntetést rendezett a hadi törvény székeltől és bizonyos politikai foglyoknak a szabadon bocsátása érdekében. A tüntetésen, melyet szenátorok, képviselők és községtanácsosok vezettek, több mint huszezer ember vett részt. Rendezés nem történt.

A vétő-bill. Az angol alsóházban a vétő-bill mai harmadik olvasásánál Asquit miniszterelnök kijelentette, hogy ha volt valaha törvényjavaslat amelyhez a királyság választói megadták hozzájárulásukat és felhatalmazásukat, úgy bizonyára a vétő javaslat az, amelyet a parlamentnek ezért kötelessége megszavazni.

Achim Andrást lelőtték.

— Meghalt a kórházban. —

Budapest, május 15.

Vasárnap délelőtt egy becsületében mélyen sértett uri család két fiatal sarja revolverrel számolt le Achim L. Andrásról, a békésesabai parasztkirálylyal, aki az uri családról tudatosan rágalmakat terjesztett. A fiatal emberek először békés uton próbálták rágalmai visszavonására bírni Achimot, de amikor ő elbizakodott göggyében botot emelt rájuk, eldőrdült a lövés, mely halálosan találta a parasztkirályt.

Az eset mindenfelé óriási feltűnést keltett és általános a részvét úgy Achim, mint a két fiatalember családja: a Zsilinszky-család iránt.

Az esetről — amelylyel érdemben vezércikkünk foglalkozik — tudósításunk a következő:

A merénylet előzményei.

Achim L. András tragédiájának előzményei nem új keletűek. Visszanyulnak Békésesaba legutolsó közgyűlésére, amikor Achim — mint a többségben levő parasztpárt vezére, — oly fenyegető álláspontot foglalt el, hogy a gyűlést csak esendői fedezet mellett lehetett megtartani. Ez az incidens és Achim Andrásnak már-már elviselhetetlen önkényeskedései, amelyekkel a község egész lakosságát terrorizálta, végre is elhatározásra bírta a község előjáróságát, amely az intelligenciájával egyetértőleg elhatározta, hogy Achim terrorizmusának letörésére kormánybiztos kirendelését fogja kérni a belügyminisztertől. Akkoriban Achim szerepléséről bőven írtak a fővárosi lapok is. Egyik budapesti lap külön tudósítót küldött le Békésesabára, hogy meginterjúvolja a közéleti férfiakat Achim garzdalkodásáról. A többi közt nyilatkozott a képviselőről dr. Zsilinszky Endre békésesabai földbírtokos, Zsilinszky Mihály nyugalmazott államtitkár öcsese is. Nyilatkozatában, amely több más nyilatkozattal együtt megjelent a budapesti *Friss Újságban*, nem volt sértő kifejezés Achim Andrásra, csakis hü fotográfia volt benne a családi demagókról.

A paraszt-képviselőnek azonban mégis fájt a dolog s uton-utfélen kiméltelenül szót Zsilinszky Endre dr.-ról, alaptalan rágalmakat terjesztett róla és a nyugalmazott államtitkáról, sőt lapjában, a *Békésesabai Friss Újságban* mindezt meg is írta. E gyanúsító és igaztalan támadások a nevezett lap pénteki és szombati számában jelentek meg, általános fölháborodást keltve az uri társaságban. Egy darabig szótlanul tűrte Zsilinszky Endre a rágalmakat, tegnapelőtt azonban nyilatkozatot tett közzé a „Szabadság“ című este megjelenő békésesabai lapban, amelyben visszautasította Achim hazug vádjait és kijelentette, hogy az ügyben a bíróságnál fog elégtételt keresni. A nyilatkozat így hangzott:

„Achim András az én nevem czime alatt cikkekben Zsilinszky Mihályt is a leggaládabb módon meggyanúsítja, amikor burkoltan ugyan, de világos célzattal elég vakmerő, újra azt a gyanút vetni a nép közé, hogy a bukott Népbank pénze nála van. Közönséget érte Achim L. Andrásnak. Legalább módot ad nekünk, hogy azért a pamfletért is, amelyet Zsilinszky Mihálylyal Namben való megválasztásakor tót nyelven százával és ezrelék szórt a nép közé s amelyben meg is nevezte Zsilinszky Mihályt, azt a magas állású politikus, aki a nép elűlt pénzét elvitte, felelősségre vonjuk a sajtóiróság előtt. Akkor azt hittük, hogy a választási láz megrondolatlan szülötte, most azonban látjuk, hogy tudatos rágalom. Eppen olyan tudatos rágalom mindez, amivel még ezutánra fenyegetőzik Achim, főleg ellenem. És én bármennyire utálok a piszkos rágalmakat, ezuttal örülök, hogy Achim vakmerő közleményei alkalmat adnak nekem sok olyan piszkos, gyalázó rágalmat megváfolni, amelyeket 3 eddig csak titokban terjesztett az ilyesmi iránt fogékony nép között.

Dr. Zsilinszky Endre.“

Zsilinszky Endre ezzel a komoly, higgadt nyilatkozattal egyelőre elintéztnek tekintette az ügyet és szombaton Budapestre utazott, ahol a

vasárnap délelőtt folyamán felkereste dr. Pető Sándor orsz. képviselőt, ki a mult cikluson éppen Békéscsabát képviselte, hogy őt az Achim ellen indítandó sajtóperben tanuságtételre kérje fel. Dr. Zsilinszky Endre az ügyvédnél is teljesen higgadtan beszélt az afférról és azt kizárólag a saját ügyének tekintette. Nem is gondolt arra, hogy az ügyet két legényfia is magáévá fogja tenni és sokkal radikálisabb eszközökhöz fog Achimmal szemben nyulni, amint azt ő tervezte. Zsilinszky Endrének két fia van. Ezek közül az ifjabbik Endre, aki 24 éves, tartalékos huszárkadét, s ügyvédjelölt, az idősebbik Gábor, aki 27 éves okleveles vegyész-mérnök s segédtanár a berlini egyetemen és azért van itthon, mert fegyvergyakorlatra volt behíva. Amikor a két fiu elolvasta a szombat este megjelent nyilatkozatot, az nem elégitette ki őket és azért elhatározták, hogy másnap reggel fölkeresik Achim Andrást és *kényszeríteni fogják* alaptalan vádjai visszavonására.

A merénylet.

Ijfu Zsilinszky Endre dr. és bátyja, Zsilinszky Gábor, amint elhatározták, tegnap reggel 8 órakor beállították Achim Andrásnak békéscsabai lakására, ahol a szolga kérdésködésköre, hogy Achim otthon van-e, azt válaszolta, hogy öltözködik, várjanak kissé, ő majd bejelenti őket. A szolga azután bevitte névjegyeiket és Achim visszautasított, hogy mindjárt kész lesz, várják meg. Félkilenc óra tájban megjelent Achim. Bot volt a kezében és amint kilépett szobájából, nyersen kérdezte:

— No, mit akarnak?

A két Zsilinszky-fiu elmondta, miért jött és követelték, hogy adjon nekik elégtételt, vonja vissza vádjait. Achim ezen módfelelőt dühbe jött és egészen magánkívül ordította:

— Takarodjatok ki! Taknyos kölykök!

Elég volt nekem a dajkázkodásból! Takarodjatok ki!

— Szentelen goromba paraszt! — fakadt ki Zsilinszky Endre.

Achim erre botot ragadott és Zsilinszky Endre homlokára csapott. Kétszer érte botütés a fiatal embert, aki erre visszavágott a sétatárcájával. Achim mellenragadta ellenfelét, az ágyra vetette, dulakodás közben egyre fojtogatta és tovább ütlegelte.

Ekkor lépett közbe Zsilinszky Gábor.

— Ereszse el az ösém! — kiáltotta.

Majd mikor Achim még mindig ütötte ellenfelét, így kiáltott:

— Vigyázzon, mert lövök!

A képviselő azonban nem ijedt meg a Browning-pisztolytól, amelyet Zsilinszky Gábor kezében látott, hanem tovább akarta ütni Zsilinszky Endrét. Erre kétszer egymásután eldőrdült a mérnök kezében a fegyver s Achim véresen összeesett. Csakhamar azonban újra felugrott és felragadott egy székét, de nem volt annyi ereje, hogy lesújtson vele. Tántorgó léptekkel kirohant a verandára és egyre kiáltott:

— Rablók! Gyilkosok! Segítség!

Aztán visszavánszorgott a szobába, ahol egy karosszékbe omlott és fájdalmasan kiáltotta:

— Megöltek a bitangok!

A háznépe összeszaladt a kiáltozásra, de a két Zsilinszky ekkorra már elfutott. A revolver ott maradt a földön, ott maradt ezalmapalajjuk és botjuk is, amelyeket azután, mint bűnjelkeket le is foglaltak.

Achim a kórházban.

Ezalatt gyorsan elterjedt Békéscsabán a merénylet híre. Achim hívei százával ellepték a képviselő házát. Az a fiatal ember, aki Achimnál volt a támadás idején, először dr. Szamek orvost, majd a hatóságot értesítette a történetekről. Dr. Szamek együtt érkezett Achim lakására dr. Remenár Elek kórházi igazgató-főorvossal. A sebesültet karosszékben ülve, vérző testtel eszméletén találták. A főorvos intézkedésére rögtön kórházba szállították Achimot. A betegszállító kocsi nagy tömegben kísérte a nép. Még utközben is pözölt. Szónokolt híveihez, akik közül kettő-kettő jobbról és balról

a kezét kérte. Egyes házaknál, ahol hívei látkak, megállította a kocsit s vizet kért.

A kórházban rögtön megoperálták a sebesültet; kivették testéből a golyókat. Megállapították, hogy mindkét golyó talált. Egyik térdén alól a lábászárába ment, a második pedig átfurta a hasát és a hólyagját. Ez a sebe életveszedelmes, mert a golyó két helyen átszakította a beleket. Az orvosok véleménye az volt, hogy a sebesült életéhez nincs remény, mert a bél tartalma inficiálta a hashártyát.

Achim betegágyánál még vasárnap délután megjelent Jankovic Tivadar büntető járásbíró és ki akarta allgatni.

— Ne zaklasson, hagyjon békében. Nagyon ideges vagyok, — mondta Achim. — Orvul meg-támadtak és megöltek.

Majd gyenge, elhaló hangon vallott és úgy mondta el a dolgot, hogy a Zsilinszky-fiuk felhuzott revolverrel rontottak be hozzá, rászögezték a fegyvercsövet és az kiáltották:

— Most véged van! Meghalsz kutya!

Elmondotta, hogy ő egyáltalán nem bántotta a Zsilinszky-fiukat, hanem azok egynesen támadási célzattal törtek lakásába.

Achim meghalt.

Achim András a vasárnap éjjelt nyugodtan töltötte. Reggel felé kis láza volt, egyébként azonban jól érezte magát, csak ereje hanyatlott egyre. Dél felé erősödött a láza és állapota súlyosabb lett. Közben fölvetta az urvacsoráját. 12 óra után beállt az agónia és nyegedkettők; családjától körülveve meghalt.

Achim családja ma délelőtt táviratilag megkérte dr. Dollinger sebésztanárt, hogy utazzék Békéscsabára, a súlyosan megsebesült megvizsgálására. Dollinger tanár már a pályaudvaron volt, mikor távirat érkezett, melyben Achim haláláról értesítették. Dollinger erre visszafordult és lakására hajtatott.

Előkészületek a temetésre.

Achim András, ki régebben vagyos ember volt, de vagyona nagyrészt elköltötte, újabb időben újabb vagyont szerzett. Békéscsaba határában körülbelül 200 kis magyar hold prima földje volt, amely mintegy 250,000 koronát ér. Ezt most el akarta adni. A tiszta vagyona Achimnak mintegy 100,000 korona, mert a birtokot adósság terheli. Achim ma délelőtt végrendeletet akart, de mire a közjegyző megérkezett, Achim agóniába esett, úgy, hogy már nem tudott végrendeletet írni.

Az elhunyt képviselő családja a boncolás mellőzését kérte, de ennek dacára valószínű, hogy a törvényszék mégis el fogja rendelni a törvény rendelkezése szerint. Csak a boncolás után fogják a temetés idejét megállapítani. A kórház tájékán és a város utcáin kisebb nagyobb csoportok láthatók, amelyek élénk tárgyalják a történeteket, de zavargás mindez ideig még nem történt. Sok helyütt Békéscsaba környékén Achim hívei még nem is tudnak a történetekről. A délután folyamán a hullát a kórházból átszállították a hullaházba. A katonaság készenlétben van s a csendőrség kisebb csapatokban cirkál az utcákon és megakadályoznak minden csoportosulást. Tartanak tőle, hogy lesznek zavargások s ezért Liszy Viktor királyi főügyési helyettes is még néhány napig Csabán marad.

Achim hívei ma délután felkeresték Koren Pál ev. ref. lelkészt és felkérték, hogy engedje meg, hogy az elhunytat a templomból temessék. Koren levelet intézett Zsilinszky Endréhez, aki az egyház felügyelője és intézkedést kért tőle, Zsilinszky azonban lelkiállapotára való hivatkozással elhárította magától az intézkedési jogot.

Achim temetésén, mely valószínűleg szerdán délután lesz, hívei óriási számban fognak megjelenni.

A két Zsilinszky fiu.

A két Zsilinszky-fiu, amint Achim házából menekült, a főszolgabíróra ment, ahol bejelentették, mi történt. Seiler Elek főszolgabíró jegyzőkönyvet vett fel vallomásukról s utasította őket, hogy jelentkezzenek Gyulán az ügyszélegen. A Zsilinszky-fiuk rögtön Gyulára utaztak, ahol Liszy Viktor főügyési helyettes meghallgatta előadásu-

kat, azután utasította őket, hogy további rendelkezésig utazzanak vissza Békéscsabára s tartózkodjanak állandóan a lakásukon.

Ma délelőtt 11 órakor Kurt Antal vizsgálóbíró és Liszy Viktor királyi főügyész kiszálltak Békéscsabán és kihallgatták a Zsilinszky-fiukat. A kihallgatás után Kurt vizsgálóbíró utasította a csendőrséget, hogy a Zsilinszky-fiukat tartóztassák le és kísérjék be a járszabírósg fogházába. Egész délután folyt a kihallgatásuk, azonkívül kihallgatta a vizsgálóbíró Vass dr.-t is, aki Achimnak az első segélyt nyújtotta.

A hatóság attól való féltében, hogy a nép föl talál zendülni, rendőri fedezet alá helyezte Zsilinszkyék házát, nehogy megostromolják. Mára külföldben lecsillapodott Achim híveinek izgatottsága.

Id. Zsilinszky Endre már visszaérkezett Békéscsabára. Lesújtva értesült a történetekről és kijelentette, hogy ő Achimot sohasé bántotta, sőt a Pető-féle választás idején egy táborban küzdött vele. Nagyon rosszul esett neki, hogy éppen őt választotta támadásai célpontjává. Most teljesen egyedül van, mert a felesége, akit nagyon megviseltek a történetek, rokonaihoz, Budapestre utazott, de nem fél semmiféle támadástól, fegyver nélkül jár és várja a bekövetkezőket.

Fiai letartóztatásáról így nyilatkozott:

— Helyesnek tartom, hogy fiaimat letartóztatták. Ha a bíróság úgy véli, hogy bűnösök, ítélje el őket. Én azonban meg vagyok győződve, hogy az esküdtszék felmenti fiaimat, mert bizonyos, hogy önvédelemből cselekedtek. Achim, aki rabiátus természetű ember, meg akarta fojtani Endrét. Sajnálom Achimot, de megérdemelte.

Achim pályafutása.

Achim L. András minden hibája dacára nem kis kvalitású ember volt. Pompás népszónok, aki szavának erejével és lobogó temperamentumával a kisemberek ezreit tudta lázba hozni. Parasztember létére sokat olvasott és tudott. Közgazdasági jártossága a pénzembereket is meglepte, törvénytudása ügyvédekhez hozott zavarba és szociális képzettségével a legfinnyásabb szabadgondolkodó előadón is kiállhatott volna vitára. Emellett feltűnő szép ember. Csengő, mély bariton, teljesen uri, biztos fellépés és minden mozdulatában, minden szavában a férfiaság imponáló biztossága. Hat gimnáziumot végzett, azután hazament gazdának, szülővárosába. Alig melegegett egy kicsit meg, mr kezdte a gerendás koresmákat járni, tanyáról-tanyára járt és izgatott a jegyző, a szolgabíró, az urak és főként a zsidók ellen. Huszonöt éves korában népkört alapított és mint annak vezetője, megkezdte agitációját a közigazgatás visszaélései és a zsidók ellen. Ekkor határozottan néppárti volt. Mikor aztán látta, hogy így elfordulnak tőle az urak, átesapott a függetlenségi táborba. Ez a dicsőség azonban nem tartott sokáig, mert egy szép napon felesapott újjászervezett szociálistának és Mezőfit vallá vezéréül. Ezzel a programmal lépett is fel 1901-ben Csabán Barabás Bélával és Zsilinszky Mihály közoktatásügyi államtitkárral szemben. Barabás az első választásnál kibukott és Achim a függetlenségi segítségével legyűrte Zsilinszkyt, akit harmincz évig egyhangulag választott meg szülővárosa. Achimnak első dolga volt megtagadni vezérét, Mezőfit és felesapni ismét függetlenségi hazafinak. Ahogy bekövetkezett a darabontvilág, Achim szónokolt a legélesebben a darabontok ellen. Ugyanaz az Achim, aki egy hónapi kuruczoklás után maga is darabont lett és Krisztoffy pénzén megszervezte a parasztpártot. Ekkor került összeütközésbe a megye uri társadalmával, ekkor szabadult rá kiméletlenül és szenvedélyesen az urakra. Ekkor alapította meg „Paraszt Újság” című lapját, amelyben az efféle kiáltételek voltak a legenyhébbek, mint „a lámpakaróra minden urral”, „üssetek le minden nadrágban járó gazembert”. Nekiszabadult mindenkinek, aki szembeszállt vele. És ez lett a veszte.

AZ „EGYETÉRTÉS”

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

A reakzionárius gyűlés.

Klerikális perfidia. —

Budapest, május 15.

Hetek óta hirdetik, terjesztik, dobalszippal s egyéb fuvó hangszerekkel reklámozzák, hogy a Katolikus Népszövetség vasárnapra gyűlést hív össze a Vigadóba, hogy tiltakozzék. Mi ellen? Ki ellen? . . . Egyelőre kimondottan a szabadkőműveség ellen. Valósággal pedig minden ellen, ami a haladást és felvilágosodást képviseli. A korszellem ellen, mely nem tudja túrni tovább sem a népbutítást, sem a nép kizsákmányolását és a jogfosztást. Tulajdonképpen a klerikális véredek gyűlése volt ez, mely minden eszközt jónak tart arra, hogy a haladás útját megállítsa és letörje.

Hogy mekkora erkölcsi tartalma és értéke volt a sötét lovagok e gyűlésének, az kívülálglik abból, hogy *Polónyi Géza* volt a rendezője, aki elérkezett karrierjének egyik leg-szomorubb állomásához.

Ez már magában is jellemzi a gyűlés erkölcsi színvonalát, de jellemzi még egy különös, a maga nemében példátlan mozzanatot is. *Huszár* (Sehorn) Károly néppárti képviselő, aki magát szabad óráiban ujságírónak is vallja, meghívta a lapok tudósítóit, hogy jelenjenek meg, mint a napi események krónikásai a gyűlésen. A tudósítók meg is jelentek a helyet foglaltak a részükre fentartott helyeken. Ilyenformán az ujságírók *Huszár* Károly vendégei voltak s legalább is annyi tisztelet illette volna meg őket, amennyire a vendégjog szabályai szerint igényt tarthattak.

Mégis, mikor beszédet mondott, így aposztrofálta a megjelent ujságírókat:

— Itt ülnek sorainkban az ellenséges sajtó küldöttei. Mi meghívtuk őket, alkalmat adtunk nekik, hogy beszámoljanak a főváros keresztény népének szíve dobbanásáról. Itt vannak összes ellenségeink.

A felizgatott, összetoborzott közönség erre a meghívott vendégek, az ujságírók ellen fordult és irtózatossá zivaj tört ki. A bezugoltak az ujságírókat s csaknem tettelegességre került sor. Azután *Huszár* folytatta:

— Mi türelmesek vagyunk, majd meglátjuk reggel, hogy a mi keresztény igazságunkról milyen hü képet fognak mutatni.

Ha hü kép megrajzolását kívánta *Huszár* Károly, akkor senki sem rajzolta meg hüségesebben az ő hasonmását, mint saját maga. A vendégjog megsértése maga nagy impertinencia. Még nagyobbá válik az által, hogy ő maga hívta meg az ujságírókat, tehát az ő vendégei is voltak a tudósítók. Csak klerikális fenegyerekek tudnak a perfidiának olyan magaslatára emelkedni, hogy munkájukat végző, kötelességüket teljesítő napi krónikások ellen felzudítanak egy fanatizált közönséget, mely esetleg még pogromra is hajlandó volna. Kiáltó bizonyíték és adalék ez arra, milyen vezérei vannak a reakzionárius tábornak. A gyalázat, mely benne volt *Huszár* Károly magaviseletében az egész klerikális sereg gyalázata is egyszermind.

A gyűlés lefolyásáról az alábbiakban számolunk be:

A vigadói gyűlés.

Vasárnap délután tartották meg a gyűlést a Vigadóban.

Dr. Zboray Miklós megnyitójában hangzott, hogy a gyűlés kizárólag a katolikusok tömörülését célozza és jogainak megvédésére irányul. Mi bántani senkit nem akarunk, sem felekezetet, sem fajt, sem nemzetiséget, de nem engedjük a mi jogainkat sem.

Dr. Baránszky Gyula elmondja, hogy a főváros közönségének többsége keresztény és ha a közgazdaságát nemis keresztények vezetik, mégis be fogják e gyűlésen bizonyítani azt, hogy ezt az uralmat megsokalták és öntudatra ébredtek. Felhívja a gyűlést, hogy a legközelebbi községi választásokra már most szervezkedjék.

Ezután *Haller* István országgyűlési képviselő elmondta, hogy a felekezet nélküli oktatást és a hittan eltörlését a szocialisták, a szabadkőművesek, szabadgondolkodók és a tanítók szabad egyesülete

akarja. Végül határozati javaslatot terjesztettek elő, amely így hangzik:

„Mondja ki a budapesti szervezeteknek 1911. évi május 14-én Budapesten tartott nagygyűlése, hogy tiltakozik a hitvallásos iskolákat ért támadások ellen, azok védelmére sorakozik. Egyszermind felszólítja az országban levő összes katolikus szervezeteket, hogy pünkösöd ünnepén tartsanak gyűléseket s hasonlóképpen tiltakozzanak a felekezeti iskolák államosítása, a hitoktatás kizárására irányuló törekvések ellen!”

Ezután *Polónyi Géza* beszélt, aki többek között ezeket mondotta:

— Mi nem bántottunk az országban soha senkit felekezeti téren. Rákóczi, a nagy fejedelm, jó katolikus volt és hamar elfelejtették, hogy a vallás szabadságért küzdött, Deák Ferencz ökött meg a jó katolikus türelmességének nagy bizonyítéka gyanánt az emancipációt. Nem számítottunk arra, hogy ezért olyan hamar hálótlanossággal kell találkoznunk. Ma már ott vagyunk, hogy ha valaki katolikusnak mondja magát, akkor már klerikális és ultramontán, ha pedig ezt a szót, zsidó, ki meri ejteni, akkor már antiszemita. Én sem az egyik, sem a másik nem vagyok.

Azok ellen harcolunk, akik minket, vallásunkat, hazánkat támadják. Kik ezek? Csodálatos fajta emberek. Zsidók, anélkül, hogy izraeliták volnának. Megtagadják az istent, de azért egy istent imádnak, Mammont, a pénz istenét. Babonának nyilvánítják az istenanyja legendáját, de rögtön felesapnak Mária-huszároknak, ha Szűz Mária képét a körmozsi aranyokon ölelhetik magukhoz. Megtagadják a Krisztust, de akkor hisznek neki, mikor pengő ércben kínálkozik nekik. Megtagadják a talmudot, de mikor üzletről van szó, akkor elsőbbségi igényt jelentenek be saját testvéreikkel szemben, akiket előbb megtagadtak. Le akarnak löteni minden templomot, de azért gyűlekezethez állanak, hogy hirdessék a gyűlölet szeretetét.

Ezek azok, társadalmi életünknek ezek a vakondokjai, akik nem mernek a világosság elé jönni, pedig azt keresnek, a világosságot. Nekünk nem is a szabadkőműveséggel, nem is a zsidósággal van bajunk, hanem ezekkel a crypto szabadkőművesekkel, akik megtagadták a hazafias szabadkőműveségek multját, akik összeszövetkeztek, hogy megdöntsék — a saját uralmuk helyreállítására czéljából — az istennek, hazának és vallásnak birodalmát.

Végül határozati javaslatot terjeszt be, mely szerint annak kimondását kéri, határozza el a gyűlés, hogy olyan kérelemmel fordul a fővárosi törvényhatósághoz nem róm. kat. tagjaihoz, miszerint ők maguk szüntessék meg a plébánosválasztásoknál eddig fennállott áldatlan gyakorlatot; felkéri, hogy a római katolikusok autonómiájának törvényhozási uton való rendezését sorolja legsürgősebb feladatú közé; küldöttség által kérvénnyel járul a hercegprímáshoz, hogy a budapesti római katolikus polgárokat megillető plébánosválasztási kegyuri jogot vegye általmába és védelmezze meg.

Azután *Huszár* károly állt fel szólásra s ekkor vetemedett a fönt említett perfidiára.

Zboray Miklós végül néhány szóval berekesztette a gyűlést.

Justh Gyula nyilatkozata.

A tegnapi Vigadóban lefolyt gyűlésről Justh ezeket mondotta:

— A legnagyobb megütközéssel értesültem a tegnapi katolikus népgyűlésen történekről. Ez a leggyűlöletesebb felekezeti politika zászlóbon-tása, amely ellen a parlament nyílt ülésén fogok tiltakozni, különösen ha kiderül, hogy csakugyan függetlenségi képviselők lobogtatták leg-hevesebben az antiszemitizmus zászlaját. Irányi Dániel liberálisusa a függetlenségi program legfontosabb része és én parlamentben és azon kívül mindent el fogok követni, hogy ez a végzetes felekezeti politika, amely tegnap oly vakmerően vallott színt, még csirájában elfojtassék.

Polónyi bucsuzik.

Polónyi Géza ma melancholikus hangulatban ment a Házba, ahol a folyosón a következő nagyhangzása kijelentést tette:

— Bucsuzni jövök! Nagyon keveset fogtok már enzem látni ebben a Házban. A tegnapi katolikus gyűlés egyszerre megértette velem, hogy más a hivatásom . . . Én veszem a kezembe a katolizizmus zászlaját s bejárom az országot. Városról-városra megyek, hirdetem az igazságot! . . . A jövő héten Szombathelyen tartunk nagygyűlést. És innen kezdve nincs pihenés . . . Ha bejártam az országot s befejeztem missziómat, visszavonulok Köröskényre, ahol könyvet fogok írni. Az aktív politikától visszavonulok, talán mindörökké. Ha csak hazám érdeke nem szólít megint elő . . .

EGYHÁZAK.

— (Püspökavatás.) A budapesti egyetemi templomban vasárnap délelőtt szentelték fel csanádi püspökké dr. *Glattfelder* Gyula egyetemi tanárt. A püspökavatási szertartáson a többek között résztvettek *József Ferencz* és *László főhercegek*, gróf *Zichy* János kultuszminiszter két fiával, *Náray Szabó* Sándor államtitkár, *Szűcs* István miniszteri titkár, *Glattfelder* Jakab és neje, az új püspök szülői, dr. *Concha* Győző egyetemi, *Tótlósy* Béla egyetemi tanárok és még sokan. A felszentelés a szokásos szertartások között folyt le, dr. *Hosszu* Vazul lugosi görög-katolikus püspök és dr. *Prohászka* Ottokár székesfehérvári római katolikus püspök végezte az avatást. A már felavatott püspök a templomon keresztülvonulva megállította a jelenlevőket, amikor szülei elé ért, megcsókolta őket. Az új püspököt, felavatása után igen sokan üdvözölték Szent Imre-kollégiumbeli lakásán. Délben egy órákor diszebéd volt tiszteletére, amelyen a felköszöntök sorát maga az új püspök nyitotta meg, a királyra emelvén poharát. Utána *Csernoch* érsek *Glattfelder* Gyulát köszöntötte föl, *Glattfelder* válaszában gróf *Zichy* János kultuszminisztert üdvözölt, boldog családi életet és terveinek sikeres megvalósítását kívánva neki. Gróf *Zichy* János a püspök edesatyját köszöntötte föl. Beszéltek még: *Wittenberger* Antal csanádi apátkanonok, *Telbics* János temesvári polgármester, dr. *Prohászka* Ottokár székesfehérvári püspök, *Sághy* Gyula prorektor, *Hosszu* Vazul lugosi püspök, *Kriszán* Mihály és *Kiss* János egyetemi tanárok.

— (Amerikai magyar reformátusok.) *Harsányi* Sándor amerikai magyar református lelkész írja hogy az amerikai egyetemes református egyház kormányzata alatt álló magyar egyházme-gye, melyhez az ugynevezett konzervatív gyülekeze-tek tartoznak, április hó végén *Lorain*-ban tartotta meg évi rendes közgyűlését. A gyűlésen teljes számmal jelentek meg a kebelbeli egyházak lelkészi és világi képviselői. Az egyházmegyei gyűlése örvendetesen vette tudomásul azokat a különböző jelentéseket, amelyek mindnyájan a kebelbeli gyülekezetek haladását igazolják. A pénztári jelentése szerint az egyházmegye bevétele 500 dollár, kiadása 200 dollár volt, így 300 dollár a maradvány. Megválasztották az új tisztkart, amelynek tagjai *Virág* István lelkész, elnök, dr. *Ballagi* János alelnök, *Porzolt* Ernő jegyző, *Radócsi* Sándor pénztárnok. Az egyházmegyéhez csatlakozott újabban a hatalmas bridgeporti egyház is.

— (Geduly Henrik felavatása.) *Geduly* Henriket, a tiszáninneni evangélikus egyházkerület ujonnan megválasztott püspökét e hó 16-án avatják fel ünnepélyesen Nyiregyháza. A felavatás szertartását *Scholtz* Gusztáv bányakerületi püspök végzi, míg a pesti magyar evangélikus egyházat *Raffay* Sándor lelkész és *Wagner* Géza felügyelő képviselik az ünnepségeken.

— (A szerb egyházi kongresszus megnyitása.) *Karlóczi*ról jelentik: *Rohonyi* Gyula kir. biztos, *Joannovics* Pál miniszteri tanácsos adlátus és dr. *Velykov* titkár kíséretében vasárnap délután az egyórai gyorsvonattal *Karlóczi*ra érkezett. *Bogdanovics* Luczian szerb pátriárka ma délelőtt nyitotta meg a kongresszus ülését. Ez alkalommal a királyi biztos helyettesével a kongresszuson nem jelent meg tekintettel arra, hogy ez a kongresszus a király által tavaly ősszel összehívott gyűlésnek a folytatása. A kongresszusra a verseczi püspökön, *Zmejanovics* Gáboron kívül valamennyi püspök eljött.

A szokásos jelentések megtétele után dr. *Novák* radikális párti nagy vihar közepett erős támadást intézett a többség ellen, hogy bár teljes féléve volt a kellő előkészületek megtételére, hogy a király által engedélyezett napirendet letárgyalja és az anyagot földolgozza, a kongresszus választmánya semmit se végzett el. Ezzel szemben az önálló pártiak azzal védekeznek, hogy a nagy tárgysorozat miatt mindent nem tudott elvégezni. *Medkovic*s, aki önálló párti volt, de kilépett, nagy zajongásban, miközben a szót is megvonták tőle, támadta az önálló pártot s megmagyarázta kilépését. Kijelentette, hogy az önálló-pártiak hivatalos lapja részéről durva támadásban volt része. Dr. *Miladinovics*, aki támadta a miniszterelnököt, hogy az egyházi statumok ellenére a királyi biztos mellé helyettest nevezett ki. *Bogdanovics* pátriárka hangzott, hogy a miniszterelnöki leirat a király által adott utasítás alapján a királyi biztosnak csak az adminisztrátori ügyekben való helyettesítésével bízta meg *Joannovics* Pál miniszteri tanácsost. Mielőtt a napirendre áttérhettek volna, az elnök bezárta az ülést.

és folytatását holnapra tüzte ki. — Hir szerint a kongresszus alelnöke, Peles és Dupca nyug. szentendrei polgármester Budapesten jártak, hogy garanciát kérjenek és kapjanak gróf Khuen-Héderváry Károlytól az iránt, hogy ha a kongresszus eredményes munkát fog kifejtetni és ha a javaslatokat ki fogja dolgozni, ajánlani fogja a királynak, hogy vagy hagyja jóvá, vagy utasítsa vissza a napirendet, de a miniszterelnök semmiféle oktrojt nem fog alkalmazni. A miniszterelnök félháborodással utasította vissza ezt a kérést, kijelentvén, hogy ha a kongresszusnak valami kérelme van, forduljon egyenesen a Karlóczán időző kormánybiztoshoz. Valószínű, hogy a kongresszus nem lesz együtt hosszú ideig, mert a király fölösztatja.

(Változások a bácsi evangélikus egyházmegyében.) A bácsi evangélikus egyházmegye június 22-én tartja meg az évi közgyűlést Ujvidéken. A közgyűlés legfontosabb tárgya lesz az egyházmegyei felügyelő és a főesperes megválasztása. A jelenlegi felügyelő Rohonyi Gyula igazságügyminiszteri államtitkár és Belohorszký Gábor főesperes a közgyűlésre szóló meghívóban határozottan kijelentik, hogy hivatalukról végleg lemondanak. Belohorszký Gábort 1873-ban választották meg főesperesnek. Már beadta nyugdíjaztatása iránti kérvényét. Az evangélikus világ reméli, hogy Rohonyi Gyula lemondása nem jelenti egyszersmind az egyházi élettől való visszavonulását.

Figyelmeztetés!

Az „Egyetértés“-re sem a Magyar Kiviteli és Csomagszállítási Részvénytársaság, sem az Általános Beszerzési és Szállítási részvénytársaság utján előfizetni nem lehet.

Ennek folytán a lapot csak azoknak küldjük, akik közvetlenül az „Egyetértés“ kiadóhivatalánál (Budapest, VI. ker., Eötvös-utca 32.), akár kihordó utján, akár posta utján fizetnek elő.

TÁVIRATOK.

A marokkói zavarok.

Madrid, május 15.

Itt nem kélik, hogy a spanyol csapatok előnyomulása Ceutából és Melillából a napokban megkezdődik. Raisuli szept. háborút hirdet a spanyolok ellen, míg a Riff-hegység területén a rhogi a francziák ellen izgatja a kabilokat. Vataban puszkákat árusítanak, melyeket a fölkelők a legutolsó összeütközésnél a francziáktól vettek el.

Madrid, május 15.

(Saját tudósítónktól.) Melillából táviratozzák, hogy a Riff-földön a szept. háborút hirdetik a francziák ellen. Agitátorok járják a falvakat s bujtoztatják a népet, hogy áldozzák vagyonukat és vérüket a franczia bitorlók kikergetésére.

Berlin, május 15.

(Saját tudósítónktól.) Tangerből jelentik: Az Andsera-törzs egy küldöttsége járt tegnap El Gebasnál, a szultán itteni képviselőjénél és tiltakozott az ellen, hogy a spanyolok elfoglalták az Andsera-törzs területét. A küldöttség fenyegetőzött, hogy ha a spanyol csapatok nem ürítik ki a megszállott területeket, akkor az Andsera-törzs Angolországot vagy Németországot fogja felszólítani, hogy ők okkupálják a spanyolok által jogtalanul elfoglalt területet, mert a spanyol urakat nem hajlandók túrni. El Gebas azt felelte, hogy a spanyol csapatok előnyomulása jelentéktelen és az Andsera-törzs jól teszi, ha kerüli az összeütközéseket. Ma hír jött Tangerré, hogy az Andsera-törzs megtámadta a jogtalanul megszállott területen a spanyolokat.

Mehedia, május 15.

A Beni Assen és a Zemur törzsek május 13-án 14-re virradó éjjel kétszer tettek kísérletet, hogy behatoljanak Brulard és Gouraud ezredesek táborába

Lallaido mellett. Az ellenséget sortüzzel és szuronyos ellentámadással megfutamtották és nagy veszteségeket okoztak nekik. A francziák részéről egy lövész esett el.

A czár Pétervárott.

Pétervár, május 15.

A czár tegnap este öt és hét óra között meglátogatta a székvárost. A lakosság az uralkodót mindenütt nagy lelkesedéssel fogadta.

Péter király látogatásai.

Belgrád, május 15.

Frilality itteni román követ ma Bukarestből ideérkezett. Azt állítják, hogy hosszabb bukaresti tartózkodása Péter királynak a román udvarnál legközelebb teendő látogatásával függ össze.

Az albán felkelés.

Konstantinápoly, május 15.

A skutari szandzsákban ma kihirdették az ostromállapotot.

Cettinje, május 15.

(Saját tudósítónktól.) Elkeseredett küzdelem után, mely egyfolytában tizenöt óra hosszat tartott, a török csapatok elfoglalták Decsieset és a lázadók visszavonultak. Mivel a török sereg ki akarja aknázni győzelmét, a további ütközet elkerülhetetlen. Kastrati felől ágyudörgés hallatszik és látszanak a falvak felől a lángok.

Szaloniki, május 15.

Négyszáz főnyi lázadó csapat a Salei magaslatokon megtámadott egy török hadosztályt, azonban a tüzéség visszaverte őket, nagy pusztítást okozva soraikban. A csapatok vesztesége tizenöt ember. Egy tiszt életveszélyesen megsebesült. Puka helység ellen szintén tüzéségnek kellett felvonulnia, hogy visszavesse onnan a lázadókat.

A krétai kérdés.

Konstantinápoly, május 15.

A krétai védőhatalmak tegnapelőtt közölték szóbelileg a török nagykövetekkel válaszukat a porta azon szándékára, hogy Krétába kádikat küld. A portai információk szerint a hatalmak azt felelték, hogy a kádik kiküldetését egyelőre el kell halasztani, nehogy ez a sziget közrendjét veszélyeztesse. Portai körökben alaposnak tartják azt a nézetet, hogy a hatalmak módot kerestek

Japán—spanyol egyezmény.

Madrid, május 15.

A külügyminiszter és a japán követ ma aláírták a spanyol—japán barátsági szerződést.

Az arabiai lázadás.

Konstantinápoly, május 15.

A mekkai nagysheriff és az assziri lázadók közötti harcok már megkezdődtek. A nagysheriffnek a hadügyminiszterhez érkezett távirata szerint Guznál 3000 főből állott a lázadók csapata. Az itt kifejlődött harcban a lázadók vesztesége 9 halott és 5 sebesült volt.

A császárné fivére — felségáruló.

Köln, május 15.

A Kölnische Ztg. jelenti mai kelettel Adis Abebából: Ras Roliét, a császárné fivérét felségárulásért halálra ítélték.

Közigazgatási táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

	Newyork.		
	máj. 15.	máj. 13.	máj. 12.
Buza helyben	101	99½	—
májusra	97	98¼	—
júliusra	95¼	97¼	—
Tengeri májusra	60	61	—
júliusra	60	61	—
Chicago.			
Buza májusra	96¼	97	—
júliusra	88¼	89¼	—
Tengeri májusra	53	53¼	—

Newyork május 15. Gyapot Newyorkban, helyben 15.80 (16.—). Gyapot májusra 15.60 (15.74). Gyapot júliusra 15.70 (15.84). Gyapot New-Orleansban, helyben 15½ (15½). Petroleum Stand white Newyorkban 7.25 (7.25).

Petroleum Stand white Philadelphiában 7.25 (7.25). Petroleum Refined in Cases 8.75 (8.75). Petroleum Credit Blancs at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 8.50 (8.50). Zsir Rohe és Brothers 8.70 (8.70).

Chicago, május 15. Zsir májusra 9.17 (9.15). Zsir júliusra 9.20 (9.20). Szalonna short clear 8.06 (8.06). Sertéshus júliusra 16.05 (16.05).

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár: kedd, május 16. — Róm. kath.: Nep. János ev. — Prot.: Peregrin. — Görög-orosz: május 3. N. Atanáz h. — Zsidó: Thaszria 18. — A nap két reggel 4 óra 24 perczkor, nyugszik este 7 óra 29 perczkor. — A hold két este 11 óra 11 perczkor, nyugszik reggel 6 óra 38 perczkor.

A képviselőház elnöke fogad a képviselőházban délután 5 órakor.

A posta- és távirata vezérigazgatója fogad délnél 12—2-ig.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.

Gyermeknap a fővárosban.

Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj nincsen. — Háziipari Szövetség kiállítása (Kigyó-tér 1.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum régiség-tára 9—2-ig. — Erzsébet Múzeum 9—4-ig. — Fővárosi Múzeum 3—6-ig. — Népművészeti kiállítás az Iparművészeti Múzeumban 9—1-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Néprajzi kiállítás az Iparcsarnokban 3—7-ig. — Ráth Múzeum 10—4-ig. — Széchenyi Múzeum (Akadémia-utca 2.) 10—12-ig. — Tanszer-múzeum 3—7-ig. — Technológiai Iparmúzeum 9—1-ig. — Vas- és fémipari kiállítás az Iparcsarnokban 9—8 óráig.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—6-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—6-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Nemzeti Múzeum Könyvtára 9—4-ig. — Pedagógiai Könyvtár 3—7-ig. — Statisztikai Könyvtár 9—2-ig. — Technológiai Iparmúzeum Könyvtára 9—1-ig.

Nyitvalevő képtárak: A „Nyolczak“ kiállítása a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona.

Balla Béla aradi festőművész gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 60 fillér. — A Szent-György-Czéh VII. művészeti aukciója a Művészthonban, Váci-utca 9. Megtekinthető délelőtt 9 órától este 8-ig. Belépőjegyül a tárlat egész tartamára az 1 koronás illusztrált katalogus szolgál. — Csoportos kiállítás a Művészthonban (Kritikó-tér 2.) Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 1 korona. — Történelmi Képcsarnok. Nyitva 10—2-ig. — Szépművészeti Múzeum régi képtára. Nyitva 10—2-ig.

— A király Gödöllőn. Gödöllőről jelentik, hogy a király vasárnap délelőtt csendes misét hallgatott. Délután félnegy órakor a király a pompás időben kikocsizott és este félhétkor visszatért a kastélyba. A király a mai délelőttöt csekély megszakítással delgozósobájában töltötte. Délután 2 órakor érkezett Gödöllőre gróf Thurn-Walzassina Douglas, az ujjonnan kinevezett pétervári osztrák-magyar nagykövet, akit a király külön kihallgatáson fogadott. A nagykövet a 3 órakor megtartott udvari ebéden résztvett és 4 órakor visszautazott Budapestre. Négy órakor a király ismét kikocsizott Szentkirály felé és két órai sétakocsizás után 6 órakor visszatért a kastélyba. A király egészségi állapota semmi kívánivalót sem hagy fenn.

— A román királyi család utja. Bukarestből jelentik: A román király és a királyné, valamint a királyi család többi tagjai tegnap délután a dunai hajózás csomópontját alkotó Szulinába érkeztek. A királyi családot az osztrák-magyar és a francia állomáshajók, melyek Konstantinápolyból érkeztek ide a királyi család üdvözlésére, valamint az európai dunabizottság és az idegen alkonzulok fogadták. Este a pompásan illuminált kikötőben a királyi jachton diszbankett volt. A délelőtt folyamán a királyi család Cernavoda városán át visszatért Constanzába, ahová ma délelőtt érkezett meg.

— Kossuth Ferenc állapota. Kossuth Ferenc állapota annyira javult, hogy tegnap már ki is kocsiázhatott. Orvosa reméli, hogy 8—10 nap múlva már megkezdheti rendes életmódját.

— A görög király látogatásai. György görög király, aki júliusban Aix les Bainsbe utazik furdőzni, a nyáron meglátogatja Ferenc József királyt Bécsben, aztán Párisban találkozni fog Fallières elnökkel.

— Bolgár herczegek Szerbiában. Cyrill bolgár herczeg bátyjával, Boris trónörökösével nemsokára Belgrádba érkezik meglátogatni Sándor trónörökösöt. A három herczeg kirándulást fog tenni a Vaskapuhoz és Nisbe is ellátogat.

— Az olasz egység szobra. A római kőfaragók sztrájkja miatt, amely megakasztotta a jubileumra készülő nemzeti szobor felállításának munkáját, a szoborbizottság kérésére a kormány ötszáz utászkatonát rendelt ki, hogy azokkal végeztesse el talapzat építését. A szoborleleplezési ünnep június negyedikére van kitűzve.

— A király unokája Budapesten. Seefried Ottóné grófné Erzsébet bajor hercegnő, királyi unokája, szombaton este 7 óra 10 perckor Budapestre érkezett és hugánál Augustia főhercegné szonyánál szállt meg. Seefried grófné, aki tegnap József főherceg családjával a lóversenyterén a királydíjat végignézte, néhány napot fog Budapesten eltölteni.

— Prágai diákok Budapesten. A prágai német kereskedelmi akadémia ötvenöt növendéke vasárnap este hét órakor érkezett Budapestre dr. Oppelt Rudolf, dr. Weisz Miksa és dr. Pohl Hugó tanáraik vezetésével. A vendégeket fogadására megjelentek a nyugati pályaudvaron dr. Schack Béla, a kereskedelmi akadémia igazgatója és több kereskedelmi iskolai tanár. A vendégeket Szuppán Vilmos igazgató üdvözölte néhány szóval és annak az óhajának adott kifejezést, hogy érezzék jól magukat Budapesten és tapasztalatokban gazdagodva távozzanak majd. A diákok levett kalappal hallgatták a beszédet, melynek befejezésekor Hochkiálásokban törtek ki. A beszédre dr. Oppelt Rudolf válaszként néhány meleg szóval. Vasóra után a diákok a keleti kereskedelmi akadémia mentek, ahol vetített képeken mutatják be nekik Budapest vezetőségét. A prágai diákok hétfőn és kedden maradnak Budapesten. A reggel a Flóra gyertyagyújtást tekintették meg, onnan majd a közuti pályatársaság kocsiain a városligeteket keresték fel ahol a közlekedési Múzeumot és a Nemzetközi Vasipari kiállítást szemléltek meg. Délután a parlamentet tekintették meg, onnan átmentek Budára. A Halászbástyán át várba, meglátogatták a Szent István szobrát, a Mátyás-templomot, a királyi várát és a várkeretét. A várból lejövet, hajón a Margitszigetre vonultak. Kedden reggel a Luja-malom és annak tárházai meglátogatták. Onnan az Osztrák-Magyar Bank, a Börze és a Kereskedelmi Akadémia meglátogatása következik. Délután a Bazilikát és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank helyiségeit keresték fel.

— Bémer püspök emlékünnepe. Ungváron vasárnap leplezték le báró Bémer Antal volt nagyváradi püspöknek, a szabadságharc egyik mártírjának az emléktábláját. A díszes emléktáblát azon a házon helyezte el dr. Laudon Sándor főgimnáziumi tanár, mint háztulajdonos, amely házban fogságot szenvedett, püspöki méltóságából elmozdított nagy hazafi elhunyt. A leleplező-ünnepen jelen volt a város, a vármegye egész intelligenciája Lőrinczy Jenő alispán vezetésével, továbbá az iskolák növendékei tanáraik vezetésével. Az ünnepet a dalárda nyitotta meg a Hymnus éneklésével, majd Hidasz Sándor kir. tanfelügyelő, a Közművelődési Egyesület ügyvezető alelnöke nagyszabású ünnepi beszédet mondott. Orosz István joghallgató, Bajza Apoteozisát szavalta, végül a dalárda a Szózatot énekelte. Az ünnepségen résztvett Póchy Andor min. tanácsos neje Kassáról, akinek anyja Bémer-leány volt.

— Mahler Gusztáv állapota. Mahler Gusztáv állapota — mint nekünk Bécsből jelentik — még mindig nagyon súlyos, de nem reménytelen. A bal tüdőszármányban gyuladás támadt s ez aggodalmat okoz, egyébként azonban a tünetek örövendétesek, mert ha a szív működés nem is teljesen kielégítő és az érverés rendellenes, de a közérzés nagyon jó és a beteg elég bőven táplálkozik. A délutánt az üveges verandán töltötte s a nap szemlátomást jól esett neki. Délután 5 órakor nyugodt álomba szenderült.

— Expedíció a pestis tanulmányozására. Párisból jelentik: Metschnikov tanár, a Pasteur-intézet vezetője ma délután négy francia orvossal tanulmányútra indult Astrahánba, ahol 20 év óta ugyszólván szakadatlanul pestis van. Oroszországban öt pétervári és moszkvai tudós fog csatlakozni az expedícióhoz, amelynek célja a pestis terjedésének tanulmányozása. Különösen azt fogja kutatni Metschnikov, hogy a pestisbacillusok nyáron át miképpen szaporodnak, mert tudvalevőleg a pestis rendszeren csak télen szokott dúlni. Az egyik feltevés az, hogy a bacillusok nyáron állatok testében szunnyadnak.

— A Grand Fayence-szappan a legkiválóbb toilette-szappan. Ára 1.50 kor.

— Múzeum-megnyitás Székesfehérváron. A Fejérmegyei és Székesfehérvári Múzeumot szép ünnepség keretében nyitották meg Székesfehérváron vasárnap. A megnyitási ünnepségre Székesfehérvárra érkeztek Szalay Imre, a Nemzeti Múzeum igazgatója, dr. Horváth Géza helyettes igazgató, Mihalik József, a múzeumok és könyvtárak országos felügyelője és sokan mások. A megnyitási ünnepség a cisztercita-rendi főgimnázium dísztermében díszközgyűléssel kezdődött, amelyen gróf Széchenyi Viktor főispán, a múzeum elnöke tartott emelkedett megnyitói beszédet az ünnep, a múzeum jelentőségéről. A gyűlésen Szalay Imre is felszólt. Lauschmann Gyula titkár ismertette a múzeum alakulásának történetét. Az előzői zárszó után a díszes közönség átvonult a főgimnáziummal átellenes házban levő múzeumba, ahol három teremben vannak elhelyezve az igazán értékes régiségek, amelyek közül nem egy darab valóságos vagyont képvisel. Régi fegyverek, edények, érmek, régi pénzek, értékes relikviák vannak művészeti ízléssel elhelyezve hatalmas szekrényekben. A régiségek legnagyobb részét Fejérmegyében találták. A megnyitási ünnepség után társaslakoma volt a vendégek tiszteletére a Feketes-szállóban. A múzeum életre-keltésében Lauschmann Gyula kiváló régésznek, Vértess József igazgatónak és Marossy Arnold tanárnak vannak nagy érdemei.

— Enver bey esküvője. Enver bey berlini katonai attasé — mint Konstantinápolyból jelentik — ma tartotta esküvőjét Murat szultán unokájával, Adile hercegnővel és ugyanakkor Faik Ariz bég, a bécsi katonai attasé helyettese esküvőjét meg Nadsie hercegnővel, a szultán unokahugával.

— Katonatiszti botrány. A bécsi Burgtheater tegnap esti előadásán kínos jelenetet rögtönöztek katonatisztek. S. Norbert tartalékos dzsídás-hadnagy a feleségével a földszinten ült. Az asszonytól jobbra ült A. báró huszárhadnagy. Felvonás közben a huszárhadnagy egyszerre felugrott a helyéről, *kirántotta a kardját* és felugrott a szóval: Uram! rá akarta magát vetni a dzsídás-hadnagra. De aztán hirtelen meggondolta magát és visszatette kardját a hüvelyébe. A két tiszt azután kiment az előcsarnokba s ott intézkedtek ügyük lovasias elintézéséről. Az ügy előzménye az, hogy S.-nek egy tetszett, mintha A. tüntetően nézte volna a feleségét s ezekkel a szavakkal rivallt tisztársára: *Mit báméskodik a feleségemre!* Ekkor történt, hogy A. kardot rántott.

— Pogrom. A kievi rituális gyilkossági vád miatt, mely legutóbb a dumában is megvitatás tárgyát képezte, nagy nyugtalanság kezd erőt venni a lakosságon. Már kezdik előkészíteni a pogromot és bárha a legesekélyebb bizonyíték sincs arra, hogy a Kiebben holtan talált fiú rituális gyilkosságnak esett áldozatul, megindult az izgatás és a csendőrség ezt nyugodtan tűri. Sok zsidó család elutazott.

— A derecskei nábob ügylissága. A biharmegyei Derecske községben nevezetes volt a gazdaságáról Koppel Károly földirtokos. Az egész környéken „derecskei nábob” néven tisztelték. Még az ötvenes években mint osztrák császári hivatalnok került Magyarországra, de teljesen elmagyarosodott, magyar nőt vett feleségül, a „zsandárvilág” letüntetői gazdálkodni kezdett. Oly szerencsésen gazdálkodott, hogy most, midőn föbelőtte magát, mint magányos özvegy ember, több mint félmillió korona értékű vagyont hagyott hátra. A derecskei nábob husz év óta öreg gazdasszonyával egyedül lakott a kastélyában. Fűrdőt parancsolt magának és a fürdőkádban lökte agyon magát. A dolgozószobájára íróasztalán feküdt a végrendelete, nábobai vagyonát legnagyobb részét jótékonycélokra hagyta.

— Egy hadtestparancsnok balesete. Bécsi jelentés szerint Sprecher Arthur gyalogsági tábornok, a pozsonyi hadtest parancsnoka, ma reggel hat órakor, a bécsi államvasutak pályaudvarán, hirtelen rosszul lett és összeesett. A mentők Sprecher tábornokot, aki éppen Pozsonyba akart utazni, bécsi lakására szállították.

— Házasság. Teszász Kálmán fővárosi tanító folyó hó 14-én tartotta esküvőjét Bauer Mariskával a VII. ker. anyakönyvi hivatalban.

Fényes esküvő volt vasárnap délben a Dohány-utcai iz. templomban. Mendelssohn Ilonkát, öz. Mendelssohn Gyuláné leányát vezette oltár elé Bíró Imre Műv. főmérnök. Az ifjú párt Lazarus főkantor és Hevesi főrabbi eskették előkelő nagy közönség jelenlétében.

Burger György, fővárosi fodrász, e hónap 16-án vezeti oltárhoz a nagykereskedői ref. templomban Labancs Mariskát.

Kallódy Sándor május 21-én déli félég órakor tartja esküvőjét Müller Arankával a Dohány-utcai izraelita templomban.

— Ezüst érdemkeresztes bírák. A király Bartha Vendel erdőhátkarcsai, Somogyi Lőrincz nádasdi és Gáspár György mezőkövesdi községi bíráknak, buzgó szolgálataik elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

— Orosz nagyherczegek Rómában. Rómából jelentik: *Vladimir* orosz nagyherczeg neje, *Boris* nagyherczeg és az olasz királyi pár ma délután egy kerti ünnepélyen vettek részt, amelyet az özvegy királyné rendezett a Marguerita-palota kertjében. A bécsi férfi-dalegylet hangversenyt rendezett, mely nagy tetszést aratott. A királyi pár, Margit özvegy királyné és az orosz vendégek a bécsi dalosoknak elismerésüket fejezték ki. Ezután a királyi pár, Vladimir nagyherczeg és Boris nagyherczeg automobilokon a pályaudvarra hajtottak, hol az orosz vendégek szívélyes bucsut vettek a királyi pártól és délután 6 órakor Firenzébe utaztak.

— Molnár Ferenc állapota. Molnár Ferenc, aki még mindig a vas-utcai Pajor-szanatóriumban fekszik, a hétfőre virradó éjszakát kissé nyugtalanul töltötte. Egész délelőtt bágyadtnak érezte magát és ez által közérzete rosszabbodott. Aggodalomra azonban nincs ok, mert a délután már sokkal jobban érezte magát. A nagyevű író kezelőorvosai remélik, hogy rövid időn belül felépül.

— A szultán Szalonikiben. Szalonikiből jelentik, hogy Mohamed szultán fogadására tett előkészületek befejezésük felé közelednek. Több másodosztályú redifcsapatot behívtak, hogy a díszszemlén és a vasutvonalak őrzésében részt vegyenek. A szultán e hó 29-én indult el hadihajón Szalonikibe.

— Fegyelmi egy hadbíró ellen. A Gilió Egon és Huszár Zsigmond báró huszártisztek közt felforgó ügyet már ismertettük a budapesti hadbírósa előtt történt kihallgatásokkal együtt. Báró Huszár jelenleg a XVI. számú helyőrségi kórházban van megfigyelés alatt. Érdekes, hogy Ferencz Ferdinand trónörökös számára a hadgyakorlatok idejére báró Huszár Zsigmond kastélyában nézett ki lakást a hadvezetőség. Végezül pedig báró Guttmann Arthur és báró Madarassy-Beck Gyula úgy a maguk, mint a feleségeik nevében fegyelmi feljelentést tettek az eljáró hadbíró ellen, mert olyan kényes természetű kérdéseket intézett hozzájuk, amelyre nem volt felhatalmazása. A bárókat tudvalevőleg tanuként hallgatták ki, részben a hadbírósa épületében, részint alakásukon. Az érdekes fegyelmi feljelentés nagy szenzációt keltett katonai körökben is.

— Törökök egy magyar tudós temetésén. Győrött vasárnap délután temették el a Konstantinápolyban elhunyt történetírót, dr. Karácsony Imrét. A kiváló tudós temetésén a miniszterelnököt Romó Béla miniszteri tanácsos képviselte s részt vett Thallóczy Lajos közös pénzügyminiszteri osztály főnök, történetíró is. A török nemzet is méltán nyolta Karácsony érdemeit a régi török-magyar levéltári emlékek feltárása körül, a magyar tudós temetésén Abdul Latif imám vezetésével a budapesti török kolónia öt tagu küldöttsége is részt vett. Karácsony sok ezernyi közönség részvételével temették el.

— Betegség elől a halálba. Graz Mihály budapesti kazányáros felesége, Gottlieb Irma, tegnap este Bulesu-utca 5. számú lakásán öngyilkossá lett. Mellbelőtte magát s mire tettét hozzátartozó észrevették, meghalt. Az ötvenéves asszony legkisebb gyermekének szülcése óta gyógyíthatatlan betegségben szenvedett. Ez keserítette el s máltavaly halálra szánta magát. Akkor az utolsó pillanatban kicsavarták kezéből a revolvert. Tegnap azonban magára maradt. Férje és gyermekei, köztük mérnök-fia, már kora délután elmentek otthonról. Úgy volt, hogy a család otthon maradt. Grazné azonban, mihelyt övéi eltávoztak, elküldötte a családát is hazulról, kimenőt adott neki. Este tizenegy órakor jött haza a férfi. Az ajtót zárva találta s föl kellett történnie. Bent a hálószoba pamlagán már holtan találta feleségét. Az asztalon egy czédula volt, amelyen az asszony bucsút veszt családjától s megírja, hogy kínzó betegsége vitte a halálba.

— Baleset a rákosi gyakorlótéren. Ma délután hat órakor a rákosi gyakorlótéren könnyen végzetessé válható baleset történt. Perczel Miklós honvédfőhadnagy lovaglógyakorlatokat végezve, egy kögüt ugratása közben oly szerencsétlenül bukott el, hogy súlyos sérüléseket szenvedett s eszméletét veszítette. A közelben tartózkodó katonák telefonon értesítették a katonai mentőket a balesetről, kik a súlyosan sérült tisztet a XVI-os helyőrségi kórházba szállították. A főhadnagy állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— **Az ex-szultán betegsége.** Szalonikiből jelentik: *Abdul Hamid* állapotában az utóbbi időben rosszabbodás állott be. A volt szultán az utóbbi időben gyakran vesz orvosi segítséget igénybe. *Abdul Hamid* állítólag megkísérelte, hogy az ablakból ledobja magát. Valószínűleg fivérének küszöbön álló odaérkezése, amelyről tudomást szerzett, óriási izgatottságot idézett elő nála. Az orvos reméli, hogy szenvedése muló természetű lesz.

— **Sztrájk.** Pakráczról jelentik: A szlavóniai erdőipar r-t pakrácz gyártelepén ma 500 munkás bejelentette az igazgatóságnak, hogy az eddigi árákért nem dolgozik s nyomban sztrájkba lépett. A tárgyalások a munkaadó és munkások között megindultak és minden valószínűség szerint az igazgatóság a munkások kívánságát teljesíteni fogja.

— **Meggyilkolt viczházmester.** A Szabolcs-utca 7. számú házban tegnap három ittas napszámos ember tért. Kerestek valakit s mert nem találtak, lármát csaptak. *Rosnauer József* 26 éves viczházmester csedre intette őket, mire a három suhancz két vett elő s egyikük megszurkálta a viczházmestert. A szerencsétlen embernek a kés elvágta a nyakán az ütőerét. Összeesett s pár perc alatt elvérzett. A három ember menekülni próbált, de a házbeli kettőjüket, *Klinkó Zsigmondot* és *László Sándort* elfogta. A rendőrségre vitték őket, ahol azonban azt állapították meg, hogy a gyilkos a harmadik volt s ezért *Klinkó Zsigmondot* és *László Sándort* szabadonbocsátották. A harmadikat, *Klinkó Mihály* 23 éves napszámost a rendőrség nyomozza. Valószínű, hogy Rákosszentmihályra szökött s azért a rendőrség megkereste az odavaló csendőrséget, hogy a gyilkos legényt tartóztassa le.

— **Nagy szerencsétlenség egy lovashagyományon.** A franciaországi Reims-város vidékén nagy szerencsétlenség történt egy lovassági harczgyakorlaton. A gyakorlat egy róhammal végződött, amelyben két svadron olyan szédítő galoppban rohant egymásnak, hogy a katonák tömegesen lezuhantak és a lovak keresztülugáltak rajtuk. Két dragonyost halálosan megsebesülve szállítottak a reimsi helyőrségi kórházba, ahol az egyik már meg is halt.

— **Ópium.** Az utolsó hetekben több ízben történt, hogy az életuntak névsorában doktorkisasszonyokkal találkoztunk. Ma ismét diákkisasszonyhoz hívták sürgősen a mentőket, még pedig özv. dr. *Mayerhoffer Lajosné* Ráday-utca 5. szám alatti lakására, azzal, hogy *Telek Mártha* orvostanhallgató ópiummal megmérgezte magát. A mentők részéről dr. *Feuer* mentőorvos ment ki, aki azonnal gyomormosást alkalmazott és magához térítette az eszméletlen kívül levő leányt. A lakásán hagyták és ma már egészen jól érzi magát. *Telek Mártha* nem öngyilkos szándékkal nyult a mérgehez. *Telek* gyomorbántalmak ellen ópiumot szokott szedni. És ezuttal kissé többet vett be.

— **A masamód báróné regénye.** Nemrégiben külön helyi szenzációként írták meg a szegedi lapok, hogy az Iskola-utczában „Madame Juliette” czég néven egy valóságos báróné nyitott női kalapüzletet. A báróné, *Eihofhansberg Julia* azt állította, hogy a Habsburgokkal is rokonság. A masamód báróné életregényében elkövetkezett az a fejezet is, hogy szerelemre lobbant. A negyven éves szőke nő egy jóval fiatalabb embert szeretett meg s mert viszonzást nem remélt, tegnap nagy adag morfiomot vett be. Az életunt bárónét a kórházba szállították, állapota nagyon súlyos.

— **Rejtélyes halál.** Temesvárról jelentik: Csáková közelében a Temes folyóban egy női holttestet találtak ma. A vizsgálat kiderítette, hogy az illető *Protics* Andrásné gazdag esákovai özvegyasszony, aki tegnap reggel sétára indult és azóta nem tért vissza. A temesvári törvényszék vizsgálóbírája ma a helyszínre utazott a vizsgálat megjelése végett, vajjon gyilkosság, avagy baleset történt-e. Az özvegy asszony kölcsön-ügyletekkel foglalkozott és az a gyanu, hogy egyik adása gyilkolta meg.

— **Elfogott sikkasztó.** Mint már jelentettük, *Galamb Antal* tizenkilenczéves irodai gyakornok a múlt hó végén *Heuffel* Salamon mérnökötől 1358 koronát sikkasztott és azután egy *Fiegl* Jolán nevű pinczérnővel Fiuméba, majd Bécsbe szökött. Pénzüket azonban hamarosan elfogyott, *Galamb* hazajött a fővárosba és tegnap a Tisza Kálmán-téren, amint éhesen botorkált, felismerték és letartóztatták.

— **Csalás hamis ezerkoronásokkal.** A rendőrség tegnap letartóztatta *Behel* János harmincznégy éves pinczért, aki Hódmezővásárhelyről jött fel a minap a fővárosba. *Behel* hódmezővásárhelyi korcsmárosoknak azt a mesét adta elő, hogy Budapesten egy előkelő szállodában lakott s egy alkalommal több ezerkoronást talált a szállodában. A bankókat nem meri felváltani, mert fél, hogy valami baja lesz és a korcsmárosoknak kínálta feleáron az ezerkoronásokat. Hódmezővásárhelyen azonban senki se állott kétélnek s ezért *Behel* Budapestre jött. Tegnap délután beállított *Ham* József Nádor-utca 32. szám alatti vendéglőjébe, ahol a vendéglősnék kínálta megvételre az ezerkoronásokat. *Ham* azonban egy vendégéhez utasította a szélhámost. Ez a vendég nem volt más, mint *Kovács* VII. Pál rendőr polgári ruhában aki előállította a főkapitányságon *Behel* A szélhámós már hétszer volt büntetve, legutóbb is négy és fél évi fegyházat ült. Holnap kísérik át az ügyészség fogházába.

— **Vasuti katasztrófa.** Predeal vasuti állomáson szombaton délután vasuti katasztrófa történt. A Brassó—bukaresti gyorsvonat utolsóelőtti kocsija, a postakocsi Predeal állomása előtt, mikor a váltón áthaladt, kisiklott a vágányon és felfordult, minek következtében *Spireacu* forgalmu hivatalnok és *Zaman* György levélhordó a felfordult kocsik alá kerültek és súlyosan megsebesültek. Zaman mind a két lába eltörtött. *Spireacu* pedig a mellkasa nyomódott be és az egyik lába összezúzódott; a sinai kórházba szállították őket. A gyorsvonat csak nagy késéssel folytatta útját Bukarest felé.

— **Mentés a Dunából.** Tegnap este nyolcz óra óra tájban a *Ferencz József-hidról* a Dunába vetette magát egy uri leány, *Szántó* Olga, a Herzel-szanatórium titkárnője. Mielőtt átdobta volna magát a hid karfáján, néhány sort írt egy névjegyre, melyet kézi táskájával együtt a gyalogjáróra tett. Néhány csónakos utána vetette magát a leánynak, akit pillanatokig hátán tartott a víz és még idejében sikerült elérni őt. Beszállították a Rókus-kórházba, ahonnan ma délelőtt a maga lábán távozott el *Szántó* Olga. Idegessége, betegsége miatt akart megválni az élettől.

— **A pestis.** A berlini Tageblattnak jelentik Konstantinápolyból, hogy Basra környékén rémesen dühöng a pestis. A veszedelem a gümöspesztis egy enyhébb formája ugyan, de az áldozatok száma igen nagy. Karavánok hurcolták be a járványt Közép-Ázsiából.

— **Mohamed Jussuff,** a barnabőrű Adonis Budapestre érkezett, hogy a Párisi Nagy Áruház látogatóit egy csésze angol teával és piu-piu teasüteménnyel megvendéghesse. Ez ingyen tea felvételére rövid ideig tart az áruház IV. emeleti buffet előtti helyiségében.

— **Háromszor akart meghalni.** Hódmezővásárhelyről jelentik: Vasárnap este a Szegedről érkezett 8 órai vonat a nyílt pályán megállott, mert egy ember feküdt a sineken. Amikor a vonat személynéje feléje közeledett, elmenekült. Este 10 órakor megismétlődött a jelenet a Szegedre menő vonat alkalmával; ekkor is nyílt pályán megállott a vonat és sikerült az öngyilkosjelöltet elfogni s a rendőrségre kísérték. A rendőrségen elmondta, hogy családi bajok miatt kereste a halált s miután igazolta kiltétét, hazabocsátották. Rásó Andrásnak hívják és csizmadia-mester. Ma délután Rásó felesége lelkenedezve nyitott be a rendőrségre és elmondta, hogy az ura nyár-utczai lakásán felakasztotta magát. Az öngyilkosjelöltet ismét sikerült az életnek megmenteni. A rendőrségen megfogadta, hogy többé nem lesz öngyilkos.

— **Dráma a mulatóban.** Kielből jelentik nekünk: Ma hajnalban Pötz tengerésztest egy éjjeli mulatóhelyen agyonlőtt egy Weisbacher Melanie nevű 23 éves leányt, aztán fobelötte önmagát.

— **Szerelmi dráma.** Aradról jelentik: Stegelic Ferencz aradi asztalos régóta viszonyt folytatott Török Imre vasuti kalauz feleségével, Stegelicé a napokban rájött a viszonyra és kérte az urát, szakítson Török nével. Stegelic ma revolvért vásárolt s azt monddta feleségének, hogy ma lesz számol kedvesével, akit a délután folyamán fel is keresett. Nemsokára megjelent itt Stegelic felesége is, akit Török né szidalmazni kezdett, mire Stegelic Török né mellett állt, majd azután önmagát lötte főbe. Mindkettőt haldokolva vitték a kórházba.

— **Tréfából halál.** Déván, a Csángótelepen Forrai Károly 15 éves fiu játék közben ráfogta atyja Flaubert-puskáját 7 éves öccsére. A fegyver elsült és a kislit megölte.

— **Mammuthleletek.** A marostordamegyei Marossárpatakon egy kavicsbányában mammuth-csontokat találtak a munkások. Az ősszállt maradványait Kolozsvárra, az Erdélyi Múzeum ásványtárába vitték. Egyik egy hatalmas másfélméteres agyardarab, melynek eredeti hosszúsága a gyökérüreg nagyságából következtetve, harmadfél méter lehetett. A másik egy 18 lemezből álló nagy zápfog, melynek rágófelülete 23 czm. hosszú.

— **Gyilkos villám.** Nagyváradról jelentik: A Csökmő község melletti Czirkó pusztán nagy viharban a villám lecsapott és Csente Kálmán munkást agyonujtotta.

— **Beketow-czirkusz.** Kedden, 16-án új műsor mutatkozik be a Beketow-czirkuszban, többek között a perzsa udvari artisták, a világhírű Golem-csoport, Univerzális, mindent tudó művészek, színjászok, akrobaták, egyensúlyozók, az artistavilág csodái, Kelet tündérvilága.

— **Életuntak.** Eller Ignáczné Bitter Julia 24 éves kömüves neje a Lisznyai-utca 25. számú lakásán lúgkoldattal megmérgezte magát és súlyos belső sérüléseket szenvedett. A Rókus-kórházba vitték. — *Ugyanesek* lúgkoldattal mérgezték meg magukat *László* Ilona 24 éves háztartásbeli leány Nemet-utca 7. és *Szalai* Teréz 17 éves minden Aarny János-utca 5. szám alatti lakásukon. Mindkettő súlyos sérüléssel a Rókus-kórházba került. — *Kis* János 91 éves napszámos tegnap este a Lánchidról a Dunába akarta magát vetni. A járókelek azonban észrevették s még idejében megakadályozták szándékában. Az aggastyánt előállították a rendőrségen, ahol tettének okát életuntságot emlegetett. Miután megígérték vele, hogy lemond szándékáról, átadták a családjának. — *Wlador* Julia 18 éves húzileány tegnap délután a Lánchidról a Dunába akarta magát vetni. A járókelek azonban megakadályozták szándékában, mire a leány elrohant. Az Erzsébet-hidra futott, ahonnan ismét a Dunába akart ugarni, de itt lefogták még idejekorán. A rendőrségen azt mondta, hogy szerelmes volt s ezért akart mindenáron meghalni.

— **Halálos elgázolás.** A Budapest nyugati pályaudvarról 12 órakor induló 116. számú bécsi vonat elgázolt a főváros közelében egy harmincz évesnek látszó munkáskülsőjű embert, aki holtan került ki a kerekek alól. Személyazonosságát megállapítani nem tudták. Holttestét bevitték a boncz-tani intézetbe.

— **Halálozás.** Szabó Péter tb. főszolgabíró és neje, *Horvath* Janka leánya, *Szabó* Ilonka életének 18-ik évében, sok szenvedés után elhunyt Czeldömökön.

Ma délután szentelték be nagy részvét mellett *Förster* Ottó volt országgyűlési képviselő holttestét a Főherczeg Sándor-utca 38. szám alatti levő gyászházban. A végítesszesség megjelent az elhunyt rokonsága és barátai, ismerősei közül igen sokan. Az egyházi szertartás után, melyet a józeffvárosi papág végzett, a koporsót a keleti pályaudvarra szállították. *Förster* Ottó holttestét a kalocsamegyei családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

Özvegy *Mikszáth* Kálmánét ismét súlyos gyászcsapás érte. Édesanyja, farkasfalvi *Mauks* Kornélia, született ócsahotai és bellai Heresuth Kornélla életének 77-ik évében, özvegyességének 36-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. A temetési gyászszertartás a régi mohorai Mauks-kuriából történt, a régi családi házból, ahol *Mikszáth* Kálmán fiatalságának legszebb idejét töltötte el. A halottat a gyászoló család vasárnap, e hó 14-én helyezte örök nyugalomra a mohorai családi sírboltban a már harminczhat év óta Mauks Mátyás főszolgabíró mellé. Az elhunytban özvegy *Mikszáth* Kálmáné, született *Mauks* Ilona és *Mauks* Kornélia írónő anyjukat, *Mikszáth* Kálmán ügyvéd és *Mikszáth* Albert miniszteri fogalmazó nagyanyjukat gyászolják.

Herzfelder Manó földbirtokost ma d. e. temették el nagy részvét mellett a keresési-uti temetőben. A végítesszesség a főváros előkelősége, nagyszámu rokonság és jóbarátja az elhunytak voltak jelen.

Magyar Kossa Gusztáv gyógyszerész, Vas vármegye-törvényhatósági bizottságának tagja, 80 éves korában Jánosbázan meghalt.

Dános Jolán, *Dános* Miklós főmérnök leánya, 21 éves korában Sátoraljujhelyen meghalt.

Kálnay Nándor, nyug. fővárosi igazgató-tanító, csesztvei földbirtokos, életének 70-ik évében elhunyt Csesztvén.

Zalai Ignác életének 61-ik évében elhunyt Devacsében.

Id. Tejfalusi Sándor Ferencz magánzó, Nagyszombat szab. kir. város képviselőtestületi tagja, életének 77-ik évében Nagyszombatban elhunyt.

Márton Károly földbirtokos, 64 éves korában Dálnokon meghalt.

— **Orfeu-műsor.** Budapest, Erzsébet-körút 31. Színházi és variété-műsor. Kezdeté 8 órakor

x *Fodor-féle* vívóterem a Koronahereczg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x *Bob* hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x *Használt* írógépeket, elsőrendűeket 30—75 százalék engedménnyel, jóállással, részletfizetésre is szállít az Ujlaki-írógéptelep, Budapest, VII., Erzsébet-körút 28. Telefon: 122—60.

x *Nadrágszoknya* és még tíz más új darab lemezzel együtt egy remek hangu gramofon csak 20 frt. Senki se mulassza el e rendkívül alkalmas, mert ilyen hangszert kirándulások és mulatságok alkalmával igen kellemes szórakoztat. Ezért *Marnitz* Frigyes műhangszerkészítő, Budapest, VIII., József-körút 37—39. saját készítményű hangszernagyraftára minden hangszerkedvelő figyelmére méltó.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© Bécestől—Budapestig repülőgépen. A Magyar Aero-Klub a távrepülőverseny rendezésének előmunkálataival teljesen elkészült. A klub avégből, hogy elejét vegye a sok telefon-kérdézősködésnek, amelyek a klub két vonalát tulságosan lefoglalják, ez uton közli, hogy a repülőverseny-téren tribün, kerítés, illetve belépődíj nincs. Csak a tagjai és a meghívott vendégek számára tart fenn a klub elkülönített helyet. Az érkezést tehát mindenki láthatja. A közönség kérétek azonban, hogy az országút mellett maradjon és legfeljebb a klub által kijelölt vonalig nyomuljon előre, mivel bal-esetnek teheti ki magát, vagy a leszálló aviatikust. Az Obuda felől a Duna felett átrepülő gépet különben a budai hegyekről, vagy a Duna-partról is lehet látni. Az érkezési valószínű időt a klub már a megelőző napon megadja a főváros főbb utvonalaiban kifüggesztett sürgönyeivel és a másnap reggeli újságok útján, de a valószínű idő csak akkor tartatik be, ha az aviatikus le nem szállt, vagy el nem tévedt. Ez utóbbi esetekben, mihelyt a klub hírt hall erről, pót-sürgönyök útján továbbítja híreit a repülőtéren és a városban, nevezetesen azt igyekszik közölni, érdemes-e tovább várakozni a repülőtéren. A legelső lehető indulás a mostani kedd reggel, mivel a Magyar Aero-klubnak küldött jelentések szerint Bécs környékének atmoszférája szeles és e szelek csillapultáig indulás nem várható. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ma készségeit jelentette ki, hogy a „Zeit“ által rendezendő bécs—budapest—bécsi repülőverseny rendezőbizottságának tagjai sorába belép.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Opera. Néhány hónappal ezelőtt megvált a magy. kir. Operaház kötelékéből Erdős Richard, aki azóta a frankfurti városi színház tagja. A művész, aki szinte páratlan szépségű baaszus orgánummal rendelkezik, természetesen gyorsan meghódította a német közönséget is és ma határozott kedvence a színháznak. Az Opera igazgatója minden esetre jóltette, hogy a művészt több estére terjedő vendégszerelésre meghívta és Erdősnek vasárnapon este alkalma volt a „Hugonották“ban Marcel szerepét énekelni. A hatalmas, meleg, széles orgánum nagy gyönyörűséget szerzett úttal is a hallgatóságának és ha nem is konstataitunk haladását Erdős énekében, ezt egyrészt nem is kerestük, de a rövid távollét után nem is várhattuk. A művész eléggé el volt foglalva az egyes szerepek német szövegének betanulásával, a haladás, az iskola csiszolása, a művészi rutin fejlesztése, ezek későbbi dolgok. A közönség nagyon lelkesen fogadta Erdős Richard ideiglenes visszatérését. Az előadásnak egyik igen érdekes momentumja volt ifj. Ábrányi Emil vezénylete, aki minden előzetes próba nélkül dirigálta a nehéz partitúrát nemcsak teljes sikerrel, hanem a szó szoros értelmében fényes, nagy készűtséggel. Valentin szerepét Krammer asszony lemondta és Medek Anna vette át. Nem volt diszponálva, de áldozatot hozott az előadás megtarthatása érdekében. És ez is érdem. e. a.

(*) Az oberammergaui passiójátékok az Urániában. A nagyhirű évszázados oberammergaui passiójátékok Luria Arthur rendezésében ma este kerültek színe először az Uránia színpadán. A hatás tökéletes volt. A nagyszámú közönség megilletődve nézte végig a nagy tragédia jeleneteit s átszellemülve hallgatta a megkapó egyházi dalokat melyek mindegyike mesterremek. Luria Arthur a ma színpadhozott darabot két részre osztotta. Az első részben ismerteti Oberammergaut és környékét valamint bemutatja Láng dr.-t, a passiójátékok igazgatóját és Láng Antalt, a tragédia főszereplőjét, Jézus személyesítőjét. Ugyanakkor ebben a részben, melyet előjátéknak nevez, ismerkedünk meg a falu nevezetességeivel s a passio-színházzal is, melynek grandiózus méretei s görögös építése már egymaga alkalmas volna arra, hogy egy előadás anyagát képezhesse.

A második részben már megkezdődik a tragédia. Mozgalmas képek váltakoznak a vásznon. Itt a gyülekező tömeget látjuk, amott

pedig az ezrekre rugó embertömeget, amint elfoglalja a helyét az arenában s lélegzetviesszafajtvá várja a nagy esemény kezdetét. A védő szellemek kara megjelenik a színpadon s az ünnepies csendben felhangzik Pelestrina „O Domine Jesu“-ja. A kép meglevenedik s mintha ott ülnék a picziny bajor faluska óriási arenájában, remegve várjuk az idegrázó tragédiát, melynek végét már mindnyájan tudjuk. Egy rövid előjátékkéle után, mely az ember bünbeesésétől a megtérés felé vezető uton tett első lépésig, a kereszt felmagasztalásáig tart, megkezdődik a tulajdonképeni tárgy: Jézus élete. Az egyszerű ács fia Jeruzsálemba vonul a husvéti ünnepekre, hogy bevégezze nagy hivatását, az emberiség megváltását. Aztán megismerjük egyenkint a szereplőket, Jézust, Máriát és Mária Magdolnát, illetve ezek helyettesítőit. Valamennyien igen érdekes, tipikus ammergaui alakok, kik a színjátszás mellett polgári foglalkozást is űznek, megtudjuk, hogy az a karakterisztikus férfi, kinek arczáról tulvilági jóság sugárzik s kinek alakja olyan, mintha valamelyik szent kép rájárából lépett volna ki, nem más, mint Láng Antal az ammergaui fazekas. Aztán felhangzik Cherubini Ave Máriaja s a gyorsan váltakozó képek már azt a jelenetet rögzítik, mikor Mária bucsut vesz egyetlen fiától. A többi már ismeretes, azt a fenséges hatást pedig, melyet e primitív játékosok varázsolnak a színpadra, leírni szinte lehetetlen. Minden mozdulat tökéletes, kifejező, egész, mely a vásznon is teljes hatást tud kelteni. Így jutunk el egészen a kereszt-fáig, melynek borzalmait oly hüen, oly megragadóan vannak kifejezve, hogy különben nem is történhetett. Az illúzió teljes s a nyomott hangulat csak akkor enged, mikor újra viszontlátjuk a szenvedőt immár megdicsőülve.

A nagyszámú közönség igen meleg fogadtatásban részesítette a darabot. Ez egyszer azonban nem tapssal adott kifejezést megelégedésének; nem, mert ez nem is illett volna e komoly, minden ízében megrázó tragédiához. A bámulat halk moraja s az áhitatos csend igazolták legjobban, hogy figyelmét teljesen lekötik a pompás felvételek, melyek nem kevésbé élvezhetők, mint a darab maga. A kiserő egyházi énekek is ugyanilyen hatást keltettek. Béky Mária és Kalmár József az Operaház tagja énekeltek a szöveget s egy igen jól szervezett egyházi férfikar az unisonot. A mai bemutató után ítélve megállapíthatjuk, hogy a siker tökéletes volt.

(*) Zeneiskolai vizsgák. Bloch Kálmán zongoraművész és zeneszerző igazgatása alatt álló „Hazai Zene Konzervatórium“ növendékei vasárnap délelőtt tartották a Vigadóban I. vizsgálati hangversenyüket. A növendékek valamennyien kiváló zenei készűtségről tettek tanúságot, bizonyosságul a zeneiskola eredményes működésének. Különösen kitűntek Bloch mester tanítványai közül Tucsok Sári, aki Liszt—Schubert Impromptu-jét adta elő kész művészettel, ugyszintén Radó Rózsi, ki Tschai kowskytól Nocturnét, Keresztési Ilonka egy Chopin-keringőt, Schwarz Arthurné növendékei közül kitűnt Szlai Lili, ki Merkle Andortól: Valse Intermedet játszott a briliáns technikával és szép tudással. Jügenfelssy Jung Rózsi növendékei közül különösen kitűnt Weisz Margit, ki Abt Ferencztől énekelte egy dalt, jól iskolázott és szép énekével tett bizonyosságot mestere pedagógiai sikeréről. Zajos hatással játszott még Klein Klári, Beck Mariska, Strömpl Brigitta, Halász Erzs, Farfasházy Gyöző, Adler Arabella, Weisz Katicza, Herceg Renée, Gaidushech Erzsike. — Szemere József zeneintézte vasárnap délután tartotta ötödik nyilvános hangversenyét a Royal-szálló zsufolásig telt disz-hangversenytermében. A fényes sikerű hangversenyen az intézet feltűnően fegyelmezett zenekarán kívül zongora, hegedű és cselló-produkciók voltak, mely számok egytől-egyig az intézet kiváló tanárainak szerettek sok tapsot és elismerést. A közreműködők közül különösen kitűntek Schiff Lili, Krausz Lajos, Lesskó Jolán, Hirman Irén, Országh Miklós, Goldberger Olga, Szűcs Marianne, Bertin Ilona, Tóth Margit, Soó Ida és Soó Margit mint középosztályú növendékek, továbbá Scheller Katicza, Vajda Mihály, Reményi László, Gonda Stefánia, Danek Károly, Hamburger Ilona és Szlovák Béla mint felsőbb osztályú növendékek, kik ugyszólván művészi játékokat produkáltak. E hangversenyvel az intézet ezidei hangversenyét bezárta. — Sikerült matiné rendezett vasárnap Podor Ernő zeneiskolája a Royal-

hangversenytermében. A növendékek ez alkalommal mutatkoztak be negyedszer s arról győzték meg ma is a hallgatóságot, hogy zenei neveltetésük igen jó kezékbe van letőve, Rathman Katalint, Klein Margitot, Zimmermann Gézat, Somló Pált és Bihari Pált mint igen talentumos, intelligens, nagy készűtségu zenészeket említtjük, de nem hallgathatjuk el azt se, hogy a hangverseny többi szereplője is derekasan megállotta helyét. A nagyszámúban megjelentek hosszantartó tapssal honorálták minden egyes szám után egy a tanárok, mint a növendékek fáradozásait.

(*) Budai Szinkör. Ma este a „Testör“ ment, a Vigszínház diadalmas darabja. A színésznőt Haraszthy Miczi játszotta előkelően, nagy intelligenciával és mindvégig fölényesen. Ternyey a színész néha elérte őt és méltó versenytársnak mutatkozott, különösen jó volt a maszkja és az akcentusa. Pompás mama volt Bánházy Teréz, elmés tulzásait szívesen elnézték, mert jóízien nevette a közönséget. Szeghőnek nem ártana, ha néha melegebb tudna lenni, humora különben egészséges és rokonszenves. Gyöző, Mihályfi Julis és Abayné kis szerepeiket jól játszották meg.

(*) Az Operaházban holnap, kedden, Lehár „Hercegisasszony“-át adják Szamosi (Mary Ann), Ambrusné (Fotini), Környey (Sztavrósz), dr. Székelyhidyi (Bill Harri), Flattné (Gvendoline), N. Valent (Marula), Hegedűs (Krisztodulós), Kornai (a tudós), dr. Dálnoki (Periklesz), Mihályi (a bankár), továbbá Kertész Ö., Ney B., Déri, Kárpát (rablók), Kertész Vilmos (Dimetri) fellépésével. Az előadás vezényletét a beteg Szikla Adolf karmestertől ezuttal először Lichtenberg Emil karmester vette át. Rendező Alszevgy Kálmán főrendező. (Évi bérlet 89. szám, kezdete 7 és fél óraker.) — A „Rózsavag“-vasárnapi premiére-je iránt oly nagy érdeklődés mutatkozott, hogy a felemelt áru jegyek nagyobb része már elővételben elkelt. Strauss Richárd nevezetes zenés játéknak színpadi kiállítása már teljesen elkészült. A Roller tanár eredeti tervei szerint festett plasztikus díszletek Ujváry Ignác tanár vezetése alatt az Operaház festő és díszítő műhelyében készülték. Ugyanakkor befejezték már a Kéméndi Jenő scenikai főfelügyelő felügyelete alatt szabott jelmezek kiállítását is. A Mária Terézia korában játszó darab stilszerű és fényes teremdíszletei, az új butor- és kelléktárgyak, valamint a gazdag öltetességgel és gondos korhűséggel elkészített öltözékek külön nagyhatású érdekességei lesznek az Operaház legközelebbi ujdonságának.

(*) Szinyei-Merse Pál az Uffiziában. A firenzei Uffizi igazgatósága értesítette dr. Lázár Bélát, hogy Szinyeiről irt könyvének áttanulmányozása után, a mesternek római sikere alkalmából, felterjesztést intézett az olasz kultuszminiszterhez, hogy kérje fel Szinyeit önarcképének az Uffizi arcképgyűjteménye számára való megfestésére. Ez a gyűjtemény a leghíresebb művészek önarcképeit foglalja magában, magyar művész arcképe csak három van benne: Markó Károlyé, Benczur Gyuláé és Nemes Elza grófnőé. Munkácsyt is felszólították ugyan, de meghalt, mielőtt művét befejezte volna. Szinyei-Merse Pál lesz a negyedik magyar mester, akinek önarcképe a nagyjelentőségű gyűjteményben helyet fog foglalni. A magyar kultúrának nagy sikerét jelenti ez az öröndetes hír.

(*) Vernissage a Művészházban. Páratlanul előkelő közönség előtt nyitotta meg gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter a Művészház ötödik csoportos kiállítását, melyen Braun Margit, Csukássy Elemér, gróf Edelsheim-Gyulai Lipót, Feiks Jenő, Feiks Alfréd, vicomte Charles de Fontenay, Huzella Pál, Lehel Mária, Prottmann Stella és Sas Ferenc vesznek részt nagyobb gyűjteményeikkel. Gróf Zichy Jánost, aki neje társaságában pont 11 óraker érkezett a Művészházba, az egyesület igazgatósága részéről gróf Edelsheim-Gyulai Lipót alelnök, dr. Rózsa Miklós igazgató, gróf Baththyány Gyula, gróf Zichy István, Vágó László, dr. Kováts István igazgatósági tagok és Borsóky Frigyes titkár fogadták és kalauzolták. A miniszter tüzetesen szemlélte az egyes csoportokat, bemutatattatta magának a kiállító művészeket és mindegyikhez volt egy-egy elismerő és buzdító szava. A Művészház csoportos kiállítása holnaptól kezdve reggel 9-től esti 7-ig áll naponta a közönség rendelkezésére a szokásos 1 korona belépődíj mellett.

(*) Ifjusági Színház. Az Ifjusági Színház május 16-án mutatja be új műsorát, mely a következő darabokból áll: A baba (operett). A miniszter előszobájában (tragikomédia). Az örökösök (színmű). Tündérvölgy (énekes bohózat). Boldizsár Andor új székely népmeséket mond. A darabok főszerepeit Káldy Mariska, Rózsa Ili, Kövály Gyula, Boldizsár Andor, Gonda Pista és Boháty Lajos játsszák.

(*) A Szent György-Czéh aukezió tárlatának vernissagea. Tegnap délelőtt a fővárosi műgyűjtők és amatőrök teljes számú érdeklődése mellett nyit-

meg a Szent-György-Czéh Egyesület VII. művészi aukciójának a Művészotthon Váci-utcai helyiségeiben rendezett kiállítása. Az aukció-tárlat egy hétig tekinthető meg, délelőtt 9 órától este 8-ig; maga az előreláthatóan nagyszabású árverés e hó 22-én délután kezdődik.

Dr. Beer, Brünn városának tisztí főorvosa, megállapította: Nagyon előrehaladott koru egyéneknek, akiknek szabálytalan székeléssel kell megküzdeniök, a természetes **Ferencz József**-keserűviznek már 8 napon át tartó használata (naponként 3 evőkanállal) a kívánt, maradandó könnyebbülést előidézi.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* Felolvasás az Akadémián. A Magyar Tudományos Akadémia III. osztálya ma délután *Entz Géza* osztályelnök vezetésével felolvasó ülést tartott, amelyen kilenc előadást mutattak be. *Lenhossek Mihály* rendes tag felolvasta *Hillebrand Jenő* tanulmányát a Balla-barlangi diluviális gyermekcsontvázról. Utána ugyancsak *Lenhossek Mihály* bemutatta „Azonula ciliaris fejlődéséről” című saját és *Nagy Lászlónak* „A bélesatorna szöveti fejlődéséről” című munkáját. *Fröhlich Izidor* felolvasta az elhajtított fény poláros állapotának törvényszerűségeit magában foglaló munkáját. Ezután *Wittmann Ferencz* olvasta fel „Rezgéjelenségek kísérleti vizsgálata” című dolgozatát, majd *Lórenthey Imre* értekezett Budapest környékének tertior geológiájáról. *Zemplén Győző* a gázok belső surlódásáról, *Lengyel Béla* pedig *Mauthner* Nándor vendégnek „A glukovanillinsav és glukoparaoxybenzosav synthesise” című munkáját mutatta be. *Rados Gusztáv* ismertette *Fekete Mihálynak* „A széttartó sorok elméletéhez” című dolgozatát és végül *Udránszky László* bemutatta *Hermann Imrén*ek egy munkáját, amely a fehér fénynek elméletét határozza meg.

* A Petőfi-Társaság felolvasó ülése. A nyári szünet előtt vasárnap tartott utolsó felolvasó-ülést a Petőfi-Társaság *Ferenczi Zoltán* elnöklésével. *Ferenczi Zoltán* az ülés megnyitása után bejelentette, hogy az Első Magyar Általános Biztosító Társaság az idén is 400 koronát, az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár pedig a tavalyi es az idei évre egy összegben 200 koronát adományozott a Petőfi Ház javára. *Id. Szinyey József* több Petőfi-re vonatkozó művet, jobbra fordításokat, ajándékozott a Petőfi-Háznak. Közölte végül az alelnök, hogy a Petőfi-Társaság legutóbb részvételével a társaság képviselőit a Petőfi-emléktábla leleplezési ünnepén. Az emléktáblát azon a házon helyezték el, amelyben Petőfi egy éjszakát töltött. Az ünnepségen a társaság képviselőit *Jászai Mari*, *Ferenczi Zoltán*, *Farkas Pál* és *Neugebauer László* vettek részt. Az első felolvasó *Erődi Béla* volt, aki bemutatta Petőfi olasz fordításainak második füzete *Sirola* Ferencz fiúmei gimnáziumi tanár tollából. Ezután *Harsányi Kálmán* olvasta fel „Véres mesterség magasra torni” című költeményét, majd *Bársony István* „A paradicsom-madár” című elbeszélését, végül *Váradi Antal* mutatta be *Horváth Ákos* vendégnek „A nagy pohár története” című lírikó-epikai költeményét, amely melázo kedves poézissal zajos tetszést váltott ki. A felolvasó ülés után zárt ülés volt, amelyen a társaság elhatározta, hogy *Endrődi Sándor* most megjelent nagybecsű Petőfi-repertóriának mintájára németül is ad ki Petőfi-repertóriomot s annak összeállításával *Barabás Abel* író, kolozsvári tanárt bízta meg. A gróf Vigyázó-pályázat bíráló bizottságának egyhangú döntését, hogy a pályadíj a „Tul a földön” és az „Óda a Hazugsághoz” című költemények szerzői között megosztassék, jóváhagyták. A jutalmazott két mű szerzőinek a rejtő zárt-level felbonthatván kitünt, hogy a „Tul a földön” című költeménynek *Szabados Ede* szatmári főgimnáziumi tanár, az „Óda a Hazugsághoz” című költeménynek pedig *Borbély József* kultuszminiszteri tisztviselő a szerzője.

* *Lyra*. Vadrózsanyilás idején jelent meg *Bródy Sándor* legújabb kötete. Május derekán kevés magyar embernek jut eszébe, hogy könyvet olvasson. A közönség zöme más időben sem igen olvas. A regényesek az ideálisak, az — hogy úgy mondjam — intellektuálisak, pedig ilyenkor kimennek a Hűvösvölgybe csalóánydalt hallgatni. De *Bródy Sándor* más. Amikor ő megszólal, mindenki oda figyel. Amikor könyvet ad ki, ünnepe van a magyar irodalomnak. Új hangot pendített meg — annak idején — a magyar lyra hurjain és bár azóta egész írógárda keletkezett, amely ezt a hangot iparkodik elsajátítani, az egész

irodalmi koncertből mégis kicsendül minden sajátosságával, varázsával a *Bródy Sándor* lyrája. Ezt érezzük ki legujabb kötetéből is, melynek „Lyra” a címe és melynek alcíme lehetne „Költemények prózában”. Pesti történetke a legnagyobb része. A többi meg falusi história. Egyik se hosszú lére eresztett. Rövid lélegzetű valamennyi. De valamennyi olyan, hogy — jelenetve, párbeszédbe szedve — a színpadra kívánkozik a bennük kifejezett motívum, hangulat, vagy refrain. Ha *Bródy Sándor* az Uristen megáldja tartós jó egészséggel és jó kedvvel, meg is teszi nekünk, hogy egymás után, szép sorjában — vagy ahogy az alkotó szeszélye kívánja — átdolgozza és előadatja. Talán — idegen köntösbe bujtatva — még azt is, amit a saját, szerencsésen végződött öngyilkosságáról írt és amiből azt a tanulságot szüri le, hogy nem a rossz, hanem az ostoba emberek teszik elviselhetetlenné az életet. Ő az ostobaságra azért még se haragszik, csak erősen nézi és — más egyéb tünetek között — a gyönyörű könyvben följegyezte. A „Lyra” *Singer* és *Wolfner* kiadásában jelent meg. Ára 3.50 korona.

* A két dzsin. A perzsa tenger kasimái öblének fenekén leforrasztott ólompalackokba zárva két dzsin veszelt. A játékszenvedély dzsinje és a röpke szerelem dzsinje. Az „Erzherzog Johann” hajó tengerfenékkutató hálója kiemelte a két ólompalackot. *Kenesey István* sorhajóhadnagy mint raritásokat magához vette és hazaeve bátyjának, *Kenesey Sándor* nagytarali járásorvosnak ajándékozta. A két dzsin úgy hálálta meg kiszabadításukat, hogy *Keneseyben* fölkeltek a játék és a könnyel szerelem szenvedélyét. Az utóbbi megölte, öngyilkossá tette.

— Ez a te munkád, Abdallah! — mondá szemrehányó hangozó a játék szelleme.

— Igazad van Izmael, — mondta a másik. — A szerelem ölte meg és azt a szerelmet én szerettem neki.

— Nem ismered az embereket eléggé. Különös fajta ez. A szívükkel nem szabad játszani. Látod, én gazdaggá tettem, de a szívemnek békét hagytam.

Ezzel a bánatos akkorddal végződik „A két dzsin”. *Szabó Zsigmond* érdekes és értékes regénye, mely *Singer* és *Wolfner* kiadásában most jelent meg. Ára 3.20 korona.

FŐVÁROS.

(Az újjászülető Belváros. A gyönyörűen fejlődő fővárosnak talán egyik része sem szépül olyan rohamosan, mint a régi Pest tulajdonképeni magva: a Belváros. A történelmi emlékeztetű régi paloták, épületek egymásután tűnőcznek el s a Duna partjának a felső körutakig terjedő része még a pesti belvárosnak is meglepetéssel szolgál, akik ritkán fordulnak meg a belteleken. Ragyogó utcázások világvárosi fényben, pompában, az építészeti technika legmodernebb alkotásaival lepik meg a szemlélőt, akivel mindannyian büszkék kezdünk lenni Budapestre, a Nyugat kulturájának és Kelet kényelmének pompájának ölekezéséből született világvárosra. A Belvárosnak régi házai és építészeti műemlékei rohamosan pusztulnak el a föld színéről, hogy helyet adjanak az új modern középületeknek és bérpalotáknak. A héten a Koronaherceg-utczában három régi palota lebontását kezdték meg. Az egyik a 14—16. számú, a kettős épület a néhai gróf *Szapáry Gyula* miniszterelnök család palotája volt, mely néhány év előtt a *Luczenbacher-család* tulajdonába ment át. A harmadik a Koronaherceg-utca és Koronautca sarkán emelkedő *Verebély ház*. Mindhárom lebontott régi palota helyére modern bérház épül fényes üzlethelyiségekkel. A lebontás következtében kiszorult kereskedők és iparosok ideiglenesen a Kiglyó-téri bazárépületben kaptak bolti helyiségeket.

(A városi gázgyár berendezései. A város központi gázgyárának belső berendezésére most kerül a sor. A berendezések szállítására, amelyeknek értéke meghaladja az ötmillió koronát, a főváros már megtartotta az árlejtést. A szállítandó berendezéseket a legmodernebb és legújabb találmányok figyelembe vételével állították össze. Ezeket az új szerkezeteket a városi gázgyár vezetői a berendezésre vonatkozó ajánlatok megítélése előtt üzemben akarták látni, hogy a gyakorlatban való alkalmazhatóságukat megállapíthassák. Helta Ferencz vezérigazgató, *Kájlinger Mihály*, a Mérnökgyűlés elnöke, *dr. Buzáth János* h. tanácsos, *Schön Győző* gázgyári főmérnök és *Wein gázgyári fővegyész* el is utaztak a különböző újítások tanulmányozására. Háromheti utjuk alatt a müncheni, zürichi, lausenni, londoni, berlini és bécsi gyárakat járták be s mindenütt a legfrissebb újításokat tanulmányozták. Utjukról ma jöttek meg s most már a szerzett tapasztalatok alapján tárgyalják le a belső berendezésére beadott ajánlatokat.

Budapesti Szanatóriumok és Gyógyító Intézetek Egyesülete.

A) Intézetek bejáró betegeknek.

Dr. Hönig Izó A villamos minden neme. (Elektróvilágító és Röntgen-fény-fürdők stb.) Bevált gyógymódoók belső, ideg-, bőr- és anyacsereberek ellen.

Dr. Gólek-féle Vizgyógyintézet és szanatórium Városligeti fasor 11. szám. **Vizgyógykezelés**, szénsavas fürdők, massage, elektrotheropia.

Inhalatorium a **Dr. Jakab** féle Liget-Szanatórium-ban VI., Nagy János-u. 47. szám. **Inhalációs kezelés**. Pneumatikus kamra, sürített és ritkított levegő, soole- és gyógyszeres belegezés.

Dr. Justus bőrbajokat gyógyító és szépségápoló intézete Károly-körút 14. **Sugaras gyógyítás**, rádium, Röntgen, forróáramok, fürdők, kozmetikai műtétek.

Dr. Pajor Inhalatorium Vas-utca 17. **Asthma-gyógymód** Pneumatikus kamra, sool- és gyógyszer-belegezés

Dr. Reich Miklós Budapesti mechanikai Zander intézet és villamos fürdők. Muzeum-körút 2. **Mechanikai gymnasztika, testgyógyászat, massage, szénsavas fürdők, Elektromágneses, villamos és vizgyógykezelések.**

Dr. Réth orthopéd szanatóriuma és vizgyógyint. Stefánia-ut 55. sz. Belső-körút is. **Testgyógyászat** automata készülékkel s corsettoival. Svéd torna. Törött vagy izület-gyulladásos láb felfaró kezelése.

Dr. Schiff Kálmán Testgyógyászat, speciális gyermek-svéd torna. svédgymnastika, massage, forró- és villanyfürdők, fűzők készítése. — V., Nagykorona-utca 20., Váci-körút mellett.

b) Intézetek bennlakó betegeknek.

Dr. Jakab-téle Liget-Szanatórium VI., Nagy János-u. 47. **Diéta, diagnosztikus, fizioterapiás intézet** belbetegek, idegbetegek, csukorbeteg, köszvényesek részére

Dr. Mátrai Gábor Csukorbeteg, vese, gyomor, bél-egyetemi tanársegéd Stefánia-ut 55. szám **Csukorbeteg, vese, gyomor, bél-egyetemi tanársegéd** Stefánia-ut 55. szám **Csukorbeteg, vese, gyomor, bél-egyetemi tanársegéd** Stefánia-ut 55. szám

DR. PAJOR szanatórium VII., Vas-utca 17. **Belbeteg, idegbeteg, sebészi beteg** osztályok.

Dr. Batizfalvy-féle szanatórium VII., Aréna-ut 82. **Vizgyógymód**, villamos kezelés, diéta, kezelések, hőfürdők, napfürdők, Hízaló-sóanyító kúra. Bejáróknak is.

TANÜGY.

= Ankét az új egyeteméről. A Felsőoktatásiügyi Egyesület ma este hat órakor *Medveczky Frigyes* udvari tanácsos, egyetemi tanár elnöklésével felsőbb tanügyi köreink élénk érdeklődése mellett kezdte meg az Akadémia elnöki termében ama nagyszabású ankétját, amelyet a felállítandó új egyetem kérdése tesz aktuálissá. Megjelentek a többi között gróf *Zichy János* vallás- és köoktatásiügyi miniszter, *Berzeviczy Albert*, gróf *Tisza István*, *Plósz Sándor* titkos tanácsosok, *Balogh Jenő* államtitkár, *Tóth Lajos* miniszteri tanácsos és számos egyetemi tanár.

Medveczky Frigyes elnöki tájékoztatójában kifejti, hogy immár minden tényező foglalkozott a kérdéssel és éppen az arra legilletékesebb felső tanügyi körök maradtak eddig némán. Ez annak a célja e körök véleményének kifejtése. *Berzeviczy Albert* szót elsőknek a tárgyhöz. Szerinte a főzél, mely új egyetem alapítását szükséges teszi, az ország szellemi kulturájának emelése. Ne legyünk — mondotta — egyetem dolgában a legkoldusabb ország. Ne várjunk, amint sokan mondják, amíg a meglevőket teljesen elcsépítjük, mert egyetem soha sincs készen. Amde szellemi és anyagi tökének csak egy, legfőleg két új egyetem felállítását bírja meg. Ez egyetemnek azonban teljesség kell lennie: a szakoktatás Franciaországban is esődot mondott. Az egyetem felállítását minden tekintetben állami feladatnak tekintti. Szükségesnek tartja minden felekezet számára teológiai karok felállítását, mert csak így látja elkerülhetőnek a felekezeti egyetemeket. A hely kérdését alá kell rendelni az országos szempontoknak, de a helyet úgy kell megválasztani, hogy elsőrendű szellemi örök szívesen menjenek oda. E tekintetben csakis *Pozsony*, *Szeged*, *Debreczen* és *Kassa* jöhetnek szóba; a szónok latolgatta azokat az érveket, amelyek az egyik vagy a másik mellett felhozhatók. Végre hangoztatta egy második müegyetem és egy mezőgazdasági főiskola felállításának szükségét.

Gross Emil egyetemi tanár egészében hozzájárul *Berzeviczy* fejtegetéséhez, de még szűkebb körre szorítja az új egyetemnek száma tekintetében a kívánságokat, amennyiben egyetlen, de teljes egyetem felállítását tartja szükségesnek.

Tauffer Vilmos egyetemi tanár hangsúlyozza, ama nehézségeket, amelyekkel az elméleti tanszökek szakkreszczenziájának biztosítása jár.

Concha Gyöző egyetemi tanár optimisztikusabb álláspontot foglal el, mint Berzeviczy és nem látja be, hogy szerényebb anyagi és szellemi segéd-eszközökkel miért ne lehetne több egyetem felállítására gondolni. Berzeviczyvel szemben hangsúlyozza, hogy a felekezeti egyetemek felállítására közjogi nehezségekbe nem ütközik.

Berzeviczy Albert felvilágosításképpen kifejti, hogy a felekezeti egyetem-felállító jogát kétségbe nem vonta, de — amíg főiskolai törvény nincs — felekezeti egyetemek nem állíthatók fel.

Utolsónak Rados Gusztáv műegyetemi rektor szólt a tárgyhöz, különösen hangsúlyozva a szellemi erőkből mutatózó hiányt és rámutatva azon veszedelmekre, amelyek szellemi pályákon az új egyetemek alapításából folyó túltermelés folytán előállnának. Mint jellemző példát említi föl, hogy a most alapítandó majnafrankfurti egyetem céljaira a város 165 millió márkát áldoz.

Az ankét folytatása kedden délután 6 órakor a Magyar Tudományos Akadémia heti üléstermében lesz.

Rektorválasztás az egyetemen. A budapesti tudományegyetemen június 8-án választják meg az egyetem jövő évi rektorát. Az egyes fakultások június elsőjén kari üléseket tartanak, amelyek mind a négy karból négy-négy rektorválasztót jelölnek ki. A rektorválasztó tanácsok június 8-án ejtik meg a rektorválasztást. Az egyetemi szabályzat értelmében a jövő évi rektor a bölcsészeti kar tanárai közül kell választani. A bölcsészeti kar kebelében már előzetesen megállapodtak abban, hogy a rektori méltóságra dr. Fröhlich Izidor nyilvános rendes tanárt választják meg, aki 26 év óta nyilvános rendes tanár és a bölcsészeti karnak három ízben volt dékánja és két ízben volt prodékánja.

KÖZIGAZGATÁS.

Az ipolysági jegyzőválasztás.

Budapest, május 15.

Hont megye székhelye, Ipolyság, amely nagyközségi jelleggel bír, a nyugalomba vonult Herczeg Vincze úrván maradt jegyzői székét f. hó 12-én tartott tisztújító közgyűlésében töltötte be, amikor is egyhangulag és nagy lelkesedéssel Droszt Arturt választotta meg vezetőjegyzővé.

A tisztújító közgyűlésen dr. Fodor Vilmos főszolgabíró elnökölt a Droszt Artur vámosmikóki körjegyző volt az egyetlen pályázó, mert mindenki tisztában volt azzal, hogy Droszt Artur iránt oly egyértelműen nyilatkozott meg a képviselőtestület bizalma és szeretete, hogy vele szemben a harcot senki fel nem veheti.

A választóközgyűlés pár perc alatt véget ért, minthogy a választás közfelkiáltással történt.

Az ipolysági jegyzői állás egyike az ország legelőbbséggel jegyzői állásainak, mert a község egyuttal vármegyei székhely és így központja a vármegye egész politikai, társadalmi és közgazdasági életének. Itt vannak koncentráva a másodfokú hatóságok, nagy intelligenciájánál fogva természetesen a társadalmi egyesületek itt összpontosulnak, de itt futnak össze a vármegye közigazdasági tevékenységének számai is.

Ma már alig 4-5 község van az országban, amely vármegyei székhelyet képez, mert hiszen a hatalmas fejlődés, amely a székhely speciális viszonyaiból folyik, a községeket is arra készítette, hogy magasabb közigazgatási szervezet keretében oldják meg az adminisztrációs feladatait. Természetes, hogy fény és dícsőség árad arra, aki eléri, hogy vármegyei székhely jegyzővé válassza. Az ilyen község képviselőtestülete bír azokkal a kellőképpel, amelyek szükségesek ahhoz, hogy választását a község boldogulására való törekvés vezesse; az ilyen község képviselőtestülete meg tudja ítélni a reflektálók alkalmas voltát s az a jegyző, aki így díszes és ma már ritka jegyzői székbe ül, bizonyára méltó is annak betöltésére.

Mi ismerjük Droszt Arturt és tudjuk, hogy ő a vállalt feladatot képes megoldani s az ipolyságiak szerencsésen jártak, hogy őt a vezető jegyzői állásnak megnyerhessék, mert széles körű tudása, szilárd jelleme, magas intelligenciája szinte praedestinálták arra, hogy vezetője, világító fáklyája legyen egy községnek, mely egy vármegyének lobogója.

A megválasztott jegyzőt dr. Wilhelm Károly képviselőtestületi tag üdvözölte igen szép beszédben s utalván arra, hogy a község modern fejlesztésére a képviselőtestület célja, oly jegyzőt kerestek, aki a községi adminisztráció hatáskörébe tartozó feladatok teljesítésére való képesség mellett, öntudatos községi politikával harmóniába tudja hozni a község fejlődésének irányát és mérvét a helyzet kívánta szükségességgel, az igényekkel és a község polgárai teherhivatali képességével; és ezt a

jegyzőt Droszt Arturban találták meg. Melegen kíván beszédében sikert az új jegyzőnek s hiszi, hogy működésével a részére előlegezett bizalmat megalapozza és állandósítja.

Droszt Artur emelkedett, tartalmas székfoglalója következett ezután.

Beszéde hű tükrre annak, hogy tudatában van feladata fontosságának s minden energiáját, tudását hivatala szolgálatának fogja szentelni. Beszédét a képviselőtestület általános helyesléssel és meglehetősen fogadta.

Mi is őszintén üdvözöljük Droszt Arturt és új pozíciójában a legjobbakat kívánjuk.

Egy vármegye tisztikar nélkül. Hunyad vármegye főispánja, Mara László vármegyéjének ellenzéki kinevezése óta hadilábon áll s az ellenzéki tisztviselők ellen éppen olyan hajszát folytat, mint annak idején Erődy Sándor Maros-Torda vármegyében. Hónapokkal ezelőtt a belügyminisztertől vizsgálobiztos kiküldését kérte a vármegyébe s Illosvay Bálint miniszteri titkár a belügyminiszter megbízásából heteket töltött Hunyad vármegyében és amint a következmények igazolják, fényes sikerrel működött. A vizsgálat folyama alatt egy főszolgabíró az igazgatóságtól szívszélhűdést kapott. Tribusz Aladár és Barna Gábor petrozsényi szolgabírókat pedig a vizsgálobiztos állásuktól felfüggesztette. Ugyancsak a vizsgálat eredményeként a belügyminiszter ma rendeletileg felfüggesztette állásától Pogány Béla alispánt, Fekete Károly hátszegi főszolgabírót, dr. Bartha Dezső és Pap Ernő hátszegi szolgabírókat, Fodor Gyula szászvárosi főszolgabírót, Imre István szászvárosi szolgabírót és Tolnay Lajos vármegyei tisztelohelyi ügyészt és több közigazgatási gyakornokot és irnokot. A felfüggesztések híre az egész vármegyében nagy izgalmat keltett.

A tótok terjeszkedése. Pozsonyból jelentik: Pozsony vármegye legutóbbi közgyűlésén a nemzetiségi tót bizottsági tagok megkísérelték, hogy akcióba lépjenek. A közgyűlésen 38-an jelentek meg, de a 120 magyar bizottsági taggal szemben nem tudták külön terveiket érvényre juttatni. Annnyit ugylátszik elértek, legalább a Hodzsa-féle „Slovensky Tyzdenik“ így jelenti, hogy ezentul az alispáni jelentést az ottani tót lapban, a „Slovensky Ludove Noviny“-ban is közölni fogják. A tótok egyóbként megyszerte megkezdték a szervezkedést és megalakították a pozsonymegyei tót nemzetiségi pártot, melynek elnöke Juriga Nándor, titkára dr. Ivánka Milán, pénztárosa Tomanek káplán, a Ludové Noviny szerkesztője.

EGYESÜLETEK.

(—) Az Országos Magyar Vadászati Védőegyesület vasárnap délelőtt tartotta évi rendes közgyűlését, amelyen herceg Esterházy Miklós elnökölt. Az ülés határozatképességének megállapítása után dr. Vancsó Gyula egyesületi ügyész terjesztette elő az igazgatói jelentést, amelyet a közgyűlés egyhangulag tudomásul vett. A számadás kapcsán a vezetőségnek megadták a fölmentést s azután elfogadta a közgyűlés a költség-előirányzatot. Mivel a tisztikar mandátuma lejárt, megválasztották a választásokat, melynek eredményeként elnök lett herceg Esterházy Miklós, alelnök Kálnoky Bedő nyugalmazott államtitkár, ügyész dr. Vancsó Gyula, pénztárnok Hauszmann Ferencz.

(—) A Magántisztviselők és kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetsége vasárnap tartotta meg évi közgyűlését, amelyen számos vidéki csoport küldöttei is megjelentek. A vezetőség jelentését a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette s azután több alapszabálymódosítást eszközölt, amelyek főképp a tagok segélyezésére vonatkoznak.

(—) Az Országos Nőképző Egyesület vasárnap délelőtt tartotta az egyesület helyiségében az évi rendes közgyűlést özvegy Rudnay Józsefné elnöklésével. Miller Anna terjesztette elő az évi jelentést, amely beszámolt az egyesület által fenntartott iskolák életéről, működéséről, az iskolákban tartott ismeretterjesztő előadásokról, gróf Zichy János kultuszminiszter látogatásáról és a tagok létszámáról. Utána Emich Gusztávné terjesztette elő a Wlassics-kollégiumról szóló jelentést. Majd Gönczy Béla főtitkár és pénztáros ismertette az egyesület zárószámadását. A választások során a lemondott elnök helyébe özvegy Rudnay Józsefnét választották meg. Alelnökök lettek: Emich Gusztávné, özvegy Csiky Kálmánné, Bernáth Gézané, özvegy Hellebronth Jánosné, báró Bakach Besenyei Ferenczné, özvegy Eöry Farkas Kálmánné.

(—) Az Országos Állatvédő Egyesület vasárnap délelőtt tartotta az OMGE nagytermében a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének nagygyűlésével kapcsolatban az évi rendes közgyűlést, amelyen Máday Izidor nyugalmazott miniszteri tanácsos elnökölt. Az elnöki megnyitó után Monostory Károly királyi tanácsos terjesztette elő az egyesület és a szövetség múlt évi működéséről szóló titkári jelentését. Ezután Hansler Károly pénztáros terjesztette elő a pénztári jelentést. Végül a választásokra került a sor.

TÖRVÉNYSZÉK!

§ A szérum miatt. Pár hónappal ezelőtt mi is ismertettük azt a sajtópört, amelyet dr. Wettenstein József, a Comain nevű tudóvsz elleni szérum feltalálója indított dr. Fürst orvos és Molnár M. Lajos lapszerkesztő ellen. Dr. Fürst Zsigmond orvos a „Háziorvos“ című szaklap 1909. évi októberében megjelent számában erős támadást intézett dr. Wettenstein orvos és az általa feltalált Comain oldószer ellen, amelyről azt állította, hogy dr. Wettenstein ezt a szert a hiszékeny emberek kizsákmányolásával használja fel. Dr. Fürst támadó cikkéhez mellékelten, „Recensio“ cím alatt a „Háziorvos“ szerkesztője, Molnár M. Lajos egy röpvét küldött szét előfizetők gyűjtése céljából. Molnár ebben a röpvében szintén támadta Wettensteint és a szérumot. A megtámadott orvos sajtóbörének letárgyalását a budapesti büntető-törvényszék esküdtbírósa elé utalta, amely már két ízben tüzte ki eredménytelenül ennek az ügynek a főtárgyalását. Az első főtárgyaláson Molnár M. Lajos vádlott nem jelent meg. Ezért az esküdtbírósa kénytelen volt a főtárgyalást elnapolni. A mai, második főtárgyaláson sem jelent meg a vádlott; beadványt intézett a bírósághoz, hogy délvideken tartózkodik és nem jöhet el a tárgyalásra. A bíróság a panaszos jogi képviselőjének felszólása után nem vette igazoltnak a másodrendű vádlott újra elmaradását és elrendelte, hogy a következő, harmadikban kitűzendő tárgyalásra a rendőrség útján vezessék elő a vádlottat.

§ Egy lap becsületsértési pöre. Szabados Pál nagyváradi tanító az Új Korszak című, Budapesten megjelenő radikális lap szerkesztőségének egy levelezőlapot írt, amelyen többek között ezt is írta:

— A Népszava aljas szellemében szerkesztett, tisztességtelen lapra, az Új Korszakra nem reflektálok.

Az Új Korszak felelős szerkesztője, Somogyi Béla tanár feljelentésére ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető járásbírósnak Schmidt járásbíró, aki Szabados Pál tanítót becsületsértés vé-

NAGYSÁD KÉREM!
GRAF LEVES
NÉLKÜL

NEM TELJES AZ ERŐ

Kapható minden élelmiszerkereskedésben, darabja 6 vagy 5 fillér.
Magyarországi gyári raktár vizsonteladók részére és vezérképviselet:
BENEDEK JÁNOS Budapest,
VI., Eötvös-utca 33. sz. Telefon 137-39.
Vidékre próbára 100 koczkától kezdve bérmentve.

ségeért 60 korona pénzbüntetésre ítélte és kötelezte, hogy az ítélet az Új Korszak című lapban tegye közzé.

§ Három orosz pör. A moszkvai rendőrkapitány pörének mai tárgyalására — mint Moszkvából jelentik — csak egy tódult a közönség, mert érdekes tanúk voltak soron. Reinbot, a vádlott rendőrkapitány, aki vidáman, kifelve-kifelve jelent meg, — husz beléptijegyet kért ismerősei számára. Ugy viselkedik, mintha nem is ő volna a vádlott. Ma jelent meg elegáns kötésben egy könyve: A Reinbot: Válaszom címmel. Ez a „válasz” nem egyéb, mint a vádak, piszkolódások egész halmaza Garin szenátor ellen, aki a vizsgálatot a moszkvai rendőrség ellen vezette. Nagy hatást ért el Reinbot, mikor elmondta, hogy az első dumaválasztások idején, ha a belügyminisztériumtól választási agitációkra küldött pénz elfogyott, a magából előlegezte a költségeket, mivel Gutskowot minden áron meg kellett választani. Ez volt a belügyminiszter parancsa. Aztán egymásután vonultak föl a tanúk és igazolták a vádat, hogy Reinbot nyilvános éjjeli mulatók tulajdonosait sarcolta, koholt ürügyek alatt tehető polgárokat fogságra vetett és pénzt préselt ki belőlük; az állami pénzekkel, mint városi parancsnok, nem számolt el. A vádlott egykedvűen felelt:

— Trepow alatt sem vezettek könyvet ezekről a pénzekről és a belügyminiszter ezt jól tudta; sőt nekem utasításom volt, hogy ezeket a pénzeket, mint titkos alapot, kezeljem.

Filartow tanu arról vallott, hogy mikor a rendőrségi intézmény körül hiányok mutatkoztak, a kiadások sokszorosan felülmúlták a költségvetésben megállapított összegeket, a belügyminiszter leiratot intézett Reinbothoz, hogy kérjen a kormánytól a forradalmi időkre hivatkozva a rendőrhivatalnokok részére jutalmakat, de ne fizesse ki azokat a tisztviselőknek, hanem fordítsa a deficit fedezésére. Reinbot megerősítette ezt az elbeszélést és arra hivatkozott, hogy forradalmi időkben a szükség parancsol. Beismeri, hogy a személyes szabadságot nem tartotta valami nagy tiszteletben, de hát a forradalom idején nincs törvény. A tegnapi tárgyalás és a mai is kedvezett Reinbotnak.

A pétervári esküdtbíróóság előtt ma kezdődött a per *Wonjarlarsky* Dmitri vezérkari kapitány és nevelőatyja *Wonjarlarsky* Vladimir gárdaezredes, volt udvari istállóemester ellen, akiket azzal vádolnak, hogy végredelethamisítást követtek el azon célból, hogy az előbbi *Oginsky* Bogdán herceg milliós vagyonának, címének és nevének örökösévé tegyék. A vádirat a tényállást a következőkben állapítja meg. *Oginsky* Bogdán herceg, a régi litván hercegi család utolsó sarja, ki 1906. óta paralysis progressiva-ban szenvedett, 1909. április 5-én Rotterdam (kovnoi kormányzóság) birtokán meghalt. Április hó első napjaiban *Wonjarlarsky* Dmitri megjelent *Oginsky* herceg özvegyénél és közölte vele, hogy egy személyiség, akinek nevét el kell hallgatnia, *Oginsky* hercegtől való végrendelettervezetet mutatott neki, mely végrendelettervezetben távoli rokonát, *Wonjarlarsky* Nikolaj tábornokot teszi meg általános örökösnek és felhatalmazza őt, hogy a császári engedélyt kikérje a herceg cimereinek, címének és nevének viseléséhez. A mennyiben a tábornok az örökhagyó előtt halna meg, a tábornok unokaöccse, *Wonjarlarsky* Dmitri legyen az általános örökös. A végrendeletet — ugymond — a retowoi udvarházban egy üvegszekrényben őrzik. *Wonjarlarsky* Dmitri kijelentette, hogy szükség esetén kész a katolicizmusra áttérni, őt csak a herceg ezime és neve érdeklik, mert maga és rokonai gazdagok. A hercegnő kijelentette, hogy végrendelet nem találtatott, az említett szekrény nem létezik, de ha végrendeleti intézkedések volnának, ezeket teljesítené. 1909. augusztus 31-én *Wonjarlarsky* Dmitri a pétervári járásbírósnak betérjesztett egy végrendeletet, mely *Oginsky* hercegtől való, 1903. július 21-ről van keltező és amelyet annak bizonyítása után, hogy *Wonjarlarsky* Nikolaj tábornok 1906-ban meggyilkoltatott, *Wonjarlarsky* Dmitri javára hitelesítették. Röviddel ennek megtörténte után gyanus körülmények merültek föl, amelyeknek alapján a végrendeletet megvizsgálták, majd az eljárás folyamán *Wonjarlarsky* Dmitri és Vladimir letartóztatták. A vádlott az esküdtbíróóság előtt kijelentette, hogy a végrendelet hamisítását, később azonban kijelentette, hogy a bűnösség kérdésére nem válaszolhat. Atyja a végrendelet hamisításban való részességét tagadja. *Wonjarlarsky* Dmitri és Vladimir mellett tbben, közöttük ügyvédek és egy pap is a végrendelet hamisításban való bűnrészeséggel vannak vádolva.

A moszkvai törvényszék 5 havi fogságra ítélte *Walkonski* herceget, aki jótékony intézeteket alapított, adományokat gyűjtött és a begyűlt pénzt saját céljaira fordította. Egy czinkostársát 8, egy másikat 16 havi fogsággal sújtotta a törvényszék.

§ *Lujza* hercegnő pöre. Brüsszelből táviratozzák: *Lujza* hercegnő örökségi pörének mai tárgyalásán *Jaspar* ügyvéd kiméletlenül kikelt a mindenkori kormányok ellen, amelyek azt hirdették Lipót királyról, hogy nagylelkű, szelíden uralkodó, aki egész vagyonát az államra hagyta, holott halála után kiderült, hogy 74 millióval károsította meg az államot. Ezt tudniok kellett a kormányoknak, tehát a kormányok éveken át hazudtak. Az utóbbi időben a parlamenti ellenzék körömszakadtáig harcolt a kormány ellen, mert kedvezőtlen feltételek mellett vette át a Kongó államot, pedig a kormány jó üzletet csinált s most félti azokat a milliókat, melyek voltaképpen a király három leányának jogos tulajdona.

§ A felfordult komp. Aradról jelentik: A múlt évben Arad mellett a Maroson felfordult az egyik komp, minek következtében négy ember a vízbe fullt. Az ügyészség a komp bérlője, *Herold* Antal földbirtokos és *Nikin* János kompezető ellen vádat emelt emberölés büntette miatt. Az ügyet ma tárgyalta az aradi törvényszék, amely *Herold*ot felmentette, *Nikin* Jánost pedig három hónapi fogságra ítélte.

§ Elítelt rablógyilkosok. Pécsről jelentik: A pécsi esküdtzék három napi tárgyalás után ma ítélte az annak idején oly nagy föltűnést keltett magyarbolyai rablógyilkosság ügyében, amelynek áldozata *Alt* Bernát kereskedő felesége volt. Az egyik tettest, *Bosnyák* Antalt 10, a másikat, *Bardics* Sztankót az esküdték verdiktje alapján 13 évi fogságra ítélte. A vádlottak tagadták bűnösségüket.

SPORT.

A Király-díj.

— Rascal győzelme = Janek bukása. —

— Hetedik nap. —

A tavaszi versenyek legérdekesebb és izgalomtelte versenynapjára csodaszép idő köszöntött be. A Király-díj napján eltűntek a két hét óta folyvást kísértő esőfelhők és forró nyári nap melege tüzött le az óriási emberáradatra, amely automobilon, koskikon, fogatokon, villamoson, omnibuszon és az apostolok lován sietett megközelíteni a zöld gyepet, amelyen a kimagasló sporteseménynek lejátszódnia kellett.

A versenytér tribünjei és a korlátokig terjedő térség pazar panorámaként tárult a nézők elé. Szébbnél-szebb toaettekben, kalapkreációkban pompázó gyönyörű asszonysereg, czilinderes, redingótos urak mindenfelé. Az olcsóbb helyek tömve emberekkel, akik lázas izgalommal vitáztak a nyeres esélyein s lesték azt a bekövetkezendő két perczet, amely e rövid idő alatt 100.000 koronát hoz a nyerő ló szerencés gazdájának. A nagytribün előtti tér állandóan mozgó, színes foltokból álló szőnyegként hatott. A mozgalmas élet az udvari páholy körül tömörült, amelyben *József* főherceg, *Augusta* főhercegnő, *Seefried* grófnő és a főhercegi gyermekek élvezték a szép látványt. Mágusok, a kormány tagjai, politikai, társadalmi és közgazdasági előkelőségek, uri szalonok megcsodált dámai, gavalérok, félvilági szépségek hullámoztak fel s alá a már rekkenő hőségben.

Az első két futam minden nagyobb érdeklődés nélkül mulott el, csak egy nem akezeptált óvás keltett némi izgalmat, amelyet a *Gödi handicap* után *Bánk-bán* lovasa adott be a győztes *Cullinan* ellen, nekilovaglás ezimén. A kedélyek akkor kezdtek forrongani, amikor a *Király díj*-ért induló hat ló megjelent a korlátok előtt. A próbagaloppnál nagyon kedvező benyomást keltett *Rascal* és *Lógós*, míg *Saucy Girl* hívei kissé ingadoztak, mert a szép sárga csurom vizesen canterezett fel. Am ezután következett, azt tollhegyre venni is bajos, mert úgy megostromolták a totalizateurt, hogy szinte életveszélyessé vált a gépek közelében tartózkodni, azonban volt dolguk a könyveseknek is elég. Legtöbb híve volt *Lógós*-nak, hanem a tántoríthatlanok, akik még attól sem riadtak vissza, hogy *Rascal* horribilis súlyt visz nyergében, szilárdan kitartottak a Raeburn-nál mellett.

Rövidesen sikerült a start. *Saucy Girl* ugrott el elsőnek *Verona* és *Lógós* előtt, a háttal álló *Rascal* utolsó, mintegy öt hosszát veszve. A

Viztoronynál *Verona* állt az élre s nyomába *Figaró* ment. *Lógós* harmadik, *Saucy Girl* negyedik. Az istállóknál hirtelen *Figaró* szökött előre s pillanat alatt tiz-tizenkét hossz előnyt szerzett, amelyet az egyenesre fordulóiig még jobban megnövelt. Mögötte *Verona*, *Saucy Girl* és *Lógós* a sorrend, míg *Rascal* ötödik, *Ksiare Pan* utolsó. Az egyenes elején *Figaró* mögé *Verona* helyett *Saucy Girl* ment, melyet *Lógós* követett, most a fordulónál nagyot kanyarodó *Rascal* is kezdett felhúzódni kívülről. A félegyenesen *Lógós* és *Rascal* együtt törnek az engedni kezdő *Figaró* után s ekkor karambol történt. A távnál *Rascal* lovása felhívására beéri *Figaró*t s a czélt biztosan két hosszal elsőnek érte el. *Figaró*t az utolsó pillanatban *Saucy Girl* nyak-hosszal a harmadik helyre szorította. *Lógós* fej-hosszal negyedik lett.

Amikor a közönség észrevette a sárga dresszben előretörő *Janek*et, ötvézezer torokból hangzott fel az öröm, a lelkesedés mómora. Gróf *Teleki* Lászlót, *Rascal* tulajdonosát másodizben érte a szerencse, hogy ezzel a lovával nyerője lett a Király-díjnak.

Az emberek hihetetlen forrongás közepette törtek be a mezőnyre. Ünnepelezték gróf *Telekit*, a boldog tulajdonost, a trainert: a derék *Ballt*, *Janek*et s azok, akik *Rascal*ot fogadták, örömmámorban tartották a totalizátórok felé.

A tömeg tobzóadását az a hirtelen érkezett hír fékezte meg, hogy *Janek*től az igazgatóság megvonta a lovaglás jogát. Alig szállott le ugyanis nyergéből a győztes *Janek*, amikor a zokéklub stewardjai maguk elé idézték. Tudatták vele, hogy szabálytalan lovaglása miatt kitiltják a versenyekről. Ez a tulságosan szigorú s talán kissé elhamarkodott ítélet kinos feltűnést keltett annyival is inkább, mert ha történt is némi szabályellenes dolog, még sem helyeselhető, hogy a legjobb magyar zokét azon a napon, amikor egy magyar főúr magyar lovat vezetni győzelemre, ennyire szigorú büntetéssel sújtják. Elég panasz hangzott már el mások ellen, ahol csakugyan helyes való lett volna a legnagyobb szigor és még sem tartották akkor érdemesnek csak meginteni is a jogos panaszok okozóit, sőt mi több, most még ezeknek egyike vádaskodóan lép fel.

Janek a *Saucy Girl* és *Lógós* közti kis helyet jóhiszeműleg arra használta fel, hogy a szűk nyíláson *Rascal*-lal előre törjön. Ezzel *Lógós*t a korláthoz szorította és *Hewitt* zokét majd kivetette a nyergéből. *Janek* nem tagadta, hogy előretörtetése közben érintkezett a Dreher-istálló lovával, de távol volt tőle minden szándékosság. A stewardok azonban csodálatosképpen nem voltak hozzá könyörületesek és *Janek* sírva hagyta el a bírakat.

A drákói ítélet, amely a közönség legkedveltebb zokéját sújtotta, pánikká fajuló konsternációt keltett, amelyet még tetézett a napot bezáró *Fladóverseny* rosszul sikerült startja, amely után elemi erővel tört ki a láрма. Négy ló állott start-hoz a futamban s a favorit *Álnok* könnyűszerrel győzött *Natasa* ellen. A másik két ló, *Mirabeau* és *Galambom*, amelyek *Hollery*, illetve *Nagy* lovászfik ültek, az indítás után összeütköztek s *Mirabeau* elbukott, *Galambom* pedig leesett a lovása. Így a versenyben tulajdonképpen csak két ló vett részt. Az olcsóbb helyek publikumából azok, akik *Mirabeau*-t és *Galambom*-at fogadták, nagy zajongásba törtek ki s követelték, hogy a totalizátórt fizesse vissza tétjeiket. Ez, mivel az accidens már a start után történt, a szabályok értelmében nem volt lehetséges. Az elégtelenségük át akartak törni a nagytribünre, mire a kirendelt lovasrendőrök léptek közbe s széjjeloszlatták a tömeget. Egy *Dick* Lipót nevű embert, aki hangos szitkozódással támadt rá gróf *Batthyány* Elemérré, Domonkos Gyula rendőrfogalmazó igazoltatott s eltávolította a helyszínről. A botrányos jelenetek folytán a versenytér csak negyed nyolcz órára csendesült el teljesen. Ez esetben nem volt igazuk a zajongóknak, hanem hogy a starter-kérdést már egyszer rendezni kellene, ezt már nem először hangoztatjuk.

Gróf *Teleki* László, akinek 104,250 koronát szerzett *Rascal*, 10,000 koronát nyújtott át *Janek*-

nek. A kitünő lovas győzelme másfélmillió koronájába került a bookmakereknek, ennyit fizettek ki Rascal győzelméért.

Tiszteletdíjat is kapott a Király-díj győztese 5000 korona értékben. Ez vert ezüstből készült művészi szobor-csoport, két szarvasbika viadala egy hatalmas fa tövében. A viadalt izgatott várakozással nézi a viaskodás tárgya, egy szarvasünnő. A szoborcsoport fatalapzatán ezüst tábla viseli ezt a felírást: „Király-díj — Budapest, 1911. május 14.”

Részletes eredmény a következő:

I. *Nyeretlenek versenye.* Díj 3000 korona. Táv 1600 méter. 1. Er. Uchritz Zs. 36 sm *St. Gilgen* 54 kg (Janek), 2. Egyedi L. 36 pm *Iltis* 54 kg (Miles), 3. Dreher A. 36 pm *Xalparaiso* 54 kg (Hewitt), 3. Hg. Lubomirski L. 36 pm *Latarnik* 54 kg (Winkfield). Futottak még: Tihamer (Pretzner), Mortimer II. (Huxtable), La Plata (Shaw), Satyr II. (Ferguson), Radium (Mach), Dealer (Carslake), Trust (Smutny). Egy hosszal nyerve, egy hosszal holtverseny a harmadik helyre. Tot.: 10:11, 40:102, 70, 70, 86. II. helyen: 10:15, 20:66, 46, 32, 52. III. helyen: 5:54. — Könyvfogadások: 2 *Iltis*, Dealer, 4 Tihamer, 5 *St. Gilgen*, *Latarnik*, 7 a többi. Esetleges kvóták: 27 Dealer, 48 *Iltis*, 51 Tihamer, 85 *Valparaiso*, 135 *Latarnik*, 335 Mortimer II., 538 *La Plata*, 549 Trust, 771 Satyr II., 1241 Radium.

II. *Gödi handicap.* Díj 5000 korona. Táv 1600 méter. 1. Egyedi L. 46 sm *Cullinan* 60 és fél kg (Miles), 2. Zombory R. 46 pher *Bánk-bán* 53 kg (Huxtable), 3. Jaross S. 36 sm *Fast* 48 kg (Gulyás). Futottak még: Coupefile (Varga), Sénéchal (Carslake), Curly (Pretzner), Raspberry (Ferguson), Lubowia (Guttman), Martell II. (Kozuch), Csóka (Balluska). Erős küzdelem után fejhosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10:125, 40:146, 92, 198. II. helyen: 10:134, 20:76, 64, 80. III. helyen: 5:44. — Könyvfogadások: 2 és fél Coupefile, 3 *Bánk-bán*, Sénéchal, 5 *Cullinan*, 6 Raspberry, Lubowia, 10 a többi. Esetleges kvóták: 34 Sénéchal, 42 Coupefile, 63 Raspberry, 64 *Bánk-bán*, 162 Curly, 169 *Fast*, 239 Csóka, 253 Martell II., 350 Lubowia.

III. *Király-díj.* Díj 100.000 korona. Táv 1800 méter. 1. Gr. Teleki L. 46 pm *Rascal* 64 és fél kg (Janek), 2. Gr. Batthyány E. 36 pk *Saucy Girl* 51 és fél kg (Shaw), 3. Blaskovich E. 36 pm *Figaro* 48 kg (Pretzner), 4. Dreher A. 36 sm *Lógós* 51 kg (Hewitt). Futottak még: Verona (Varga), Ksiaze Pan (Winkfield). Könnyen 2 hosszal nyerve, nyakhosszal harmadik, fejhosszal negyedik. Tot.: 10:26, 40:72, 84. II. helyen: 10:26, 20:34, 42. III. helyen: 5:13. — Könyvfogadások: 1 és egynegyed *reá Lógós*, 2 *Rascal*, 5 *Saucy Girl*, 7 Verona, 12 *Figaro*, 20 *Ksiaze pan*. Esetleges kvóták: 23 *Lógós*, 58 *Saucy Girl*, 95 Verona, 264 *Figaro*, 586 *Ksiaze Pan*.

IV. *Kéltves nyeretlenek versenye.* Díj 5000 korona. Táv 900 méter. 1. Egyedi L. stpk *Romio* 54 és fél kg (Miles), 2. Dreher A. pk *Invariable* 54 és fél kg (Hewitt), 3. Br. Springer G. sm *Macaulay* 56 kg (Carslake). Futottak még: Proszess (Pretzner), Grazia Tanto (Shaw), Adelsberg (Gulyás), Lomnica (Winkfield). Három hosszal nyerve, két és fél hosszal harmadik. Tot.: 10:34, 40:44, 48, 44. II. helyen: 10:36, 20:22, 24, 22. III. helyen: 5:19. — Könyvfogadások: 1 és egy negyed *reá Macaulay*, 2 és fél *Romio*, 4 Lomnica, *Invariable*, 8 a többi. Esetleges kvóták: 19 *Macaulay*, 76 *Invariable*, 123 Lomnica, 171 Proszess, 306 *Grazia Tanto*, 396 Adelsberg.

V. *Kéltvesek eladóversenye.* Díj 2000 korona. Táv 900 méter. 1. Gr. Wenckheim I. pk *Love me* 54 és fél kg (Carslake), 2. Gr. Pálffy J. pk *Seagull* 54 és fél kg (Janek), 2. Mr. Adrien pk *Spirifankerl* 52 és fél kg (Gulyás). Futottak még: Nefejeits (Marker), Pinti (Pretzner), Caffir (Schuster), Lanark (Korb), Wilburn (Vivian), Virtus (Kozuch), Garonne (Smutny). Három hosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10:42, 40:82, 78, 106. II. helyen: 10:40, 20:34, 40, 42. III. helyen: 5:23. — Könyvfogadások: 1 és háromnegyed Pinti, 3 *Seagull*, 4 *Love me*, *Spirifankerl*, Caffir, 6 a többi. Esetleges kvóták: 23 Pinti, 54 *Seagull*, 114 *Spirifankerl*, 128 Caffir, 254 Virtus, 314 Lanark, 402 Wilburn, 491 Garonne, 706 Nefejeits.

VI. *Handicap.* Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Egyedi L. 36 sm *Frog* 59 kg (Schuster), 2. Br. Hoehner M. 36 stpk *Seullerymaid* 39 kg (Sas), 3. Mr. Redgrey 36 sk *Livia II.* 50 kg (Fetting). Futottak még: Mc Lyn (Gulyás), Winnetou (Janek), Zuleika (Hewitt), Half and Half (Vivian), Dreadnought (Smutny), Come in front (Kozuch), Forest King (Janek F.), Akácz (Ullrichshofer), Spotless (Guttman), Berec (Peschka), Linda (Abos), Loredan II. (Hollinger). Küzdelem után fejhosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10:39, 40:166, 152, 270. II. helyen: 10:96, 20:100, 232, 112. III. helyen: 5:39. — Könyvfogadások: 3 Winnetou, 3 és fél Zuleika, 4 Dreadnought, Berec, 6 *Frog*, 8 Mc Lyn, Half and Half, Livia II., Spotless, 20 a többi. Esetleges kvóták: 42 Zuleika, 48 Winnetou, 73 Berec, 88 Spotless, 91 Dreadnought, 154 *Come in front*, 237 Livia II., 338 Akácz, 364 Half and Half, 375 Loredan II., 367 Mc Lyn, 625 *Seullerymaid*, 962 Linda, 987 Forest King.

VII. *Eladók versenye.* Díj 2000 korona. Táv 1000 méter. 1. Negropontes Gy. 66 sm *Álnok* 64 kg (Janek), 2. Bamberger I. 36 pk *Natasa* 53 kg (Korb), 3. Lovag Wiktor St. 56 sm *Mirabeau* 54 és fél kg (Holery). Futottak még: Galambom (Nagy). Három hosszal nyerve, rossz harmadik. Tot.: 10:14, 40:48, 58. II. helyen: 10:14, 20:23, 30. III. helyen: 5:7. Könyvfogadások: 3 és fél *reá Álnok*, 4 *Natasa*, 5 Galambom, 10 *Mirabeau*. Esetleges kvóták: 46 *Natasa*, 90 Galambom, 124 *Mirabeau*.

— Nyolczadik nap. —

A *Károlyi Memorial*, ez a két évesek számára fentartott 32.000 koronás futam képezi a nyolczadik nap fősszámát. Népes mezőny várható startjához köztük több oly youngster, melyek már eddig is elég elfogadható formát mutattak, a sötétek között is van azonban nem egy, melyről kedvező hírek vannak közszájon. Valószínű indulók: Fabel (Gulyás), Lesbos (Winkfield), Nem (Korb), Éjjel Napral (Broadwood), Tiber (Hewitt), Serenissima (Miles), Menda (Shaw), Giddy Girl (Huxtable). Au (Vivian), Hélène (Austin), Enniskillen (Pretzner), Finom Rózsi (Baumgartner), Peribég (Carslake), Grif (?). *Menda, Nem, Grif, Tiber* mutatták eddig a legjobb formát, a sötétek közül pedig Au-ra hívjuk fel a figyelmet.

Elég érdekes lesz még a *Fóthi handicap* is, melynek 1800 méterén végre *Coupefile* juthat egy győzelemhez, de nem szabad figyelmen kívül hagyni *Plutokrat*-ot és *Palatint* sem. Jelöltjeink:

- I. *Tilurel—Chilperic—Parázs*
- II. *Coupefile—Plutokrat—Palatin*
- III. *Grif—Menda—Au*
- IV. *Nemesis—Lola—Dávid-ist.*
- V. *Ma foi—Poker—Roda—Roda*
- VI. *Mince—Rohanj—Orom*
- VII. *Fleuriste—Chaos—Fantast.*

( ) A prágai löversenyek első napjának eredménye ez:

I. *Lichtenstein-díj.* Díj 1700 korona. 1. *Ghoorka* (Stresemann), 2. Gerdur, 3. Abdul Hamid. Futottak még: Liverpool, Vladimir, Barna babám, Szepregő, Danae, Betyár. Biztosan négy hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:52, 20:56, 130, 125.

II. *Moldau-díj.* Díj 2000 korona. 1. *Volons-y!* (Puzter), 2. Mausl, 3. Ninus. Futottak még: Avisio, Lola Beeth. Biztosan egy hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:17, 20:31, 38.

III. *Egyéti akadályverseny.* Díj 6000 korona. 1. *Mrs. Dot* (Stresemann), 2. Jamagata, 3. Blitz. Futottak még: Dumb bell, Florian, Méron. Biztosan egy hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:45, 20:41, 40.

IV. *Eladók gátversenye.* Díj 2500 korona. 1. *Preziosa* (Fres), 2. Off, 3. *Medeis Pride*. Futottak még: Florio. Biztosan egy hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:15, 20:25, 28.

V. *Belvedere-gátverseny.* Díj 1800 korona. 1. *Rata* (Roberts), 2. Jóság. Feltartva nyerve. Tot.: 10:12.

VI. *Kuchelbadi akadályverseny.* Díj 3400 korona. 1. *Aladin* (Healy), 2. Jacques coeur, 3. Téméraire. Futottak még: Irthum, Goldonkel. Három hosszal nyerve, rossz harmadik. Tot.: 10:40, 20:46, 120.

( ) A bécsi ügetőversenyek hatodik napjának eredménye a következő:

I. *Manfredo-berg.* Díj 3000 korona. 1. *King Wilburn* (Ryerson), 2. Halka, 3. Alike. Nem helyezve: Max, Toncsi, Heroína. Tot.: 10:15, 20:27, 86.

II. *Hvidhoft díj.* Díj 3400 korona. 1. *Hedvig* (Diefbacher), 2. Elyria, 3. Gondos. Nem helyezve: Johanna L., Cypresse, Mailüfterl, Daisy, Inn, Lauriene, Elemér, Hugo, Eboli, Fonyód. Tot.: 10:14, 20:84, 32, 90.

III. *Ügetőversenyegyleti díj.* Díj 2000 korona. 1. *Mumpitz* (Mazelli), 2. Gyimes, 3. Wunderbus. Nem helyezve: L'Aiglon, Ellie Ansel, Rigolotto, Baronesse, Charlotte, Szamóca, Drache, Matador, Sashalom. Tot.: 10:56, 20:48, 83, 55.

IV. *Ügető-Dorby.* Díj 60.000 korona. Táv 3300 méter. 1. Dr. Fischer H. *Pierrot* (Miller), 2. Plauderlieschen, 3. Giar. Nem helyezve: Gladiator, Princee Revelstoke. Idő: 1:25 és hat tized. Tot.: 10:10, 20:26, 109.

V. *Dominik-verseny.* Díj 3000 korona. 1. *Faust* (Hartmann), 2. Geh' schnell, 3. Victor. Nem helyezve: Galeote, Ma joie, Kirkwood, Gordon. Tot.: 10:410, 20:45, 24, 30.

VI. *Párisi díj.* Díj 4000 korona. 1. *Vito* (Brown), 2. Jubilar, 3. Dulce Jay. Nme helyezve: Custer. Tot.: 10:12, 20:21, 27.

VII. *Waidhofer díj.* Díj 2200 korona. 1. *Granat* (Brown), 2. Primus, 3. Georgetta. Nem helyezve: Zween, Mitzl F., Hilda Marinét, Lene H, Narciso, Ex libris. Tot.: 10:36, 20:26, 26, 24.

VIII. *Kettesfogatu urkoacs-verseny.* Díj 2600 korona. 1. *Kikirts—Vanda* (Bernrieder), 2. Brácos E.—Friseur. Nem helyezve: Shamrock—Belladonna, Eljen—Joens, Gyöngyöm—Nicolo, Duc—Nachtliaker. Tot.: 10:35, 20:31, 29.

( ) Vasárnapi mérkőzések. A Ferencvárosi Torna Club Üllői-úti pályáján mintegy 6000 ember nézte végig az NSC—BAK és az FTC—MAC bajnok mérkőzéseket. A kitünő formában levő NSC a BAK ellen elért 2:2 eldöntetlen eredményét határozottan megérdemelte s ha csatársora valamivel szerencsésebben dolgozik, ugy, mint győztes hagyhatta volna el a pályát. A BAK Prétyi helyén tartalékkal és nagy indiszpozícióval játszott. A másik kitünő védelme várakozáson alul dolgozott. György, Kucsera és Szuri kapkodva, gyengén játszottak. Jó volt Salamon és Gálos. Az NSC-nál Burrián, Tóth és Feldmann brillirozott. Az első gólt NSC rugja Kovács révén, mit később Salamon kiegyenlít, majd a vezető gólt is ő rugja. A második félidőben NSC döntő fölénybe jut, de csak egy gólt ér el. Biró: Kiss Menyhért.

Az NSC—BAK után a nap legérdekesebb — az FTC—MAC — mérkőzése folyt le. Az FTC egy tartalékkal játszott (Bródi helyén Halász) és az első félidőben gyenge játékokat produkált. A MAC Sipos helyén Ujsághal állott ki s a mérkőzés egész idején méltó ellenfele volt bajnokcsapatunknak. Az első félidőben a sárga-kékek vehemens iramot diktáltak és Feketeházi beadását Kelemen a 20-ik perczben védhetetlenül a golba vágja. A félidő végéig a MAC fölényét továbbra is megtartja, de az eredmény 1:0 a MAC javára nem változik. A második félidőben Schlosser a 7-ik perczben kiegyenliti az eredményt. Majd Szeitler lerohan és gólt rug a sárga-kékek hálójába, amit egy öngól is követ a MAC védelme hibájából. Az eredmény 5:1 az FTC javára. A győztes csapatban Schlosser és Borbás, a MAC-nál Feketeházi és Krempels váltak ki. Biró: Herzog Ede.

33-as Football Club a Millenáris pályán 5:1 arányu súlyos vereséget szenvedett az MTK-tól. A kék-fehérek győzelme megérdemelt volt, mert a mérkőzés első perczétől kezdve állandó fölényvel játszott. Az MTK csatársora óriási munkát végzett, amelyből a második Schlossernek ígérkező Farkas vette ki oroszánrészt. Bámulatos technikájú játékos és kitünően ló a kapura. Méltó partnere volt Szántó és Taussig. A védelemben az először szereplő MTK-ban Csüdör briliáns volt. Kertész III. a halvesorban reprezentatív formát mutatott. A 33-asok teljes csapattal állottak ki és visszataszító, durva játékokat mutattak, úgy, hogy a bíró a második félidőben Eichingert ki is állította. MTK Domonkos, Kertész II. és Biró nélkül a 4-ik perczben megszerzi már a vezetést Taussig lövése révén. A 35-ik perczben sikerül a 33-asoknak lerohanni a Weisz Frigyes gólt lő. Felállás után Szántó centerét Farkas remek góllá értékesíti. A nap legjobb golja! Haff-time után MTK óriási fölénybe jut. Farkas szebbnél-szebb támadásokat vezet és sikerül is neki a 14-ik és 29-ik perczben gólt rugni, mit Taussig a balsarokba helyezett védhetetlen lövése, mint negyedik gólt követ. Biró: Havas volt.

A népszigeti pályán találkozott a BTC az UTE-vel, amely mérkőzés 2:1 arányban végződött a BTC javára. A mérkőzés felek egyenrangúak voltak, csak az UTE védelme volt valamivel gyengébb a BTC-nél és ezért döntötték a piros-fehérek a matchet a maguk javára. Az első félidőben a BTC gólt rug, a másodikban UTE egy gólt ér el és ezután állandóan támad, de gólképtelen csatárai nem tudnak eredményt elérni. Biró: Sugár volt.

( ) *Czellővő-verseny.* A Magyar Jogász Sport-Egylet a tagok élénk részvételével pénteken rendezte Szemere Miklós pestszentlőrinczi lövőházában negyedik házi mérkőzését, melyen a versenyzők Mannlicher-fegyverből tiz lövést tettek. Eredmény a következő: 1. Cottely Ernő 9 találat, 24 kör; 2. Nemeskéri Kiss Géza 9 találat, 22 kör; 3. dr. Kelety Géza 8 találat, 14 kör. — A Király-díjra, melynek nevezési zárídeje május 15. (hétfő), déli 12 óra, ujjában Kassa, Győr, Marosvásárhely, Nagyvárád, Bród, Zomborból stb érkezett nevezés. A nevezők sorában találjuk técsői Mórincz Kálmán századost, a mult olimpiai versenyek magyar kiküldöttjét, ki a bajnokság legjogosultabb aspiránsa. A verseny szásztagu rendezősége már megkapta Budapest székesfőváros és gróf Wenckheim László értékes tiszteletdíját is és így nyolcz tiszteletdíj kerül kiosztásra a meghívott közönség előtt tartandó bajnoki versenyen.

Nyiltter.

Érvényben közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

VÉRGYÓGYÍTÁS

(Hemopátia.)

Eredeti, 23 év óta sok ezer betegnél sikerrel kipróbált gyógymód, mely a jövő tudományos orvosi kezelésnek alapját képezi. **Görvélgyök, köszvény, a-thma, idült szív-, gyomor-, máj-, vese- és tüdőbetegségek, valamint vér- és bőrbántalmak** esetében tartós és gyökeres gyógyulást hoz. **Székhűtés és elmevihar** ellen a legbiztosabb védelem! Használata kellemes és a foglalkozás megzavarása nélkül otthon végzendő. — E gyógyszer megalkapója:

Dr. KOVÁCS J. fővárosi orvos, kinek rendelő intézete: **Budapesten, V. Váci-körút 13. sz. alatt van.** Rendel naponta d. e. 9—1-ig és d. u. 3—6-ig. Ugyanott kapható a „Vérgyógyítás és eredményei” című könyv, mely könnyen érthető és élvezetes módon ismerteti a gyógykezelés alapelveit és irányát. — **Ára kütve 2 korona.**

Nyaraló

Buda remek hegyes vidékén, a harmadik körületben, villamos közelében, nagy árnyas kertben, különálló 4 szobás, veranda és megfelelő melléképítményekkel ellátott, kényelmesen berendezett butorozott nyaraló, vízvezetékekkel és fürdőszobával kiadó. — Bővebbet: Aradi-utca 11. I. emelet. Telefon 586.

Magánuton készülhet

tanító nélküli

a négy polgári osztály vizsgájára, aki legalább 4 elemi osztályt végzett, a

* Gilányi-Vaszkó *

polg. iskolai igazgatók által szerkesztett

VEZÉRKÖNYV

című könyvből.

Tartalma: Számítan. — Nyelvtan. — Földrajz. — Történelem. — Fizika. — Természettan. — Mértan.

A két kötetből álló mű 8 K 55 fill.

Megrendelhető az „EGYETERTES” kiadóhivatalában Budapest, VI. Eötvös-u. 32.

KÖZGAZDASÁG.

Az Állami Parcellázóbank első üzlete. Az agráriusok egyik legújabb és sokat hangoztatott kívánsága, az állami támogatásban részesülő parcellázóbank, legközelebb tehát megalakul. Hogy az altruista elvekre fektetett parcellázóbank már rövidesen meg is kezd működését, mutatja az a körülmény is, hogy szakkörökben már arról is beszélnek, hogy mi is lesz az állami parcellázóbank első üzlete. Azt mondják ugyanis, hogy az *Osztrák államvasutársaság krasssörnyemegyei uradalmait* fogja a kormány a parcellázóbank által megvásároltatni és azt azután parcellázóbank által megvásároltatni. A szóban levő délmagyarországi uradalmak a társaság könyveiben 21.250.000 korona értékkel vannak felvéve és múlt bruttójövedelmük 1.208.291 korona volt, a tiszta jövedelem azonban elenyészően csekély. Mégis a társaság vezetősége azt állítja, hogy az uradalmak tényleges értéke meghaladja a könyv szerinti érték háromszorosát. Egyébként a tárgyalások meg csak elvi alapon mozognak, ami természetes is. Az államvasutársaság érdeke, hogy a 220.000 holdas erdőbirtokért minél magasabb eladási árat érjen el, de azért a telepítésre megfelelő birtokért a kormány támogatása alatt álló bank tulmagas árat nem adhat. Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy az új intézet alaptőkéje 15 millió korona lesz, melyből az állam nyolcz millió koronát jegyez. Az intézet — mint *Serényi* miniszter budgetbeszédében kifejtette — három irányban fog tevékenységet kifejteni. Parcelláz, továbbá a járadékirtok létesítését is felveszi programjába s emellett az életbiztosítással kapcsolatos hitelek is fel fogja karolni, még pedig az Első Magyar Általános Biztosító-Társaság bevonásával. A kormány az új agrárbank törvényjavaslatát közvetlen a budgettárgyalások után nyújtja be.

Kereskedők tanácskozása. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés az elmúlt vasárnap Pécsen és Dunaszerdahelyen tartott gyűlést. A pécsi beszámológyűlésen Fürst Gyula elnöki megnyitóját követően Engel Róbert a vasúti forgalomban felmerülő visszásságok orvoslását kérte. Ezután Balkányi Kálmán központi titkár ismertette a szervezett kereskedelem legsürgősebb teendőit. A közgyűlés végül a megüresedett alelnöki állásra Telegdy Kálmánt választotta meg. — A dunaszerdahelyi gyűlésen Steiner Gyula elnöklété alatt megalakították az OMKE csallóközi kerületét. A központi képviselőletében Katona Sándor titkár ismertette az egyesület programját és működését. A tisztikar a következőképpen alakult meg: elnök lett Grünwald Izidor, alelnökök: Steiner Gyula és Dávid Jakab, titkár: Pick Gyula.

A zabring kudarcza. A tőzsdebiróság ma délen ismét érdekes ítéletet hozott egy zabperben, melyet a helybeli *Schreiber D.* fia cég indított *Szaczelláry György* orsz. képviselő ellen. A per anyagát a képezte, hogy a *Schreiber-czégnek* 17.000 métermáza zabja április végére volt szállításra bejelentve, az áru azonban a bejelentési napon még nem lévén Budapesten, *Szaczelláry* az átvételt április 29-én egyszerűen megtagadta és ragaszkodott a 11¼ koronás elszámolási árhoz. A szállító cég ez ellen óvást emelt, a 17.000 métermáza zabot másnap kényszereladás útján 10¼ koronával értékesítette és a beállott 4.000 korona

árkülönbözetre *Szaczelláry György* orsz. képviselőt beperelte. A tőzsdebiróság mai ítéletében megállapította azt, hogy a szokványok 81. szakasza szerint az átvételt azért, mert az áru nem a bejelentés, hanem csak a *szállítás* napján érkezett Budapestre, megtagadni nem lehet, ezért az átvevőt legfőleg az 1 százaléknyi kötbér illeti meg és hogy ennél fogva a szállító cégnek joga volt a 17.000 métermáza zabot kényszer útján, a késedelmes átvevő, azaz *Szaczelláry György* orsz. képviselő kárára eladni, ennél fogva *Szaczelláry* köteles a 34.000 korona árkülönbözetet és 2100 korona felmerült költséget 3 nap alatt megfizetni. Ezután még csak annyit említünk meg, hogy *Szaczelláry* ellen még három per van folyamatban és — legalább az előzmények szerint — *mind a három pert el fogja veszíteni*. Szóval a zab-ring nem végződik úgy, ahogy a ring résztvevői szerették volna. Most még az is hátra van, hogy a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank az átvételt zabra adott kölcsönt — hirtelen — fel fogja mondani, amelynek pótlása pedig nagy gondot fog még okozni *Szaczelláry György*nek.

Jubileum. Poll Imre, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság igazgatója és matematikai osztályának főnöke, ma ünnepelte huszonöt éves szolgálati jubileumát. A társaság igazgatósága részéről szendrői Szende Károly vezérigazgató-helyettes, a tisztikar részéről pedig Róna Márk igazgató, az összegyűlt tisztikar jelenlétében lelkes szavakkal ünnepelték a jubiléusát.

A Fabank részvényei a tőzsdén. Ismeretes, hogy a Magyar Fekereskedők Hítellételege legutóbb tartott rendkívüli közgyűlésén hárommillió koronás alaptőkéjét négy millió koronára emelte fel. Ugyanezért azt is elhatározták, hogy a vállalat részvényeit bevezetik a tőzsdére. A tőkeemelés s így az új részvények elhelyezése sikerrel járt s ezért a részvények tőzsdéi jegyzése is megtörténik. A Fabank 1905-ben alakult 1 millió korona alaptőkével, melyet 1907-ben emeltek fel 2 millióra s 1909-ben 3 millió koronára. A bank három utolsó üzletéve után 6 százalékos osztalékot fizetett. A részvények tőzsdéi bevezetése május 17-én lesz.

Az Athenaeum közgyűlése. Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat ma délen tartotta rendes évi közgyűlést Emich Gusztáv udvari tanácsos elnöklété alatt. A közgyűlés hozzájárult az igazgatóságnak a 463.814 korona 11 fillér tiszta nyereség felosztására vonatkozó indítványához, melyből 130.000 koronát leírásokra, 20.000 koronát tartaléklapra, 198.000 koronát a részvények után fizetendő 9 százalékos osztalékra, 36.025 korona 47 fillért alapszabályszerű jutalékokra fordítanak, 79.788 korona 64 fillért pedig új számlára visznek át. A részvények osztalékszavóját darabonként 18 koronával holnaptól kezdve váltja be a Társulat főpénztára, vagy a Hazai Bank. Az igazgatóság előterjesztését a közgyűlés magáévá tette, felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak minden irányban megadta. Schwarz Félix és Ranschburg Viktor ügyvezető igazgatóknak és a tisztikarnak köszönetet szavazott. A választásokra kerülve a sor Enyedy Béni, Fenyvessy Adolf, báró Herzog Mór Lipót, dr. Kohner Adolf, Ranschburg Viktor, Schwarz Félix, Singer Zsigmond és Strasser Sándor eddigi igazgatósági tagokat, akiknek mandátumok most lejárt, egyhangú lelkesedéssel újból megválasztották. Ezzel a közgyűlés véget ért.

A Budapest-Józsefvárosi Bank és Takarékpénztár tőkeemlése. A Budapest-Józsefvárosi Bank és Takarékpénztár R.-T. e hó 14-én rendkívüli közgyűlést tartott, melyen elhatározta, hogy alaptőkéjét egy millió koronával felemeli. A közgyűlés ezt a határozatot egyhangulag hozta meg és megnyugvással tudomásul vette az igazgatóságnak azt a bejelentését, hogy a részvényjegyzések iránt az eddigi részvényesek és az új üzletfelek részéről oly nagy az érdeklődés, hogy az egy millió korona jegyzését biztosítva látja. A tőkefelemelés sikerét első sorban a Józsefváros polgársága biztosítja és ezzel fényesen fejezi ki elismerését a hivatását komolyan teljesítő, főleg a kisipar embereinek ügyeit ápoló pénztárat iránt.

A Dunagőzhajózási Társaság kedvező üzletmenete. Az Első Cs. Kir. Szab. Dunagőzhajózási Társaság április havában 1.768.385 koronát vett be szemben a múlt évi 1.249.438 koronával. Az év elejétől április 30-ig az összes bevétel

3.337.246 koronát tett ki az 1910. évi 2.570.716 koronával szemben. A társaság Mohács—Pécs vonalain április havában 125.200 korona volt a bevétel a múlt évi 133.230 koronával szemben. Az esztendő négy első hónapjában ezen a vonalon 469.515 korona volt a bevétel a múlt év 474.370 koronájával szemben.

Ausztriai petroléum-vállalat vesztesége. Megemlékeztünk már arról még a petroléum finomítók karteljének tanácskozásakor, hogy az egyik legnagyobb ausztriai petroléum társaság, a *Schodanica* súlyos veszteséggel dolgozott a múlt évben. A petroléum-kartelt azért sürgették olyan hevesen az osztrák vállalatok, mert a nagy verseny következtében a piac folytonosan ingadozott. Ennek a nagy árhullámnak tulajdonítják a *Schodanica* szánalmas mérlegét, mely 1.205.000 korona veszteséggel zárul. A veszteség növeléséhez az a körülmény is hozzájárult, hogy a leírások nagy összeget képviselnek.

A Nemzeti Balesetbiztosító tőkeemlése. A Nemzeti Baleset-Biztosító Részvénytársaság igazgatósága elhatározta, hogy a május 30-ára egybe hívandó rendkívüli közgyűlésen indítványozni fogja, hogy a társaság alaptőkéje 5000 darab egyenként 200 K névértékű új részvény kibocsátása által egy millió koronáról kétféle millió koronára emeltesse. A javaslat szerint a kibocsátandó új részvényekből minden öt darab régi részvény után egy új részvény, összesen tehát ezer darab új részvény bocsátatnak a közgyűlés által megállapítandó árfolyamon a részvényesek rendelkezésére, mely átvétel biztosítására a Kereskedelmi Bankkal megállapodás jött létre. A többi részvényeket a társaság eddigi fő részvényeseiből alakult szindikátus a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank vezetése alatt veszi át. Az új részvények az intézet jövedelméből f. év július 1-től fogva részesednek.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői védőegylet a következő fizetéképtelenségeket jelenti: Stetzeubach Keresztély B.-Szt.-Tamás; — Ickovics Lajos Beregszász; — Wolf József Sárbogárd.

A hivatalos termésjelentés hatása a gabona-tőzsdén. A gabontőzsdén ma ismét nagy áremelkedés volt. A szombati legalacsonyabb árfolyamokhoz képest a buza 25, a rozs pedig 50 fillérral volt drágább (50 kilónként) és csak zárlat felé mutatkozott csekély gyöngülés, amikor a külföldi tőzsdék jegyzései nem igen biztató irányzatot jeleztek. A mai emelkedés sehogyan sincs összhangzásban azzal a kedvező jelentéssel, melyet a földművelésügyi minisztérium szombaton tett közze a vetések jelenlegi állásáról és a mezőgazdasági helyzetéről. A mai üzlet megnyitásakor látni lehetett, hogy mindazon cégek, melyek az ország főtermelő vidékeit képviselik, *eladási megbízásokat* eszközöltek, jeleül annak, hogy a terméskilátások mindenfelé kedvezőek. A helyi spekulánsok azonban tömegesen léptek fel vevők gyanánt. Nagymennyiségű búzát és még több rozst vásároltak össze és minthogy mostanában ezek az elemek uralják a piacot, hamarosan meg volt a nagy áremelkedés, amelyre a szombati hivatalos után nem igen lehetett számítani. Meglehet állapítani azt, hogy a mostani árak mellett sok nagyobb gazda előre értékesíti termésének egy részét azért, hogy a határidős piacon októberi búzát és októberi rozst adat a mai meg lehetőségen jó árak biztosítására.

Az Országos Iparegyesület közgyűlése. Az Országos Iparegyesület vasárnap tartotta meg rendes évi közgyűlést az egyesület tagjainak igen nagy érdeklődése mellett. A megjelentek az egyesület dísztermét zsufolással megtöltötték. Ott voltak: a kormány képviselőiben dr. Stetina József kereskedelemügyi miniszteri államtitkár és Szűry János miniszteri tanácsos. A közgyűlést dr. Matkovits Sándor v. b. t. t., az egyesület elnöke nyitotta meg. Megnyitó beszédében kegyeletes szavakkal emlékezett meg Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszterrel, ezután utalt az egyesület évi jelentésére s visszapillantást vetett a múlt gazdasági év történetére. Az elnök beszédét a közgyűlés tagjai lelkes éljenzéssel fogadták. Ezután az évi jelentés tárgyalása következett: a jelentést a közgyűlés felolvastattnak tekintette és egyhangulag tudomásul vette. Czettel Gyula kir. tanácsos, az egyesület pénzügyi bizottságának elnöke, bemutatta az 1910. évi zárószámadást és a pénzügyi bizottságnak arra vonatkozó jelentését, amelyet ugyancsak tudomásul vettek. Az 1911. évi költségvetés tudomásul vétele után Gelléri Mór igazgató bemutatta a báró Kornfeld Mór pályázat eredmé-

nyéről szóló jelentést. A pályázat az idén a következő pályakérdésre szólt: Bevált-e a szubvenzió-rendszer az iparfejlesztésben, különös tekintettel Magyarországra? A bíráló-bizottság, amelynek Matkovic Sándor egyesületi elnök, Wekerle Sándor, báró Kornfeld Mór és mint jegyző Gelléri Mór igazgató voltak a tagjai, a beérkezett pályamunkák közül egyet sem talált érdemesnek a jutalmazásra. A közgyűlés hozzájárult a bizottság javaslatához és a pályadíjat nem adta ki. Bejelentette ezután Gelléri Mór igazgató, hogy báró Kornfeld Mór, az egyesület igazgatósági tagja, a jövő esztendőre ismét újabb pályadíjat tűzött ki. A pályázat a következő: „Fejtsenek ki azok az alapelvek, amelyek szerint nálunk a munkaviszony a gyáripar és a kézműipar szempontjából rendezendő volna.“ A pályadíj 2000 korona és a pályamunkák beadásának határideje 1912 február hó 1. napja. A közgyűlés köszönetet szavazott Kornfeld bárónak áldozatkészségének újabb bizonyosságáért. Dr. Dóczy Sámuel egyesületi ügyész jelentést tett azoknak az egyesületi tagoknak a kitüntetéséről, akik negyven év óta tartoznak az egyesület kötelekékbe. A kitüntetés formája díszes, jubiláris okmány, amelyet az évben a következők kaptak: Topits József fia (Budapest), Reitter József (Kolozsvár), Beliczay Béla (Budapest), Trebitsch Ignác udvari tanácsos, nyug. magy. földhitelintézeti igazgató és Török György (Budapest). Következett három alnökknek megválasztása. A közgyűlés közfelkiáltással, egyhangú lelkesedéssel újból az eddigi három elnökököt: lovag Falk Zsigmond és Thék Endre udvari tanácsosokat és baranyavári Ullmann Adolf főrendiházi tagot választotta meg. Ezután megválasztották az igazgatósági tagokat, kiosztották a díszérmekeket, az ösztöndíjakat és a jutalmakat.

A Hazai Márványipar R.-T. felszámolása. A Hazai Márványipar Részvénytársaság május 31-én tartandó közgyűlésén ki fogja mondani a felszámolást. A társaság tiszta tőkéje 200.000 korona, amelyből 141.415 koronát elvesztett. Szóval, a részvényesek elvesztették pénzüket.

Postamesterek vasuti félárúgye. A magyar postamesteri kar már hosszú évek óta kérelmezi lasztalanul a félárú vasuti jegy kedvezményét, amely kedvezményt legutóbb a községi és körjegyzőkre is kiterjesztettek s amit már évek óta élveznek a törvényhatósági és városi tisztviselők. A Magyar Királyi Postamesterek és Kiadók Országos Egyesülete éppen ez okból indokoltak tartja. Egy a kereskedelmi tárca költségvetése alkalmából ezen sérelmes dologra felhívja a törvényhozás figyelmét. Az egyesület terjedelmes és alapon megindokolt memorandummal fordult a kereskedelmi kormányhoz, amelyben ismételtlen kéri a félárú jegykedvezménynek a postamesterekre és kiadókra való kiterjesztését. Az emlékirat hivatkozik arra, hogy az osztrák postamesterek már 1909 óta élvezik a kedvezményt.

Egy ezementgyár tökémeleése. A Belapátfalvi portlandcementgyár Részvénytársaság május 31-én tartandó rendkívüli közgyűlésén fel fogja emelni alaptőkéjét. A társaság 1909-ben alakult 2.000.000 korona tőkével. Első mérlegét még nem tette közzé.

Vámkezelés Romániában. A budapesti kereskedelmi és iparkamara az érdekelt udomására hozza, miszerint a Romániába kivitelre kerülő áruknál a határon a behozatali bevalláson kívül oly számla-másolatok is bemutatandók, melyek az áru minőségére és értékére vonatkozó adatokat tartalmaznak. E másolatokat a feladó tartozik a fuvarlevélhez mellékelni és aláírásával ellátni. Oly áruk, melyek külföldi gyárosok által közvetlen román kereskedőkhez küldetnek, valamint vasárúrok a bevallás alapján is elvámoltatnak, ilyenkor a címzett köteles utólag a számlamásolatot bemutatni. Magánszemélyek részére beérkező áruk nincsenek ezen szabályok alá vetve.

Veszélyben a műtrágyakartel. Ismeretes, hogy a magyar mezőgazdák teljesen a műtrágyakartel kezében vannak. A kartel olyan árakat szab, amelyeket akar s a gazdák kénytelenek azt megfizetni. Most azonban — úgy látszik — bajban lesz a kartel. Arról van ugyanis szó, hogy most egyszerre két jelentékeny műtrágyagyár alakul az országban, amelyek kartelen kívül fognak dolgozni. Az egyik Pozsonyban, melyet francia tőkével akarnak létesíteni, a másik pedig vagy Aradon, vagy Temesváron, mely utóbbi gyár a Magyar Agrár- és Járulékbank alapítása lesz. Mind a két gyár tehát elég nagyszabásúnak ígérkezik, mert mindkettő mögött tőkeerős alapítók állanak. Természetesen, ha az új gyárak üzembe jönnek, akkor a műtrágya-kartelnek erős versenyt fognak támasztani, melyre pedig a műtrágya-kartel nem felel másval, mint az árak mérséklésével. Most már az a kérdés, hogy vajjon a két új gyár képes lesz-e a műtrágyakartelnek ellenük megindított árharczát vé-

gigküzdeni, vagy pedig azt mihamarább feladják és belépnek a kartelbe. A műtrágyakartel már megkezdte a foszfát árának leszállítását.

Uj bank Szentesen. Mezőgazdasági, Ipar- és Kereskedelmi Bank R.-T. czég alatt 300.000 korona alaptőkével új bank alakult Szentesen. Az alapításban a Szolnokon székelő Alföldi Közgazdasági Bank is részes.

A Jelzáloghitelbank nyerevénykötvényeinek huzása. A Magyar Jelzálog-Hitelbank 4 százalékos nyerevénykötvényeinek 1911. május 15-én történt hatvankilenczedik kisorsolása alkalmával a következő kötvények huztak ki: A törlesztési huzásban a következő sorozatok: 2355 3750 3893 1646 710 446 1655 3469 3708 1200 1462 3863 3311 1234 1551 3119 3971 3410 1975 1508 2940 3490 3714 2934 49 965 570 3338 1390 2957 3889 2558 254 661 39 554 1395 3042. A nyerevényhuzásban: Sorozat 3482. Szám 06. Nyerevény 40.000 korona. Sorozat 17. Szám 97. Nyerevény 3000 korona. Sorozat 1506. Szám 39. Nyerevény 2000 korona. Sorozat 1688. Szám: 25. Nyerevény 2000 korona. Sorozat 293. Szám 21. Nyerevény 2000 korona.

Városi téglagyár Sopronban. Rövidesen már a második nagyobb vidéki város közgyűlése veti föl az eszmét, városi téglagyár alapítására. Legutóbb Miskolcz város határozta el városi téglagyár felállítását s most Sopron város tanácsa fogadta el a polgármesternek azt az indítványát, hogy a nagyszabású városi építkezések folytán saját kezelésű téglagyárat állítson fel. Az eszmét helyesléssel fogadták, mert a soproni téglagyárak nagy része kivitelrel is foglalkozik.

Alaptőkeemelö vidéki pénzintézet. Az alaptőkeemelések már a vidéki pénzintézetek között is most már ritkán fordulnak elő. Most a Nógrádmegyei Népbank Losoncon határozta el jelenlegi félmillió koronás alaptőkéjének egy millió koronára való felemelését. A tőkezsaporítást a május 28-ára összehívott közgyűlésen fogják elhatározni.

A fumei új vontatótelep. A fumei új vontatótelep felállítására ügyében és az iparvágányoknak az ország határáig való meghoeszabbítása tárgyában ma délelőtt Fiumében értekezlet volt, amelyen részt vettek a kereskedelemügyi minisztérium részéről Hozspolczy Alajos miniszteri tanácsos és Kelety Dénes műszaki főtanácsos, a kormányzóság részéről Egan Lajos miniszteri tanácsos, a tengerészeti hatóság részéről Fuhrmann Ferencz miniszteri tanácsos, az államvasutak részéről Bacsinzky Vladimír zágrábi üzletvezető, valamint a gyárak és az összes érdekelt ipartelepek igazgatói. A megtartott közgyűlési bejárás alkalmából minden irányban sikerült a felekkel megegyezésre jutni és így ismét egy újabb nagy horderejű lépés történt Fiume fejlesztésére.

Sorsolás. Az 1870. évi magy. kir. nyerevénykölesön 110-ik sorsolását ma délelőtt tartották meg a m. kir. lottó-jedéki igazgatóság helyiségében. Kihuzták a következő sorszámokat: 87 293 340 392 450 491 561 599 635 746 781 790 792 806 824 368 921 923 1063 1202 1317 1432 1479 1486 1492 1523 1529 1875 1894 1902 1922 1923 2012 2110 2152 2203 2252 2427 2484 2524 2610 2650 2667 2671 2751 2909 2811 2839 2845 2907 2962 3053 3103 3120 3152 3180 3287 3472 3484 3513 3696 3725 3733 3927 3986 4150 4470 4478 4507 4619 4656 4678 4693 4711 4757 4767 4796 4857 4890 4909 4924 4941 4975 5005 5015 5185 5207 5281 5291 5386 5476 5569 5648 5718 5817 5833 5836 5855 5879 5933 5945 5965. A 200.000 koronás főnyerevény a 392 sorszámra 15 nyerevszámra esett. Huszezer koronát nyert 4890—21, 10.000 koronát 1894—24, 2000—2000 koronát 2667—23 4711—10 5965—4 5207—43. Ezer-ezer koronát 5045—43 4150—46 2751—39 1894—1 491—47 2962—41 1317—23 5476—16 2610—45 4478—42 87—21 5207—7 561—62 2907—25 3484—16 2667—14 2427—43 2907—35. A kihuzott sorszámok összes többi nyerevszámait egyenkint 360 koronát nyertek.

Récsből jelentik: Az 1880. évi első kibocsátású 3 százalékos földhitelrészvény mai prémiumos huzásán a 90.000 koronás főnyerevény a 3818 sor 18. sz. sorsjegyre, a 4000 K-ás második nyerevény az 1630—78, a 2000 koronás nyerevény a 2206—24 és 3490—3 sz. sorsjegyekre estek.

TELKEK

120 parcella 300 □-öles a villamos közelében, □-ölenként 4 koronától 6 koronáig 5 évi részletfizetésre eladó. Ezen helyen már 3000 telek adatott el és az építkezés nagyban folyik. Bővebbet:

Várady, Alsó-erdősor 12. szám.
Telefon 105—33. Telefon 105—33.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatózsde.

Budapest, május 16.

A készáru piacra szilárd volt ma az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok elég jó vételáradvet mutattak, jobb árakat is szivesen fizettek, az árubirtokosok azonban kissé túlkövetelők voltak, ami miatt a forgalom nem öltethet nagyobb arányokat. Mindössze mintegy 21.000 q buza kelt kelt el a tegnapiaknál 10—15 fillérrel drágább árakon. A legdrágább eladási ár 12.90 korona volt 78 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 12.10 korona 73 kilós obecsei búzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs 15 fillérrel, a tengeri 10 fillérrel drágább, a zab változatlan. Forgalomba került: 1100 q rozs 9.05—9.15 koronás árakon és 800 q zab 9.40—10.— koronás árakon. A határidőpiac eseményeiről közgazdasági rovatunkban már megemlékeztünk. Az üzlet kezdetén a májusi buza 7 fillérrel a szombati zárlaton fölül, 12.45 koronán indult, 12.53-ig emelkedett és zárlatkor 12.45 koronán maradt. Az októberi buza 6 fillérrel a szombati zárlaton fölül 11.28 koronán indulva, előbb 11.24 koronáig gyöngült, aztán 12.42-ig szökött fel, majd ismét 11.35-ig gyöngült és zárlatkor 11.38 koronán maradt. Az októberi rozs 12 fillérrel az utolsó zárlaton fölül 9.32 koronán indult, 9.52-ig emelkedett és zárlatkor is így maradt. A szombati zárlathoz viszonyítva, végeredményképen ma a májusi buza 7 fillérrel, az októberi buza 16 fillérrel, az októberi rozs 24 fillérrel, az októberi zab 11 fillérrel, a májusi tengeri tiz fillérrel emelkedett.

A készáruüzlet jegyzéke a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	híds	ára 100 kg.	híds	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	25.55—25.75
"	76	24.70—25.05	80	25.60—25.80
"	77	24.85—25.20	81	—
"	78	25.25—25.50	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	25.20—25.40
"	76	24.50—24.76	80	25.60—25.50
"	77	24.70—24.90	81	—
"	78	24.95—25.15	82	—
Pestvidéki	75	—	79	25.30—25.50
"	76	24.65—24.95	80	25.35—25.60
"	77	24.75—25.—	81	—
"	78	25.05—25.30	82	—
Bánsági	75	—	79	25.35—25.60
"	76	24.45—24.75	80	—
"	77	24.75—25.—	81	—
"	78	25.15—25.40	82	—
Bácskai	75	—	79	—
"	76	24.70—25.—	80	—
"	77	24.85—25.20	81	—
"	78	25.25—25.45	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	18.40—18.60
középmínőségű új	—	—	—	18.20—18.30
Arpa takarmány I-rendű	—	—	—	16.80—17.30
II-rendű	—	—	—	16.20—16.70
Zab I-rendű	—	—	—	19.90—2.40
II-rendű	—	—	—	19.10—19.60
Tengeri belföldi ó	—	—	—	—
uj	—	—	—	12.9.—13.10

Kötetett:
Buza. Tiszavidéki: 100 q 79 k 25.70 K, 100 q 78.8 k 25.70 K, 200 q 78.5 k 25.80 K, 100 q 78 k 25.80 K, 1700 q 78 k 25.70 K, 100 q 78 k 25.60 K, 100 q 77.8 k 25.60 K, 580 q 77.5 k 25.65 K, 200 q 77.4 k 25.70 K, 3900 q 77.5 k 25.80 K, 100 q 78.8 k 25.50 K.

Pestvidéki: 100 q 76 k 24.80 K.
Bánsági: 100 q 77 k 24.70 K, 300 q 75.3 k 24.70 K, 300 q 75.8 k 24.70 K, 100 q 75 k 24.70 K.
Bácskai: 1800 q 74 k 24.90 K.
Obecsei: 1550 q 73 k 24.20 K.
Kalocsai: 1550 q 75.5 k 25.30 K.
Fejérmegyei: 4000 q 76.5 k 24.70 K.
Dunaföldvári: 2180 q 76.2 k 25.50 K, 1650 q 75.5 k 25.30 K, 250 q 76.5 k 25.30 K.
Rozs: 300 q 18.20 K pp., 300 q 18.30 K pp., 100 q 18.30 K pp., 220 q 18.20 K, 200 q 18.10 K pp.
Zab: 100 q 19.50 K kpf., 100 q 19.40 K kpf., 100 q 19.20 K kpf., 250 q 18.80 K kpf., 100 q 19.50 K kpf., 200 q 20.— kp. par.

A határidőpiacra kötötett:
Délelőtt:
Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1911-re:
Buza májusra 12.45—53—45—
Buza októberre 11.28—29—24—42—35—39—

Rozs októberre 9.32-29-53-51-45-
Zab októberre 7.61-76-70-
Tengeri májusra 6.54-55-53-59-52-59
Tengeri júliusra 6.67-66-71-61-69-

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with 2 columns: Item (Buza májusra, Rozs októberre, etc.) and Price range.

Budapesti gabonaforgalom.

1911. május 12-től 1911. május 14-ig.

Table with 3 columns: Item (Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa), Arrived (Érkezett), and Shipped (Elszállított) in metric tons.

Értéktőzsde.

A mai előtőzsdén szilárd megnyitás után igen tartózkodóvá lett az üzlet, mert a bécsi piac iránya kedvtelen volt. A vezető értékek ára lemorzsolódott, a zárlat nyugadt. A helyi piacon kevés kötés volt, a közúti vasutársaság tartott áron cserélt gazdát. A készárupiacon kevés forgalmat tapasztaltunk, a Magyar cukoripar-részvény és a magyar agrárbank-részvény újra jóval drágább áron volt keresett. A déli tőzsde iránya ösztönzés hiányában igen csöndes volt. A nemzetközi értékek forgalma teljesen pangott. A helyi piacon a közúti vasúti részvény vonta magára az érdeklődést nagy árjavulással. A készárupiacon alig volt változás. A járadékpiac tartott. A valuta és ércváltó változatlan. A zárlat csöndes. A sersjegypiacon nem volt kötés.

Az előtőzsdén kötöttek: Osztrák hitelrészvény 645-644, Magyar hitel 815-816, Jelzálogbank 476.50, Rimamurányi 681.50-681, Közúti vasút 734.50-735.50, Városi vasút 390.50, Magyar bank 740.25-741.50, Magyar agrárbank 517-519.25, Általános közszékhely 717, Salgótarjáni 661, Magyar cukoripar 2040-2055.

A déli tőzsdén kötöttek: Osztrák hitelrészvény 644-644.50, Magyar hitel 815-816, Osztrák-magyar államvasút 754-754.50, Jelzálogbank 476.50-477.50, Leszámitolóbank 563.50, Rimamurányi 680.50-681, Közúti vasút 736-740.50, Városi vasút 397-398, Hazai bank 302.75-303, Magyar bank 740.50-741, 4 százalékos koronajáradék 91.25-91.20, Aszfalt 92.50-95, Általános közszékhely 724-726, Salgótarjáni 662, Magyar villamoság 478-479.

Az utőtőzsdén ügyletlen volt. Kötés csak Közúti vasúti részvényben fordult elő 740.25 és 740.50 koronán.

Bécsi gabonatőzsde.

Bécs, május 15. (Saját tudósítónktól.) Rozsban erőteljes hausse állott be s ez a körülmény az egész piacra megszilárdítón hatott. Az árak 15-20 fillérrel emelkedtek. Buza 10, tengeri szintén 10 fillérrel javult, zab tartott és forgalma csökély.

Jegyzetett buza: Tiszavidéki 13.10-13.55, bánati 12.65-13.05, székesfehérvári 12.65-13, mosoni és győri 12.50-12.85, felsőmagyarországi és déli vasúti 12.40-12.75, alsóausztriai 11.95-12.45.

Rozs: Felsőmagyarországi 9.65-9.95, csepeli 9.60-9.85, pestimegyei 9.80-10, déli vasúti 9.60-9.80, külföldi magyarországi 9.55-9.80, ausztriai 9.50-9.80. Arpa: Morvaországi 9-9.30, takarmány 8.25-8.50, Magyar tengeri 7-7.25, Cinquantin 8.80-9.20, Magyar zab 9.95-10.50, válogatott 10.55-10.85, romániai 9.70-10.20.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, május 15. Kezdeményezés hiján az előtőzsde nagyon csöndes volt, az irányzat nyugodt, az árfolyamok általában tartottak. Alpési részvények irányzata hanyatló. Korlátok közt a forgalom csökély. Általában nyugodt volt a forgalom a déli tőzsde megnyitásakor, az árfolyamok nagyjában változatlanok. Később üzletlenség.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 645, Magyar hitel 814, Laenderbank 533.50, Unionbank 617, Állam-

vasút 755, Déli vasút 111, Alpési 822.50, Rimamurányi 680, Skoda 611, Általános építkezési 421, Török sersjegye 251.

1 óra 15 perczkor: Osztrák hitel 643.75, Magyar hitel 814, Laenderbank 534, Unionbank 616.50, Anglo-bank 324.25, Bankverein 542.50, Államvasút 754, Déli vasút 821.50, Rimamurányi 680, Májusi járadék 92.35, Magyar koronajáradék 91.15, Skoda 607, Török sersjegye 251, Márka 117.38.

Bécs, május 15. (Magyar értékek zárlata), 4 százalékos arany-járadék 111.50, Tiszai és szegedi köles-sorsjegye -, Magyar hitelbank részvény 813.50, Magyar leszámitoló és váltó részvény -, Rimamurányi 678.25, Magyar cukoripar -, Adria hajzási részvénytársaság -, Magyar koronajáradék 91.15, 4 százalékos magyar földterherm. kötvény 91.95, Magy. nyereim-köles. sorsjegye -, Kassa-Oderbergi Vasutársz. -, Magyar jelzálogbank 476. -, Magy. kereskedelmi bank -.

Bécs, május 15. (Osztrák értékek zárlata), 4.2 százalékos papír-járadék 92.35, 4 százalékos osztrák arany járadék 116. -, 1860-as sorsjegye -, Osztrák hitel sorsjegye -, Angol-osztrák bankrészvény 322.50, Bécsi Bankverein 542.25, Osztrák-magyar bank 1931. -, Déli vasút 109.90, Dunagőzhajzási r.-t. 1155, Dohány részv. 331. -, Cs. k. arany (vert) 11.35, Német bankv. 117.37, Osztr. Lloyd 590. -, 4.2 száz. ezüst jár. 92.35, 96.50, Osztr. koronajáradék 92.35, 1864-es sorsj. -, Osztrák hitelintézeti részvény 643.25, Union-Band 616.50, Osztrák Länderbank 533.25, Osztrák magyar államvasút 752.60, Elbe völgyi vasút -, Alpési részvény 818.05, 20 frankos 19.02, Londoni váltóár 240.02, Lipótkohó 630. -, Török sorsjegye 249.65

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, május 15. (Értéktőzsde.) Ösztönzés hiján a mai tőzsde általában kevésbé változott árfolyamok mellett csendes lefolyású volt. Esékek azonban tulsúlyban voltak, főleg miután a német és belga piacon történt egyes ármérséklések ekedvetlenítő hatást gyakoroltak. Erősebben csökkentek a pétervári kereskedelmi és iparbank részvényei pétervári hírek hatása alatt. Ezzel ellentétben egyes értékek iránt élénk kereslet mutatkozott, különösen varsó-bécsi vasút iránt azon hírekre, melyek szerint az orosz kormány az osztrák emelését nem kifogásolja és Kanada-részvények iránt, arra a hírre, hogy legközelebb új részvények fognak kibocsájtani, értékes beszerzési források aquirálásával kapcsolatban. Villamosági értékek igen szilárdak voltak arra a hírre, hogy a berlini városi vasút villamosítása kérdésében a képviselőház költségvetési bizottságában kedvező vélemény alakul ki. A tőzsde kissé szilárd alapirány mellett nyugodtan zárult. A készárupiacz ipari értékei tulajdonrészt szilárdabbak voltak. Napi pénz mintegy 3 százalékos, magánkamatláb 3 százalékos.

Berlin, május 15. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zárlatkor jegyzeteltük: 4.2 százalékos papírjáradék -, 4 százalékos osztrák aranyjáradék -, Osztrák hitelrészvény -, Déli vasút 18.30 orosz bankjegyek 216.50, 4 százalékos ujjorsz kölesön 93.70, Disconto Commandit 187.60, Dinamittruszt -, Harpeni 182.90 Unifikált török járadék 93.60, 4.2 százalékos ezüst jár 92.40, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.90, Magyar koronajáradék 91.30, Osztrák-magyar államvasút -, Bécsi váltóár 851.50, Olasz járadék -, Ált. villamosági Edison 274. -, Gelsenkircheni 203.50, Laurakohó 176. -

Frankfurt, május 15. Zárlat. 4.2 száz.-os papírjáradék -, 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 98.65 Magy. ar.-jár. 93.85 Osztr. hitelint. részv. 201. - Osztrák-magyar államvasút 159.50, Északnyugati vasút -, Busidőh radi vasút -, Londoni váltóár 204.30, Bécsi Bankverein 136.40 Villamos részvény -, 3 százalékos magyar aranykölesön 77.20, 4.2 százalékos ezüstjáradék 96.50, Osztrák koronajáradék 92.65, Magyar koronajáradék 91.20 Osztrák-magyar bank 198.60, Déli vasút részvény 18.3/3 Elbe völgyi vasút -, Bécsi váltóár 581.76, Párisi váltóár 808.50, Union bankrészv. 155. -

Hamburg, május 15. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 96.10, 1860. sorsjegye -, Déli vasút 18.10 4 százalékos aranyjáradék 98.20, Osztrák hitelrészvény 202.15, Osztrák-magyar államvasút -, Olasz járadék 103. -, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.10.

London, május 15. Angol consol 81.4/16

Páris, május 15. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 95.80, Osztr. aranyjáradék 99.5, Magyar arany járadék 97.85, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 514. - 3/4 százalékos Olasz járadék 104. -, Déli vasúti elsőbbségi kötv. -, 5 százalékos marokkói járadék 528. - 4 százalékos 1890. román köles 98. - 4 százalékos amort. románjár. 1905. 94.75, 5 százalékos orosz járadék 104.50 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 102.85 4 százalékos spanyol jár. 96.80

4 százalékos unifikált török jár. 92.80 Török sorsjegye -, Török dohányrészvény 351. -, Osztrák földhitelintézet -, Osztrák Länderbank -, Magyar jelzálogbank -, Banque de Paris 17.89 Banque Ottomane 71.40, Osztrák-magyar államvasút -, Déli vasút 117. -, Meridionalvasút 658. -, Hartman gépgyár 766. -, Rio Tinto 16.86, Sucerie d'Egypte 79. -, Tula 522. -, Urikányi köszén -, Chartered 42.50, De Beers 479. -, East Rand 119. -, Jagersfontein 209.50, Trans. Land Comp. 57.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.58, Váltó német piacokra (rövid) 123.63, Váltó Bécsre (rövid) 105.31, Váltó Belgiumra (rövid) 7/32, Olasz aranyváltó rövid 7/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csekk Londonra 253. -, Magánkamatláb 2.1/3.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyzés.

Table with 3 columns: Milyen időre?, Nyers, Finomított. Lists prices for various types of spirits.

Irányzat: Eredménytelen kecsesített osztrák szesz-kartel tárgyalások miatt barátságosabb.

Bécsi nyersszeszjegyzés 49.- 49.25, Prágai 48.-, Lembergi 45.- 45.25, Trieszti exportszesz (finom) 21.- 21.50

Kőbányai sertéspiacz.

Május 15. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 169-171 fillér, Fialat közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 171-174 fillér, Közép (páronként 240-280 klg.) 182-184 fillérig.

Sertésleltétel: 1911. évi május hó 12. napján volt készlet 24344 drb. - 1911. május 13-14-én felhajtott 414 drb. - 1911. május 15. napjára maradt készletben 24620 drb. A hízott sertészet irányzata: nyugodt.

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székesfővárosi Állatvásár és közbiztosági igazgatóságától.) Május 15. Előző napi eladatlán maradvány 672 drb sertés, 9 drb süldő. Mai felhajtás 1260 drb sertés, összesen 1932 drb sertés, 9 drb süldő. Eladott 1614 drb sertés, 9 drb süldő. Mai maradvány 318 drb sertés.

Árjegyzés. Zsirsertés. Öreg I. rendű 350 klg. felül életsúlyonással 156-170 fillér, Öreg II. rendű 280-350 klg. életsúlyonással 164 fillér, Fialat nehéz 300 klg. felül életsúlyonással 164-176 fillér, Fialat közép 220-230 klg. ig életsúlyonással 176-184 fillér, Fialat könnyű 120 klg. ig életsúlyonással 174-190 fillér, Hussertés könnyű 140-300 klg. ig életsúlyonással 166-184 fillér, Süldő belföldi életsúlyban 122-136 fillér. A vásár irányzata élénk. - Az árak változatlanok.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for dates (május 13, május 15) and measurements (méter) for various locations (Inn, Ouna, Morva, Vág, Rába, Oráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Laborca, Ung, etc.).

Petelés szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Large advertisement for coal and coke. Text: SZÉN Koks, Briket, Antracit. szűkségletét. Budapest, Nagymező-utca 43. I. em. Telefon 164, 75-26, 26-27. Sürgőnycim: ANTRACIT Budapest.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Endes Miklós dr. kolozsvári törvényszéki bírót a kolozsvári ítéltáblához elnöki titkárrá, Csomor Béla hatvani járásbíróként a gyöngyösi járásbírószékhez irnokká;

A kereskedelemügyi miniszter az állami munkásbiztosítási hivatal mellett szervezett állami munkásbiztosítási orvosi tanács rendkívüli tagjává dr. Barlay János orvost;

A belügyminisztérium vezetésével megbízott minisztereinek a budapesti államrendőrséghez Darvassy Imre hivatali segédtitkárát, Csupay Antal testőrgyalogos őrmestert hivatalsegédtitkár, Reisz Márton és Gerstner Géza díjnokokat fizetés nélküli hivatali segédtitkárak;

A csikszereadi törvényszék elnöke Aikler Albert csikszereadi járásbírói ideiglenes napidíjas szolgálatát a gyergyószentmiklósi járásbírószékhez III. osztályu hivataliszojgávé nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Szabó János dr. újvidéki törvényszéki és Ekeret László újvidéki járásbírói jegyzőket kölcsönösen áthelyezte.

Névmagyarisítások. A belügyminiszter Weisz Erzsébet bukinyi lakos Fehérre, kiskoru Siehmann Mór kassai lakos Szászra, kiskoru Rind Sándor bácsföldvári lakos Hadnagyra, kiskoru Ganegl Rudolf Gálosra, kiskoru Taupert János budapesti lakos Táborra, Lichtenstern Vilmos budapesti lakos saját, valamint kiskoru Berta, Gizella és Rózsika, továbbá nagykoru Mária, Ernesztin és Fáni nevű gyermekei Lászlóra, Schwarcz István topoloveci lakos Feketére, Klein Miksa selmecbányai lakos Kálmánra, kiskoru Berger Lenke és Riza budapesti lakosok Bátorira, Weisz Manó makói lakos Vidorra, Collinászy Sándor nagykőrösi lakos Zemplénre, Obendorfer Flórián budapesti lakos saját, valamint Károly nevű kiskoru gyermeke Óvárira, kiskoru Goldstein Miklós és Magda nándorhegyi lakosok Gálya, Ehrenstein Viktor magyardíszegi lakos Elekre, Kifer György szulimáni (Antalfalutepi) lakos Mészétre, Krájevacszy András budapesti lakos saját, valamint Antai és Ilona nevű kiskoru gyermekei Kárpátra, Dolcsil Rezső nagyszombati lakos Döményre, Druker Sándor miskolci lakos Pogányra, kiskoru Wohl Zoltán és Ilona miskolci lakosok Vidorra, Haás Béla kókai lakos Horvátra, kiskoru Herezög Ernő budapesti lakos Herzegre, Iván István szatmárnémeti lakos Iványira, Hillinger Abrahám (Arthur) brassói lakos saját, valamint Etele Imre nevű kiskoru gyermeke Pogányra, kiskoru Guttman Katalin budapesti lakos Sándorra, kiskoru Zifferblatt Károly budapesti lakos Zentaira, Judák Antal soltvadkerti lakos saját, valamint kiskoru Antai és Etele gyermekei Jávorra, Schleidt Ignác szatmárnémeti lakos Szabóra, kiskoru Jelinek Erzsébet és László magyarszerdahelyi lakosok Horvátra,

Schwarcz Mór budapesti lakos Székelyre, Purese Miklós nagysinkai lakos saját, valamint Dömötör és Miklós kiskoru gyermekei Gergelyre, Koch Miklós székesfehérvári lakos Kerekesre, kiskoru Stern Ernő, Sándor és Imre borosjenői lakosok Csilagra, kiskoru Rosenthal Béla és Zsigmond újszentpéteri lakosok Rónára, Schwarcz Ignác budapesti lakos saját, valamint kiskoru Sárika, Erzsébet és István gyermekei Székelyre, Ringwald Samu budapesti lakos saját, valamint Ilona és Klára kiskoru gyermekei Rátönyira, Hartstein József pápai lakos Horvátra, Löwenstein Henrik rábahi-dévi lakos Fodorra, kiskoru Kohu Imre budapesti lakos Kovácsra, Sztáncsuj István brassói lakos Szalkaira, Reinprecht Gyula budapesti lakos Bekére, kiskoru Sechler Gyula vajasdi lakos Székelyre, kiskoru Löwenberg Bertalan újvidéki lakos Garamira, Hauser Márkus zsidói lakos saját, valamint Elemér és Menyhért nevű kiskoru gyermekei Halászra, Pothok Miksa Lipót budapesti lakos saját, valamint kiskoru I. J. nevű gyermeke Patakra, Friedenthal Ferencz budapesti lakos családi nevének Vásonyira kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A nagyváradai posta- és táviradigazgatóságához a Csanádon (Szatmárn.) betöltendő postai ügynöki állásra május 26-ig; az úgvári pénzügyigazgatóságához irodatiszti állásra 4 hét alatt; a kaposvári pénzügyigazgatóságához a nagyatádi adóhivatalnál betöltendő adótiszti állásra 2 hét alatt; az aradi pénzügyigazgatóságához az ottani adóhivatalnál betöltendő adótiszti állásra 2 hét alatt; a kolozsvári törvényszék elnökehez a bánffyuhnyadi járásbírószék betöltendő irnoki állásra 4 hét alatt; a nagyszombati törvényszék elnökehez irnoki állásra június 13-ig; a kárácsabai törvényszék elnökehez irnoki állásra 2 hét alatt; a balassagyarmati pénzügyigazgatóságához számgépkönyvi állásra 2 hét alatt; az újvidéki törvényszék elnökehez az obecsei járásbírószék betöltendő irnoki állásra 4 hét alatt; a bécsi es. és kir. katonai gyógy-szerészeti igazgatóságához műszaki segédként május 31-ig; a brassói törvényszék elnökehez az ottani járásbírószék betöltendő albírói állásra 2 hét alatt; a kálcsoi törvényszék elnökehez a kiskőrösi járásbírószék betöltendő díjnoki állásra 8 nap alatt nyújtandók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap egy-két helyen előfordult csekély lecsapólástól eltekintve, országsszerio száraz és tulnyomóan derült idő uralkodott. A hőmérséklet 2-4 fokkal a normális felett volt és a Délvidéken többnyire 20 C. feleig emelkedett, a maximum pedig 30 C. fok volt Bavanistén, a minimum 4 C. fok Árvaváralján.

Prognózis a következő 24 órára:

Meleg idő várható elvélve zivatarokkal. (Sűrűnyprognózis: Meleg, elvélve csapadék, zivatarok.)

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min.

Matteine :: vállalat Poloska és molyirtásért egy évi jótállás (Fertőtlenítés) Telefon 161-38.

EGYETERTÉS politikai naplap. Kiadóhivatal igazgató: PAJOS MATYÁS.

Budapesti értéktőzsde table with columns: Államadósság, Záloglevelek, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gözmalomok, Iparvállalatok, Sorajjegyz.

KÜLÖNFÉLÉK.

Esketés előtt.

Egyik kezed kezemben.
Lelkünkön tűz fut át;
S a másik pillanatban
Ajakodon már az ajkam...
Csöndes, szép éjszakák.

És száll az est zenéje,
S némák a kerti fák.
De köröttünk a holnap
Csodás dolgot dalolgat...
Csöndes, szép éjszakák.

Szívem szivedre hajlik,
Lelkem lelkedbe lát;
Szemünk most összevillan;
Szeretlek hőtömiglan...
Csöndes, szép éjszakák.

Harsányi László.

(A mohali-néger.) A Kongo-néger szóká-
sáiról érdekes dolgokat mond el Renzo Rosati olasz
kutató, aki hosszabb ideig tartózkodott a Kongó
vidékén és kutatásairól most érdekes cikksorozat-
ban számol be. A mohali néger, úgy látszik,
valami eredeti büntélt ismernek. Ők ugyanis azt
hiszik, hogy minden gyermekben egy gonosz szel-
lem lakik, akit ki kell üzni az ifjúból, mielőtt
befogadják a férfiak társaságába. A néger hite
szerint a gonosz szellemnek madáralakja van és a
serdületlenek hasában fészkel. A gonosz szellem
kiűzése úgy történik, hogy a törzsbeli férfiak fa-
ágakkal fölfegyverkezve körüláncsolják a szellem-
től megszabadítandó ifjút, majd az ágakkal a ha-
sára ütnek, amíg az az ütésektől fel nem dagad.
A megdagadt helyet azután késsel bevágják, hogy
a gonosz szellem eltávozhassék, a páciens pedig
visszavonul a vadonba és ott marad, míg az üt-
legkövetkezményeitől fel nem gyógyul. A néger-
nél általában a soknejűség divik. Mindenki annyi
feleséget tarthat magának, amennyit meg tud
venni. Egyes törzsfőnököknek 250—300 feleségük
is van. Ilyen háremet azonban könnyen tarthatnak,
mert tolettire a néger hölgyek semmit se költenek,
legnagyobb ékességnek pedig nem az ékszereket, az
aranyat és a drágakövet tekintik, hanem — a há-

nyos fogazatot. A nő legszebb ékessége náluk az
a fog, amelyik nincs. Amikor a mohali nő 12 éves
lesz, kihúzzák két felső metszőfogát, amikor pedig
férjhez megy, még néhány alsó és felső fogát ki-
húzzák, mert hát csak úgy szép a mohali nő, ha
minél kevesebb a foga.

(Mexikó vasraktára.) Most néhány érdekes
adat érkezett a durangói rejtélyes hegyről. A hegy
neve Carro de Mercado, kétszáz méter magas és
mintegy másfél kilométer hosszú. Különös neve-
zetessége, hogy tömege nagyobb részét mágnesvas
alkotja, még pedig igen kivételes tisztaságban.
A környezet felszínén levő vasérczek súlyát egy
milliárd tonnára becsülik és a mélyfúrások azt
bizonyítják, hogy a föld mélyében még sokkal több
az érc és pedig javára mágnesvas. Ezt a rend-
kívüli jelenséget azzal magyarázzák, hogy az
egész hegység egyetlen hatalmas meteorit, amely
még a történelem előtti korszakban eshetett a
földre és akkor nyomult a föld belsejébe. Nagyon
fejlett iparát Mexikó javarészt a hegynek köszön-
heti, mert annyi vasat bányásznak itt, hogy
évek óta elárasztják vele az egész világot. Ehez
a rengeteg ércraktárhoz most kezdenek vasutvona-
lakat építeni, ha ugyan meg nem akasztja a ter-
vet a mexikói háborús világ.

(Sokgyermekes francia családok.) Néhány
évvel ezelőtt a francia belügyminisztérium kimu-
tatást készítettett a legtöbb gyermekes francia
családokról. Sokgyermekes családnak az olyant
fogadták el, amelyben legalább négy még nem 14
éves gyermek van. Az eredményt most tették közzé
s eszerint Franciaországban mindössze 369.000
sokgyermekes család van. Közülük 56.000 családban
több gyermek van hatnál. A statisztikából kiderül,
hogy e famillák közül 238.000 — mintegy 1 mil-
lió 100.000 gyermekkel — a legnagyobb nyomorban
van. Már régóta törekednek arra, hogy a sokgyer-
mekes családokat pénzügyileg támogassák és
ezidő szerint negyvenötven millió frankra teszik
az állami támogatás összegét. Párisban megala-
kult a „Családapák ligája” s ez a sokgyermekes
családok érdekeinek megvédésére hivatott. Az el-
nök, Simon Martin kapitány, csakugyan méltó és
tisztásra, mert tizenegy gyermeke van. Nemrégiben
a liga a belügyminiszter elé akart menni, de
a rendőrség megakadályozta a családapák felvo-
nulását. A rendőrséget sokat támadták ezért, a
családapák ugyanis fölötte szimpatikusak. A
„Figaro” szerint főként azért becsülték, „mert
családapának lenni olyan hősiesség, amely annál

értékesebb, mert napról-napra kevesbedik azok
száma, akik fogékonyak az ilyesmi iránt”.

(Mennyi hely van.) A londoni villamostársá-
ság a forgalom gyorsabb lebonyolítása céljából
most a főbb keresztező helyeken érdekes újítást
kezdett. A Themze-parton lévő óriás várócsarnok-
ban, ahová rengeteg utas tolong, egy felügyelő áll,
akinek az a feladata, hogy szabályozza a kocsik
felé történő utasok számát. Az itt várakozók szerdán
váltak először tanui az újításnak. A várócsarnok
tetejéről a kocsik beérkezésekor lekiáltott egy éles,
messze esengő hang:

— Jön a chaphami kocsí, tíz ülőhely és négy
állóhely van benne.

Mindenki fölpillantott és egy grammofonfaj-
tájú hangszórót láttak. A titok rövidesen kiderült:
az állomástól néhány száz méterre egy ember áll,
ez megfigyeli, mennyi hely van a kocsiban és rö-
gön megtelefonálja a várócsarnok felügyelőjének.
A hivatalnok így csupán annyi embert boosájt a
sin mellé, ahány hely van a kocsin. Ezzel elejét
vették a helyért való tülekedésnek. Az újítás any-
nyira bevált, hogy a grammofont, a helyek kikiabá-
lóját rövidesen minden forgalmasabb helyen al-
kalmazzák.

(A Muzsa a konyhában.) A mi gazdasszo-
nyainknak elég panaszuk van a cselédjeikre, akiket
ugyanisak megrontott már a kor szelleme. De, úgy
látszik, az egyebütt se rózsásabbak az állapotok.
Londonban ugyanis a minap különös cselédpör ke-
rült a bíróság elé. A cselédleányt fölmondás nélkül
elboosította az asszonya. A cseléd erre pört akaszt-
tott urnője nyakába. Elboosította pedig a leányzó
azért, mert a konyhában — a Muzsát fogadta. No-
vellákat olvasott, sőt irt is és amikor az ihlet meg-
szállta, nem törődött semmiféle rántással. A leány
a bíróság előtt is büszkén hivatkozott rá, hogy egy
regénye. „A grófnő boszúja” egy elterjedt lapban
már napvilágot is látott, most pedig újabb szenzá-
ciós regényen dolgozik. A bíróság úgy döntötte el
a dolgot, hogy a leánynak megítélte, ha nem is az
egész követelését, de a felét annak a pénznek, amit
urnőjétől követelt. A leány örömmel távozott a tör-
vény sorompói elől s kijelentette, hogy amíg ebből
a pénzből telik, kizáróan az irodalomnak szenteli
magát. A mi cselédeink még nem jutottak el a Mu-
zához. Egyelőre még csak — Mars fait fogadják.

FÉRJ és FELESÉG

REGÉNY.

Ipta: J. LIES.

49

Valószínűnek tartotta, hogy hama-
rosan megtalálja őket, mert számítása sze-
rint a banda most összeköttetésben van a gyé-
mántkereskedőkkel. Néhánynak a nevét tudta
is, tehát egyáltalában nem nyugtalankodott.

Már késő este volt, mikor felzihelődött
s éppen esengetni akart a pinczérnek, hogy
vaesorát hozzon, mikor halk kopogás hallat-
zott az ajtón.

— Tessék, — szólott Hermann.

Az ajtó felnyitott s a szálloda portása
lépett a szobába.

— Boesánat, uram, hogy zavarom, —
szólott illedelmesen, — lent egy ur várakozik
és sietve óhajt beszélni önnel.

Ezzel egy névjegyet nyújtott át.
Hermann alaposan megnézte, de seho-
gyan sem tudott kiigazodni belőle.

— Jean de la Rivière. Páris, — dörmögte
félhalkan. — Igazán nem emlékezem erre a
névre. Különben boesássa be, majd meg-
látjuk.

A portás eltávozott s néhány pillanat
mulva előtte állott az az ur, akivel a hajó-
állomáson találkozott, s aki az utolsó üres
kocsit ugyszólván az orra elől vitte el.

— Parancsol? — szólott Hermann né-
hány lépést téve az idegen felé, de a követ-
kező pillanatban már felkiáltott:

— Ah, az ördög adtát, ez sikerült. Hi-
temre a hajóállomáson nem ismertelek fel.
Az igazat megvallva, nem is hittem, hogy
ilyen gyorsan megteszed az utat.

— Én sem ismertelek meg szólott Jörk-
sen, mert ő volt az idegen, — de hát most
már egészen mindegy. Tudod, én magam jár-
tam utána a dolognak. Annyit azonban mond-
hatok, hogy nem közönséges gyerekek. Alig

tudtam követni őket. Legalább három ház
előtt megállapodtak s végül is a zsidónegyed
egyik félreeső utcájában állapodtak meg
végleg.

— Akkor bravó — kiáltott Hermann —
már jóideje boszankodom a fölött, hogy hol-
nap újra kell kutatni utánunk. De lám, te
most kisegítettél a bajból. Így még jobb, mint
ahogy én gondoltam, legalább nem gyanak-
szanak. Holnap elköltözködöm ebből a szálló-
ból s átmaszkirozom magamat. Azután el-
kezdhetjük a munkát. Az igazat megvallva,
én rendkívül örülök, hogy te magad figyelted
meg őket. Tudod, az én helyzetem nagyon ve-
szélyes volt. Én együtt utaztam az egyikkel s
itt a hajóállomáson várakozókkal is találkoztam.
Ha esetleg észrevették volna, hogy kö-
vetem őket, ugy minden bizonyítvánval egész
tervem kutba esett volna.

— Azt hiszem meg leszel elégedve velem
— szólott Jörksen mosolyogva. — Amit csak
megtehettem, azt megtettem. De tulajdon-
képpen te még nem tudsz semmit az egészről,
pedig éppen erről akarok most beszélni veled.
Hogy előről kezdjem a dolgot, el kell monda-
nom, hogy sürgönyöd vétele után azonnal
vasutra ültem s a legrövidebb uton indultam
ide. Stockholmot kikerülve. Így történt, hogy
egy nappal hamarabb érkeztem, mint te, aki
egy nappal hamarabb indultál el. Persze első
dolgom volt, hogy figyelemmel kísérjem az
érkező hajókat, így történt, hogy leírásod
után azonnal ráismertem a titokzatos ide-
genre. Arról persze fogalmam sem volt, hogy
te vagy a bandita utitársaság. Azonnal kocsiba
ültem s utánuk hajtattam, amint láttam.
Persze nem tünhetett fel nekik viselkedésem,
már azért sem, mert hihetetlennek látszott,
hogy valaki tudhassa megérkezésük időpont-
ját. Egyikük sem törődött velem. A dolgot
nyitintéztam, hogy hol előttük, hol mögöttük
hajtattam s így alkalmam nyílt arra is,
hogy mindhármukat megfigyelhessem. Rög-

tön észre vettem, hogy egyikük maszkirozva
van, a másik kettő természetes kinézésű. Na-
gyon vidámak voltak mind a hárman. Ugy
látszik a fölött örültek, hogy a rendőrség fi-
gyelmét mindenhol ki tudták kerülni. Egyik
melléktezésán megállottak, én ugyanakkor
egy szálloda előtt leszállítottam s ugy maszki-
roztam a dolgot, mintha keresnék valakit ott.
Mikor tovább indultak, már csak ketten vol-
tak, én ismét utánuk mentem. A ház számát
természetesen feljegyeztem magamnak. Nem-
sokára olyan forgalmas utcájában kerültünk,
ahol én magam is alig tudtam figyelemmel ki-
sérni őket. Valószínűleg ez volt a szerencsém,
no meg az is, hogy jóval elibém kerültek. Mi-
kor másodszor megállottak, nekem még volt
annyi időm, hogy a kocsit megállítsam egy
mellékteze torkolatánál anélkül, hogy feltű-
nést keltettem volna. Már azt hittem, hogy
sohasem lesz vége ennek a ajszának, mikor
végre a kocsijuk befordult a zsidónegyed
felé s egyik legfélreesőbb melléktezésében
megállapodott. Annyit mondhatok barátom,
hogy rettenetes helyen ütöttek tanyát. Az
uteza a szószeros értelmében járhatatlan,
mert kanálisa nyitott, kövezete nincs. Aztán
meg az a szemét, az a rettenetes büz. Mondhat-
om nem nagyon kellemes hely. Ami pedig a
legkellemetlenebb, a ház vaskerítéssel van
körülvéve elől, úgy, hogy a kapun lehetetlen
bejutni anélkül, hogy az embert észre ne ve-
gyék. Más oldalról megközelíteni nem igen le-
het, annyira be van ékelve a piszkos, zez-
gos épületek közé. Egyszerű emeletes család-
házak látszik, mint az ottaniak legtöbbje, de
én meg vagyok győződve róla, hogy vagy a
szomszédos, vagy a háta mögött lévő házak
valamelyikébe átjárata van. Erről természe-
tesen egyelőre meggyőződést nem szerezhett-
em már csak azért sem, mert sem időm, sem
alkalmam nem volt rá.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1911. május 16-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Az ember tragédiája.

Dramai költemény 5 szakaszban. Írta: Madách Imre. Színpadalkalmazta: Paulay Ede. Zenéjétszerző: Erkel Gyula. A „Marsseillaise” átiratát szerző: Szabados Károly.

Személyek:
 Az Ur: Rafael, Gábor, Mihály, Lucifer, Adám, Éva, Föld szelleme, Lovel, Catulus, Agg orotnok.
 V. Molnár R., F. Dömjen R., György I., Áyenes, Bakó, Paulay E., Mihályi, Hajdu, Horváth, Bartos.

Kezdeté 1/8 órákor.

VIGSZÍNHÁZ

Az ezred apja.

Bohózat 3 felvonásban. Írta: Morezy Eon és Durieux. Fordította: Heltai Jenő. Zenéjét összeállította: Stefanidesz K.

Személyek:
 Boutin, Galinot, Galinotné, Paradelle, Doreen, Morris, Miss Gitta, Martial, Henriette, Chavillon, Chavillonné, Poiteux.
 Vendrey, Tapolczay, Pally, Tanay, Ifj. Dávid, Ferenczy, Mészáros G., Szerémy, Kiss, Balassa, Hataszky, Sarkadi.

Kezdeté 1/8 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

A hercegisasszony.

Rögönyes operetta, előjátékkal. 2 felvonásban. Reszben About E. elbeszélése után szöveget írta: Léon Viktor, fordította: Gábor Andor. Zenéjét szerző: Lehár Ferencz.

Személyek:
 Hadasi Stavröz, Földi, a leánya, Marula, Krisztodulós, Dimitri, Bili Harris, Dr. Hippolite, Thomas Barley, Gwendolyne, Mary-Ann, Periklesz, Koloida, Falátisz, Tambursz.
 Környey, Ambrusó, N. Valent V., Hegedüs, Kertész V., Székelyhid, Kornai, Mihalji, Flattné, Szamosi E., Dálnoki, Ney B., Déri, Kertész O.

Kezdeté 1/8 órákor.

KIRALY SZÍNHÁZ

A szultán.

Operetta egy előjáték és 2 felvonásban. Írta és zenéjét szerző: Verő György.

Személyek:
 Szelim, Kambur, Bimbasi, Alfonso, Roxelán, Jemina, Manóla, Paltow, Bolwitz, Muki.
 Fodák, Kovács, Német, Toronyi, Kormos I., Gerő L., Soos M., Simai, Nádor, Rátkey.

Kezdeté 8 órákor.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Ma

POLLY KOSS és GUTTMANN

a bécsi Apolló tagjainak vendégjátéka a „DER KLEINE TEUFEL” című énekes játékban. — Továbbá:

MOURDINY

legújabb billincstörő mutatványával.

Elite-Quintett

5 angol női szépség

és további 10 attrakció.

Az előadás kezdete 8 órákor.

Női

A Pozsonyi Kereskedelmi- és Iparkamarától fenntartott nyilvános, három évfolyamu Felső Kereskedelmi Iskola Pozsonyban. Érettségi vizsgálat, Allasközvetítés, Internátus. Értelmit kívánatra köld: az igazgatóság.

MINDENKI

akik Irodákban, hivatalokban, üzletekben a gyárakban a tisztaságot, kényelmet és egészsérséget szem előtt tartja. AZ „A. B. C.”-NÉL. Hygien. tisztított kölesöntőrűköknek, portörőknek, padlóruhákak bevezetését, nagyon olcsó kölesöntő mellett házhoz szállítva és hetenként pontosan cserélve, okvetlen megkezd.

„A. B. C.” Egyesült Fehőrnemű Kölesöntő Vállalat, Eötvös-utca 30. szám. Telefon 46-86. Külön osztály vendéglők részére.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.
 (Főpostával szemben)

Szekulesz Ede

1879 év óta fennálló művirág- és disztollgyárát

áthelyezte.

IV., Kigyó-utca 5

(Klotild-palota).

TOST és MOLNÁR

Kereskedelmi, díszítő- és tájkertészete
 BUDAPEST, VII. ISTVÁN-UT 50.
 Eivállal ablak és erkélydíszítéseket, Kertek, parkok tervezését, alakítását, fentartását. Alkalmi és állandó díszítéseket. Téli kertek berendezését, minden e szakba vágó munkát. Telefon: 88-75. Kúlsó telep: Gyarmat-utca 25.

FLOBERTÉK,

pisztolyok és revolverek legpontosabban belőve rendkívül olcsó árban
 Rudas Zsigmondnál
 Budapest, VII. Erzsébet-körut 48.
 Vidékre árjegyzék ingyen és bérmentve.

Előnyös részletfizetési feltételek

mellett helybeli hivatalnokok, kereskedők és iparosok minden áremelés nélkül bevásárlásaikat szőnyegekben, vászon- és fehérművekben, kész férfi és női ruha szükségletekben legjobban eszközlik. SZŐNYEGUDVAR. Budapest, VI., Király-utca 32. az udvarban. Alapítotott 1895-ben. Telefon 528.

Royal Cabaret

A Royal Orfeum épületében (VII., Erzsébet-körut 31.) Budapest legelőkelőbb előjátéki szórakozó helye.

Csupa új nagyszerű ének és táncszám: Többek közt fellépnek: Mona est Dora Ismay, Celestiales, Jenny Moore, Viola Vanessa, Antal Irén, Erika Etnau, Kelemen Böske, Heddy Sylvano, Szabados Katica, Arany Sári, Herkes Birike, 4 Rocking girls, Stella trio Gertrud Koreh, Hella Helly, Lulu Rasnal, La belle Branina, Olga Gilck, Duise Danton, Maud Porter, Ella Gabby, Illy Baarna, Helene Lanun, Major Mariska, Kitty O'Connor, Rosa Walden, Sárosi Terus, Zézé, Louis Ninon. stb. stb.

Belépő-díj éjféltől 1 óráig 1 kor. 1 óra után nincs belépődíj. Bal mábillé keringő verseny, hajnali 5 óráig cigányzene Kukó Vince és zenekara.

A legvidámabb budapesti hely!

GIMBALTOT

10 koronás részletfizetésre 10 évi jótállás mellett az általánosan elismert legszolidabb kiszolgálásáról híres

Reményi Mihály

zég

a magyar kir. zene-akadémia házi hangszerkészítője szállít.
 Budapest, Király-utca 58. sz.
 Árjegyzék és prospectus díjtalan.

AMERICAN SHOE COMPANY LTD.

Amerikai cipő részvénytársaság
 Budapest, V., Dorottya-utca 6. Wurm-udvar és VII., Erzsébet-körut 42.

Kizárólagos elárusítása a következő elsőrangú amerikai gyártmányoknak:

Urak részére:	Syermekeknek:	Hölgyek részére:
Edwin Clapp & Son	Piehler	Sorosis
Barry		Cousins
Walk-Over		Patrician
Commonwealth		

Kérje képes árjegyzékünket.

SZINHÁZAK.

Kedd, 1911. május 16-án.

MAGYAR SZINHÁZ.

Karenin Anna.
Dráma 4 felvonásban. Irta: Tolsztoj után Guiraud.

Személyek:
Karenin gróf Sebestyén
Anna, a felesége G. Kertész E.
Obionszki herceg Kertész
Wronszky gróf Góth
Miaškaja grófné Báthory G.
Cherbatzky herceg Rétheli
Serpachovszky herceg Pártos
Levin Papp
Kitty Tóth I.
Tverszkoi herceg Csatai J.
Nordsztone grófné Gerő L.
Szomatov Huszár
Szomatovné Zala K.
Jachvin hadnagy Vándori
Makhotin Thuroczy
Tábornok Dobi
Nasztja P. Tárnoki G.
Szergusz Lakos V.

Kezdeté 8 órakor.

Fővárosi Városligeti Színház

Kolumbusz báró.
Operette 3 felvonásban. Irta: Ráskai Ferencz. Zenéjét szerkesztette: Chorn Géza

Kezdeté 1/2 3 órakor.

URÁNIA SZINHÁZ.

Az oberammergauer passió játékok.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ. (BUDAI SZINKÓR)

Szegény Jonatán.
Operette 3 felvonásban.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

ROYAL-ORFEUM VII. Erzsébet-körút 31.

Ma este 8 1/4 órakor világvárosi műsor.

Mimi Marlow,

kabarediva rövid vendéggátéka pompás magánzámban és a „Brüderlein Fein“ című operettben. Előadja Mimi Marlow és a bécsi operettársulat. The 4 Sisters Rubys Habsys Acrobatic Ladies — Honeysuckle Company komikus sportjelenet. Habsys Juveniles husz. angol csopőség. Solti Hermin Májusi Czirkusz Dio and Ferry. Mona and Dora Ismay. Új bohózatok, tréfák és a többi elsőrendű attrakciók.

Vasárnap, május 21-én délután 3 1/2 órakor mérsékelt helyáru családi előadás az összes attrakciók és Mimi Marlow fellépésével és a Brüderlein Fein című operettel.

APOLLO-PROJEKTORFÉ

Vépszínház-utca 1-3. Telefon 68-39.

A szokyanadrág a pompás humorral megélt komédia kecskésztató jelenet, a divathobortok túlkávékat szatirizálják. Az elszabadult mozdony az izgalmas vasúti dráma nagyszerű jelenet, fényesen van rendezve és mindvégig lekötik a nézők figyelmét. A magyar-osztrák hadsereg a felvétel a legutóbbi ausztriai hadgyakorlatokról készült, melyek Ferencz Ferdinánd trónörökös jelenlétében folytak le. A botrány a művészi erővel megélt falusi erkölcsrajz szerepeit a legkiválóbb francia színészek játszzák, alakítják. Legközelebbi műsorváltozás csütörtökön, f. hó 18-án. Az első előadás hétköznapokon d. u. 1/2 órakor, vasár- és ünnepnapokon d. u. 5 órakor kezdődik.

ANGOL PARK HERMINA-UT 61-65. SZ. Tel. 146-55

Az egyetlen családi mulatóhely Budapesten. Amerikai magas vasút. — Csodakerék. — Ujvári és parkvariete délután és este. — Alpesi falu. — Katonazene. — Elvarázsolt kastély. — Kávéház. — Vendéglő. — PARK-AUTÓK. — Jegyek minden dohányzószékben. Belépődíj 20 fillér. Péntek este 60 fillér.

ROYAL ORFEUM VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 112

Minden este 8 1/4 órakor világvárosi műsor

MIMI MARLOW

kabarediva rövid vendéggátéka pompás magánzámban és a „Brüderlein Fein“ című operettben. Előadja Mimi Marlow és a bécsi operett-társulat.

The 4 Sisters Rubys Acrobatic Ladies. Honeysuckle Company komikus sportjelenet.

Habsys Juveniles husz. angol csopőség.

Solti Hermin Májusi Czirkusz Dio and Ferry

Mona and Dora Ismay.

Új bohózatok, tréfák és a többi elsőrendű attrakció. Vasárnap, május 21-én, délután 3 1/2 órakor mérsékelt helyáru családi előadás az összes attrakciók és Mimi Marlow fellépésével és a Brüderlein Fein c. operettel.

Butorait

csak szakembereknek szerezze be; ha megtekiné raktárainkat, rájön, hogy aránylag

ingyen

vagy legalább is 50%-ot megtakarít, ha szükségletét

WITTMAYER ÉS TÁRSÁNÁL

szerezze be.

Tömörfa hálóberendezések 145 ftt. Sima, fele cseresznye, mahagóni 285 ftt. Pall-sander, mahagóni ebédhálóberendezések 300 ftt. Uri szobák, bögrényitárak, amerikai íróhálóberendezések mesés kivitelben és állandóan raktáron: **Andrássy-ut 66., Cseppgyári-utca 54., Szondy-u. 56.**

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Májusi műsor.

9 órakor!

MORAL INSANITY.

Bohókás fővárosi életkép írták: Glinger és Taussig, ford. és átdolg. Steinhardt.

11 órakor! — 11 órakor!

Lux a rendőr-kutya.

Bohózat írták: Glinger és Taussig, ford. és átdolg. Steinhardt. Kezdeté negyed kilenczkor.

Ejféli után a remek téli kertben cabaret és cigányzene.

Jegyek: d. e. 10-11 g. d. u. 3-6-gig a mulatóban és egész nap a Hirsch Jakab-féle nagyteremben Andrássy-ut 19. és a Hungária téren.

TYURIN!!

használata után nincs többé baromfivész.

1 nap alatt megszűntet mindenféle vész.

Sok számos elismerő bizonyítja, orvosi bizonyítványok igazolják a szer kútnőségét, minden gazdaembernek szüksége van rá. Ahol ezen szert használják, ott baromfivész nincs s hosszú időre vézmentesíti a baromfiakat. **1 nap alatt megszűnteti a vész.** Minden üveghez külön használati utasítás. Egy litert tartalmazó üveg ára 4 korona. Megrendelhető a főraktárosnál:

Dr. ODOR BELA gyógyszerész-nél: NAGYENYEDEN.

Sürgönyözim: ODOR NAGYENYED. — Naponta postaszékküldés. — Szabadalmazva és törvényileg védve.

Bad Hall

(Felső-Ausztria.) Legrégibb elsőrangú jódforrás. Idény: május 1-től október 1-ig. Fenyűzési fürdő a legmodernebb gyógyhatányok massage, hidegvíz-kurák, elektromos fény- és kezeletés fürdői, inhalatók a legújabb rendszer szerint. Nagyszerű felvess az Alpsei előhegyek közt terjedelmes parkokkal. Színház, gyógyzene, koncertek, bálók. — Elegans szállodák és magánlakások. Penziók felnőttek és gyermekek részére. A krenstáli vasút és steyerthali vasút állomása. Bécsből via Steyr vagy Linz (közvetlen kocsik) 4 1/2 óra alatt Passau és Salzburgból via Wels-Rohr 3 1/2 óra alatt elérhető. Felvilágosítást és prospektust készséggel küld az orsz. gyógyintézetek igazgatósága BAD HALL Dr. Gerstl-szanatórium télen is nyitva.

MARGIT GYÓGY-FORRÁS

(Bereg megye)

a gyomor, belek, hughólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is ha **vérzések** esete forog fenn

Megrendelhető: **Bédeskuty L-nél** Budapesten és a forrás kezelőségénél Munkácson.

Szliács aczélfürdő, Felső-Magyarország

Egyedül ismert szénsavdús vasforrás. Logtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra. Idény május hó 15-től szeptember hó 30-ig.

Felülmulhatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, hátréte és idegbajok, benuulás ellen, átzenvedett betegség és erős munkásság után. Mint fürdőorvos Dr. Nadosy István hív. fürdőorvos működik. Utazás Bécsből 9 óra, északról Oederbergen át 5 óra, délről Budapesten át szintén 5 óra. Szliácsra vonatkozó falvaszok minden nagyobb vasúti állomáson ki vannak függesztve. Kimerítő felvilágosítást és prospektust utazás valamilyen lakás érkezvényményről az elő- és utóidényben stb. ad s Főideigazgatósnak Szliácsra, (Zolyom megye.)

Gazdálkodóknak

ajánlunk locomobil és gőzekék fűtésére kitűnőnek elismert

drenkovai 7 kgos brikkett, osztrau-dombraui és porosz darabosszenet, osztrói 3 kgos brikkett, porosz Königs-bányai 3 és 6 kgos brikkett, továbbá elsőrendű osztraui kétszermosott finom és durvaszemű kovácszenet, minden vasúti és hajóállomásra való szállításra.

Gutmann Testvérek

drenkovai kőszénbánya

Központi iroda: Budapest, V., Méréleg-utca 8.

FŐNÖKÖK

ezrel eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel jussanak írógéphez.

HA FIZETNEK

havonta 20-30 koronát, kapnak egy elsőrendű, látható írásu, visszaváltós, tabulátoros, összeadóbillentyűs, aritmatikus sorváltós, csupa aczélből és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-klaviatúras

Ujlaki-írógépet.

Nem írnak alá váltót és folytonosan halmozódó irodai munkálataikban könnyen

BOLDOGULNAK.

Bármely rendszerű használt írógépet legmodernebb Ujlaki írógépünkre

BECSERÉLÜNK.

Díjmentes bemutatás országszerte. Arjegyék ingyen és bermenve.

UJLAKI BELA Budapest, VII. ker., Erzsébet körút 28. sz. Telefon 122-60.

Vidéki hivatalnokok, kik könnyű mellék-keresetre reffektálnak, kikőlőlők címüket. Vidéki képviselők kerestetnek.

Heti műsor:

Május hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Fővárosi nyári Színház (Budai Szinkór)	Fővárosi Városligeti Színház	Uránia
17 Szerda	Vizkereszt	—	Utánam	Anatol	Lotty ezredesi	Tatárjárás	Kolumbusz báró	Az oberammergauer passió játékok
18 Csütörtök	Drághy Éva esküje	Nürnbergi mesterdalnokok	Az ezred apja	A vízözön	A szultán	Roland mester	Kolumbusz báró	Az oberammergauer passió játékok
19 Péntek	Hamlet	—	A millió	Sárga lilium	A szultán	Boccaccio	Tiszt urak a zárdában	A fürdők országa
20 Szombat	Annuska	Sába királynője	Az ezred apja	Janika, Hamvazó szerda	Lotty ezredesi	Boccaccio	Kolumbusz báró	Az Országos Szín-művészeti Akadémia előadása.
21 Vasárnap	A boszorkány A dolovai nábob leánya	Rózsavag	A testőr Az ezred apja	A kis lord Janika, Hamvazó szerda	A Babuska Czigány szerelem	Sárga csikó Arany lakodalom	A falu rossza Kolumbusz báró	—

+ MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR +

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

saját érdekükben felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kudarállamokban szabadalmazott, különösen páratlan csólszerűségű kicserélhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötőkről** prospektust kérjenek. Ezen

Sérvkötő a legmesszebbmenő igényeknek is megfelelő **Műláb** a lehető legjobb kivitelben **Műkéz** a legbiztosabb kiállításban **Műfüző**

Támogatók, egyenestartók, haskötők, gumiharisnyák stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

BUTOR

közpénzért és részlete.
Nem kell banknál törleszteni és semmiféle kamat nem számítatik. Háló-, ebéd-, őr- és szalonberendezések, őr- és asztali, egyszerű és modern kivitelben.

FUCHS BODOG butornagykereskedő
Budapest, VII. Erzsébet-körút 32. Árjegyzék ingyen.

Titkos betegségek,

hugycsőfolyás, hugycsőszűköltek, alfeleti sebek, bujakór (syphilis), ideg- és bőrbetegségek, elgyangult férfierő (impotenzia) bármily női nemű bajok, feherfolyás stb. alapos, gyors és gyökeres gyógyítására ajánljuk bevált gyógymódjainál fogva

Dr. GARAI

hírneves szakorvosi rendelő-intézet
Budapest, Andrassy-ut 24.
Rendelés hétköznap: 10-4 óráig és este 7-9-ig. Feltűnés nélkül eredményes gyógyítás levélleg is. Kivánatra gyógyszeréről gondoskodva lesz. — **Levelekre azonnal válaszol.**

HOLLANDI

életbiztosító részvénytársaság
(Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente)
AMSTERDAM.

Magyarországi igazgatóság az intézet saját palotájában:
BUDAPEST,
Kalvin-tér, Baross-u. 1. Üllői-ut 2-4.
Bejárat az Üllői-ut 4. számú kapun.

Legelőcsőbb díjak.

Az 1909. év végén a biztosítások összege: 358 millió koronát meghaladta.
A tartalékok összege: 107,216.314 kor. 96 fillér.
Eddigi kifizetések: 96,370.016 korona 33 fillér.

„ALTVATER“
GESSLER
BUDAPEST.

Világhírű eredeti angol The Champion és Premier kerékpárokat dupla harangosapággal és szabadonfutóval, 3 és 6 évi jótállással, minden árfelemelés nélkül, szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részletre adják és

kerékpár-alkatrészeket az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konuszokat és csészéket őrjási forgalmunk következtében melyen leszállított **nagybani eredetű gyári áron szállítunk** vidékre is bárnova

LÁNG JAKAB és FIA
kerékpár- és alkatrész nagykereskedők
Budapest, VIII. kerület, József-körút 41. szám.
Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Díszárjegyzékünk 1000 képpel kerékpár- és alkatrészekről ingy. és bérn.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerifelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház hugyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

DR. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendes foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

nemi betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphilit és önfertőzésből támadt idegbajokat.)

Meglepő az eredmény férfiu gyengeségnél (impotentia) még öregebb egyéneknél is.

Biztos alker folytan a honorarium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz. Kivánatra gyógyszerek. Rendelés délelőtt 9-3-ig, és este 5-7-ig.

Budapesten, Rákóczi-ut 8/A. szám.
(Ajánlók a Pannónia szállóval szemben.)
Leopoldházi bejárat. Külön vár-örszobák.

Legnagyobb **TÖRÖK** osztálysors jegy üzlet!

TÖRÖK

Az I. osztály huzása már esütörtökön 18 és 20-án

Az I-ső osztályu sorsjegyek ára:

1/4 sorsjegy	1/2 sorsjegy	3/4 sorsjegy	1/s sorsjegy
K 12.—	K 6.—	K 3.—	K 1.50

Török A. és Társa Bank r.-t.
BUDAPEST,
IV. kerület, Szervita-tér 3/a szám.

FIÓKOK: VI. Teréz-körút 46., a nyugati pályaudvar közelében.
Telefon: 24-27. — V., Váci-körút 4., a Deák-tér közelében.
Telefon: 11-58. — Távirati cím: „Törökék“ Budapest.

OLAF GÁBOR:
KORUNK HÓSE
Verses regény.
Ára 3 korona.
Kiadja a **FRANKLIN-TÁRSULAT**
Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedésben (Wodianer F. és fiai r.-t.)
Budapest, VI., Andrassy-ut 21.
és minden könyvkereskedésben.

közpénzért, vagy részletfizetésre legelőcsöbben

Butor

EHRENTREU és FUCHS
testvéreknek
Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Képes árjegyzék ingyen. Telefon 88-59.

Vasipari kiállításon

BÁRDI cég AUTOMOBILJAI

▲ meglepők. ▲

A legjobb benzinmotoros magánjárókat a világhírű angol „Campbell” motorgyár egyedüli vezérképviselője

Korányi Viktor

szállítja. A legtartósabb, a legjobb szerkezetű, a legbiztosabb ízemű. ::
Olcsó árak! Olcsó üzem! Kedvező fizetési feltételek! Több évi jótállást! Vevőket a motorkezelésben cimentesen oktattunk ki! Kivánatra díjmentes költségtérítéssel és felvilágosításokkal szolgál!

KORÁNYI VIKTOR
Bpest, Liszt Ferenc-tér 9.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények,
okmányszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Balvány-utca 6—C.

Huszonháromeves
független urhölgy 80,000 korona készpénzhozamánnyal és még sok száz hölgy óhaját megelőző férjhezmenni. Bővebbet Faragó Jenőnél, Rákóczi-ut 86. I. em. 1. (Diszkrét, lépcsőházi bejárat.)

Sok száz vagyonos hölgy
(fiatal vagyonos amerikai, — bécsi pékmeszter egyetlen leánya, — több magyar hölgy, hajadonok és özvegyek stb. stb.) óhaját férjhezmenni. Komoly számú irak (ha vagyonatlanok is) írjanak e címre: B. Schlesinger, Berlin 18.

Vidékről
előkelő családekből igen jó parthát ajánl legmegbízhatóbban Szabó Csongrádról (válaszbélyeg).

Szóló-spárgát,
ezukorborsót, ujbungonyát, karfiolt, fejjessalátát, hónapostretket postakosaranként 2.60 K.-ért szállítja: Gyümölcskivitel Csongrádról.

Pénzszekrényeket
tűz- és betörésmenteseket ajánl olcsó áron Budapesti pénzszekrényraktár, Rákos-u. 4/h.

Akar
őn szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társalognak tartásuk? Olvassa el a „Társalgás Művésze” („Ellenállhatatlanságtitka”) rendkívül érdekes könyvet. Megtudja ebből, mint viselkedjék, hogy férjen, nő, alattvalót, fejjebbvalót egyaránt meghódítson. Korrekt utmutatója lesz az élet minden helyzetében! Tartalomjegyzékét ingyen küld Beik, Budapest, Rákóczi-ut 86.

A t. cz. gazdaközönség
az Iparvállalatok figyelmébe ajánlom 1884. óta fennálló gazdasági és iparszemélyzeteket elhelyező irodámat. Gazdatisztek, gépészek, kovácsook, molnárok, szeszfézők, karfészek, kezesség és felölősséggel, főnökök és díjmentesen elhelyeztetek. — Krakauer Ármin, VI., Dávid-utca 4. szám. Telefon: 94—76.

Szép uriház
200 □-öles telek öt lakással, pinco, mosókonyha, villamos megálló, 11,000 forintért eladó. 5000 forint készpénz szükséges. Bővebbet: Erzsébetfalván, Vörösmarty utca 28. sz.

25 Koronáért
készülnek saját műhelyemben mérték után romek szabásban, finom kivitelben dívtos férfiöltönyök vagy felöltök finom szöveteiből. Lichtman Sándor főfűszabómester, Budapest Rottenbiller-utca 4/A. sz. Vidékre postát minták bérmentve, helyben szabószomat kívánatra házhoz küldöm. 28502

Rekedtség
biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle cizorka. 60 fillérért mindenütt kapható.

Kárpitos nyergesek
részére mindennemű kellekék képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománnyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. sz.

Magyar gyufagyár
energikus, fiatal, gépészeti ipariskolát végzett **Üzemhivatalnokot** több évi gyakorlatl, mielőbbi belépésre keres. Ajánlatok fizetési igényekkel „D. E. 2400” alatt **Mosse Rudolph** Budapest intézendők.

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100,000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.

Singer Jakab
ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.

Parlamenti
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatótt szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíróegyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás közvetítés. Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10., május 1-től Hegedűs Sándor-u. 7.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépczégektől s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64—68.

10000 magastörzsű
rőzsafa, 2 éves erős koronával, régi és legújabb fajokból fehértelet a legsötétebb bíborpirosig április 1-től június végeig kapható a következő árakban: 4 drb 6 kor., 6 drb 7.50 kor., 12 drb 14 kor., 25 drb 27 kor., 50 drb 52 kor., 100 drb 100 korona. — Kapható az Újhgyi rőzsa-telepen Szikelyhidon.

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt, platintát és ékszereket 100,000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. Ugyanitt aranylánczok olesón kaphatók.

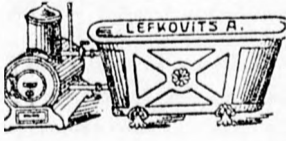
SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő Budapest, Sip utca 8. Telefon 54—71.

Dió-kivonat
az ősz hajnak festésére.
Régóta kipróbált (kéletesen ártalmatlan a díonak zöld héjából készített háfestőszert mely a korán őszült hajnak 16 perc alatt eredeti szőke, barna, fekete vagy gesztenyeszínét visszaadja. 1 palack dió-kivonat K 6 és 3, 1 skatula 6 próbapalackkal 7.50, díótej hajrestorer K 3 és 3, díókenőcs vagy díóolaj K 4 és 2, díópép a szakal festés. K 2, díó dupla kivonat K 6 és 4, káli-crème, glicerin-szappan legfinomabb toalettszappanok a 1 kor. Rendelhető a feltalálónál:
MACZUSKI A.
Wien, III/2. Erbergerlände 2.
Raktárak Budapest: Török J. gyögyész, Király-u. 12. Vértessé B. plasztor, Kristóftér 8. Neruda N. drogueria, Kossuth Lajos-u. 7. Brúder Radanovits Baross-utca 1. Thalhammer & Seitz drogueria, Zrínyi-utca 3. Kochmeister Fr. m. drogueria, Holl-utca 8. Molnár és Moser droz., Koronázó-utca. Lux Mihály droz. Múzeum-körút 7.

Kézimunka
hímzésekhez, butorhoz függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok, képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománnyár, Nagymező-u. 46. szám.

Üresedésben
levő számos különféle állás jelentetett be, melyek teljes czímmel olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutattványszám. IX., Üllői-ut 55. (ezelőtt József-körút 38. szám.)

Ki akar egyéves
önkéntes lenni érettségi nélkül? Kérjen prospektust Járósy Lajostól, Debreczen. Legközelebbi tanfolyam május hó 22-én nyílik. Állami felügyelet! Átlag 80% sikerrel vizsgázik. Vizsga már szeptemberben!

Saját gyártmányú fűrdőkádak 14 kor.-tól feljebb, fűthető kádak 60 kor.-tól feljebb. Elváltak mindenféle kuszivartányok és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron.
LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselényi-u. 51/E. Telefon 113—46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Soha nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butoridőrákat részletfizetésre.
Modern lakberendezési vállalat
Budapest, Szerencsen-utca 10. sz.
Diszbes butoralbum 1 kor.

INGYEN TANULHAT
november 1-től két hónapra át kereskedelmi szaktanulmányokat, gépirást, gyorsírást, helyesírást, széprást, német nyelvet, Magyar Tanügyi Intézet, Rottenbiller-utca 6/a. sz. Tanítás napl három órárt. Nappali és esti tanfolyamok.

Butorhitel
legújabb rendszer szerint. Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy mindenféle butorokat készpénzárak mellett, meghatározott időre, részletre eladhatunk, minthogy a kellemetlen bankeljárásokat mellőzhetjük és csupán 5 százalékos kamatot a mindig esőköenő összeg után számítunk fel. Butorválaszték a leggyorsorúbbtól a legdiszesebb kivitelig jótállás mellett. Bővebbet Liszt István IV., Kristóftér 8., I. em. Butorraktár.

“OLLA”
a bebizonyított legjobb higiénikus **GUMMI** külsőlegességi 2 évi jótállás. Kapható minden gyógyszerárban és drogáriában.

Követelje azonban, hogy a szállítója önnek csakis **OLLA-t** adjon. Az elarusító helyek kiutaltását, árjegyzéket és eredeti propaganda reklámt ingyen küld az **OLLA gummi-gyár** Wien 11817. Fraterstrasse Nr. 57.

Soványosság
Az egyedüli eredménytől kísért háziaser a dr. William Bartley tanár amerikai erótopora. Soványak tartós, szép tett testidomokat nyernek. — **Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknak nélkülözhetetlen tápszer. Kiténtetve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 firt 10 kr. Használati utasítással. Kiténtetve: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11. II/I. Telefon 156—80.**

Pénzt
akar Ön azonnali butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárookra és mindenemű kereskedelmi árukra, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tauber céghez, Baross-tér 17. sz. Telefon: 149—00. Fióküzlet: Klauzál-tér 2. Telefon 78—97. 29387

Nemi betegek Ferfiak, nők
trüppertől csak a valódi és világhíru Laricin Capsulától (dr. Klein) gyógyulhatnak meg a legbiztosabban. — Több mint 100 orvosi bizonyítvány tanusodik a gyógyszer kiváló hatásáról. Kapható utárvét mellett kizárólag a készítőnél 2 K 50 f.-ért illés. Ár: gyógyszerárban, SZ. B. A. D. K. A. Budapesti főraktáros: Balta Sándor gyógyszerész, VII., Erzsébet-körút 65. Utáztatóktól óvakodjunk.

Rayonképviselők
ügynökök és reprezentatív viszontelárusítók kikének nagy ösmerettségük van jobb izr. körökben, egy szabadalmazott kegleti újdonság értékesítéséhez kerestetnek. Csakis jó megjelenésű kanozió-képes acquistiteurók lesznek fizvelombevéve. Havonta 1000—1200 kor. jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest Rottenbiller-utca 10 Mo. — Prospektusok ingyen.

Táirai máltaszörp
5 kilós postakosarakban K 8.— Barta József konzorvgyára Polka (Szepesmegye).

MAGANTANULOKAT
polgári iskolai, gymnáziumi, kereskedelmi-iskolai magánvizsgálatokra, érettségire felölősséggel előkészít

Magyar Tanügyi Intézet
Rottenbiller-utca 6/a. sz.

A gyakorló
gyorsírók Társasága gyorsírási (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirási magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írású írógépekre beiratkozhatni naponként. Beiratási díj nincs. Tandij igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18—09. GLOGOWSKY és TÁRSA, Andrassy-ut 12. és Révay-utca 6. szám.

Riadó
lemezeink az egész országban a legkedveltebbek. Akik még nincsen gramofonja, legyen 10 darab kétoldali Riadó lemez darabonként rendez gyári áron 4.— koronáért és mi ingyen küldünk azonnal egy pompás **drága** gramofont. Ezt a rendszert sokan utánozzák már. Mászol is kapni ingyen gépet, ha 10 külföldi lemez vesz. Dacapo, 156 Magyar Diadal stb., melynek bárhol és így nálunk is 2 korona 40 fillér darabja. Tehát 10 lemez 24 koronába kerül és külön 10 koronába egy ócska kis gép. Nálunk azonban nem 2.40 koronáért lemezeket.

de a legjobb
12 darab 4.— koronás lemezt adjuk 40 koronáért az ingyen géppel együtt. Tegyen egy próbarendelést. Mi kötelezőleg kijelentjük, hogy a pénzt azonnal visszaküldjük, ha nincs meglegedve a géppel vagy a lemezekkel. Kérje azonnal

lemez
árjegyzékünk, ingyen rendszerű prospektussal együtt. **Május hó 1-től kezdve irodahelyiséginket Erzsébet-körút 12. szám alá a főmelatra helyezték át, a New-York palotával szemben. SZENT LÁSZLÓ INTÉZET, ezelőtt Veress Pálnó-utca 16. sz.**

BUTOR
30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferencziek-tere 3 félemelet. Vétel és eladás **használt és új** polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, uri szobák, angol börgarnitürak és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillarak. Telefon 82—13. 28598

Tisztviselői kölcsönt
közisztviselőknék és katonatiszteknek előjegyzéssel és előjegyzés nélkül. Jelzalogkölcsönt 60 évre. Váltókölcsönt kereskedők, iparosok és magántisztviselőknék gyorsan és előnyösen folyósítat. **Rigócz és Hartmann** bankiroda, Rőzsa-utca 29. sz. Telefon 94—66. 29106

20,000 rőzsa két évesek.
10 db félmagas . . . K 8
10 „ magas . . . K 10
10 „ extra . . . K 15
10 „ solitár . . . K 20
10 „ alacsony tea K 5
10 „ alacs.remont. K 4
Klattaui kerti szegfü 10 darab kor. 2.50—
100 darab kor. 20.—
Ajánl készpénz ellen vagy utárvétellel

Fr. SPORA
rőzsakivitele Klattau, (Csehország.)

Magyar harzi Kanari-tenyésztő Debreczenben.

Ki a madár dalni meg tudja érteni és annak énekét föl tudja becsülni kanári tenyésztő keresse az fel s tiszteljen meg engem rendelésményvel. Minden mit egy madár előadni képes, legyen az lágy, zely hang, avagy csengő érces. Ami csak madárban kiválóan jó, tenyésztőben mindez föl-található. A rendelt madarat mielőtt elküldöm, tudásáról előbb magam meggyőződésem és ha hibás hangú vagy rosszul énekel, nem létezik nálam, hogy én azt küldjem el. A tisztelt rendelő nyugodt lehet tehát, hogyha nálam rendel, tudom nem szenved kárt. **A lakás legkedvesebb díszé a szépen éneklő kanári madár.** Kanári madarakat eddig sok pénzért adunk a külföldnek. Ma már nincs szükség erre, mert a szakaszerű vezetés alatt álló **Ágoston magyar harzi kanári-tenyésztő telep Debreczen Mőrgő-utca 9. sz.** gyönyörűen fuvoázó, nemes fajú kanári madarakat szállít darabonként 7, 8, 10 és 12 forintért. Tenyésztésre alkalmas remek szép nőstények darabjai 3 forintért. A szállítás a legnagyobb hidegben is gondosan csomagolva, szavatosság mellett történik. Árjegyzék és ápolási utasítás ingyen. Számos elismerő és köszönőirat birtokában. A legnagyobb tenyésztőtelep és széküldési intézet

Halló!
Egy remekhangú hangverseny **gramofon** 10 drb dupla nagy lemezzel **20 frt.** Ne mulassza el rendelését mielőbb feladni. Babuska, Cziganyszerelem, Palkó, Trombitás, Bukj el, Naprágások, sítb lemez, újdonságok óriási raktára. **A lemezek díja 1.25 firt** Nagy raktár Pathé tüdőköli gépek és lemezekből, eredeti Eufonok valamint az összes saját készítményü hangszerekből. **Marnitz Frigyes** műhangszerkészítő BUDAPEST József-körút 37—39. Hangszer, gramofon és lemezjegyék, külön-különinzen.